CULTURES

Nr 0. November-december 2008. Kr 80

KULTURKAMP

VOODOO & VINYL

CULTURES

November-december 2008

PRÆSENTERES AF: AMAGER BIO global EVENT 4000 A/S

Fanfare Ciocărlia presents

The Gypsy Queens and Kings

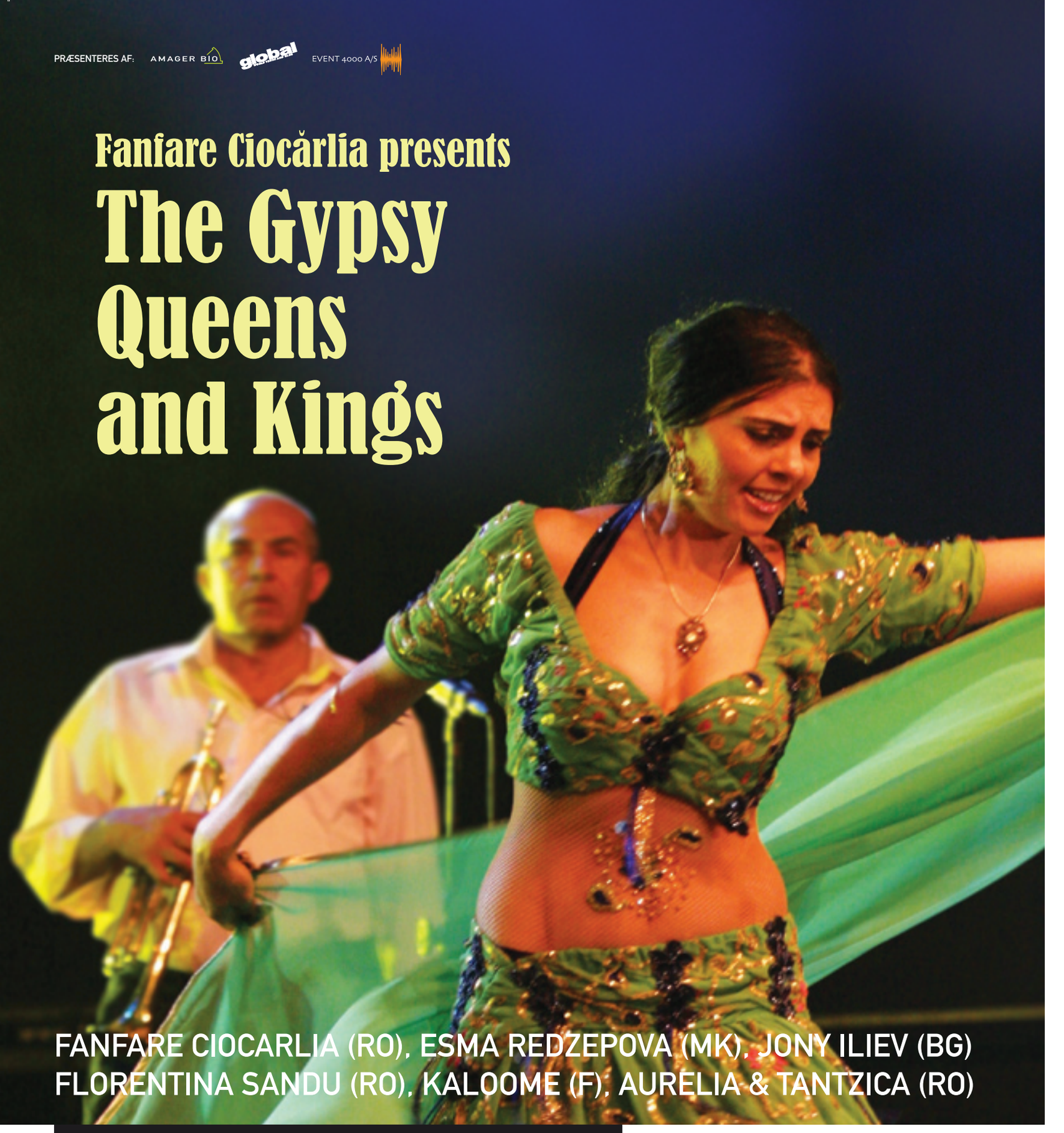

FANFARE CIOCARLIA (RO), ESMA REDZEPOVA (MK), JONY ILIEV (BG)
FLORENTINA SANDU (RO), KALOOME (F), AURELIA & TANTZICA (RO)

ONSDAG 18. FEBRUAR KL. 20

AMAGER BIO

www.billetnet.dk / 7015 6565

www.amagerbio.dk

TUBORG ...GØR NOGET VED MUSIKKEN

INDHOLDSFORTEGNELSE

06 Kolofon
07 Leder

UDENRIGSDEPARTEMENTET

08 Et helt andet Sudan: Rachid Diabs kunstgalleri i Khartoum
18 Sudanesisk musiker blander sig i Darfur-konflikten: Abazar
23 Essay af fotografen Morsi: 'Suez – Sidste chance'
26 Ugandiske breakdansere: dans ud af slummen
32 Et skridt dybere: Jordomløberen Jesper Kenn Olsens Worldrun II

MIGRATIONSDEPARTEMENTET

36 Ramadan-festen: Frontlinjeberetning fra en kulturkamp i Odense
44 Interkulturelle erfaringer: Center for kunst & interkultur under etablering

FILM

46 Filmkaravane om kulturmøder ud til 23 byer
48 'MultiCool Skandinavia': nyt forum for flerkulturelle filmmagere

LITTERATUR

50 Boganmeldelser

KULTURDEPARTEMENTET

KULTURMØDER

59 Vestafrikansk kulturuge i Århus til sommer

MUSIK

52 Blandt voodoo og vinyl: 'African Scream Contest'-albummets spor
60 Speaking of Cultures: Youssou NDour og Dianne Reeves
62 Derfor flytter guitaristen Henrik Andersen til Indien
68 Argentinsk tangoorkester gæster København
70 Nyt fra reggaefronten: Cool Runnings
72 Reggaestjernen Michael Rose samarbejder med danske Pharfar
74 Danish World Awards – inklusiv musikCD
78 Musikanmeldelser

VALRAVN
+ TRANSGLOBAL UNDERGROUND

URBAN Roots TOUR

12.11
Jeriko
Malmö

13.11
Klaverfabrikken
Hillerød

14.11
Sønderborghus
Sønderborg

15.11
Posten
Odense

16.11
Kulturhus Islands Brygge
København

www.valravn.net
myspace.com/valravn

THERE'S MORE THAN ONE SIDE TO EVERY

MORE ONE TO STORY

INFO OM CULTURES

Cultures • Elmegade 5, 1.sal • DK-2200 Copenhagen N • Denmark
Email: info@cultures.dk • www.cultures.dk • Tel: +45 3391 8009 og +45 2343 8009
Løssalgspris kr 80 • Udkommer seks gange om året
Abonnement på seks numre: privatperson i Danmark kr 360
Institution i Danmark kr 560 • Flere abonnementsmuligheder: se side 99
Betales til reg.nr 1199 konto-nr 008717575
Forsidefoto: Henrik Andersen og band fotograferet af Lisbeth Holten
Tryk: Buchs Grafisk • Støttet af Kunstrådets Musikudvalg og
Kulturministeriets Bevilling til Almenkulturelle tidsskrifter
Medlem af Foreningen af Danske Kulturtidsskrifter

Chefredaktører og stiftere: Ivan Rod & Mik Aidt (ansvarlig)
Musikredaktør: Mikkel Hornnes • Medstifter: Niels Righolt
Grafisk design: Tine Frederiksen • Sekretær: Inger-Maren Slagsvold
Grafisk assistance: Izabela Geisler

Kulturmødet som drivkraft

**Ord.
Billeder.
Med ord og billeder
skaber og forandrer vi
den verden,
vi lever i**

Foran dig har du et prøvenummer af et nyt dansk kulturtidsskrift, hvori vi sætter ord på de ideer, tanker og processer, der opstår i mødet mellem to eller flere kulturer.
Når kulturer mødes, opstår både sammensmeltninger og sammenstød. Vi bliver enten inspireret eller udfordret. Det, at de skandinaviske lande i disse år bliver mere og mere interkulturelle, udløser sammenstød og sammensmeltninger, som er vigtige at forstå, når vi skal manøvrere i en mere og mere globaliseret verden.
Det er især sådanne sammenstød og muligheder, vi vil beskæftige os med og beskrive i Cultures.

Vi er selv er midt i en proces. Dette nummer af Cultures er således et nummer 0 - skabt uden det fornødne økonomiske grundlag.
Vi har lavet et nummer 0 for at fortælle, at vi er på vej. Og for dermed at sikre, at Cultures fra og med nummer 1 placerer sig i det danske mediebillede som det kulturjournalistiske medie, der konsekvent beskæftiger sig med sammensmeltninger og sammenstød i kunsten og kulturen.

Vi er umådeligt ambitiøse. Vi vil - med en bred skare af dygtige formidlere og fotografer, kunstnere og kritikere - skabe et kulturtidsskrift, der kan sætte en dagsorden, berøre og inspirere. Og vi vil ikke gøre det alene! Vi vil samarbejde, skabe nye netværk og koordinere formidlingen i et samarbejde med en række institutioner såsom Center for Kultur og Udvikling (CKU), Center for Kunst & Interkultur (CKI), Copenhagen Business School (CBS) samt flere universiteter, organisationer og kulturaktører såsom Københavns Internationale Teater (KIT), Freemuse og Mellemfolkeligt Samvirke (MS).

Vores mål er at løfte den danske kulturdebat ud af den nationalt betonede 'kulturkamp'. For Danmark er en interkulturel nation. Et lille land i en global verden.
Brug os som din platform for udveksling af ideer og information om kulturdebatten. Byd ind med et tip eller din egen kompetence.

Niels Righolt, Ivan Rod og Mik Aidt

ET HELT ANDET SUDAN

DYBT INDE I SLAGSKYGGERNE FRA MEDIERNES OVERSKRIFTER OM MORD, VOLD OG MODBYDELIGHEDER FINDES ET ANDET SUDAN. SOM ET FATAMOGANA I ØRKENEN HAR KUNSTNEREN RASHID DIAB SKABT EN EKSPLOSION AF FARVER OG KREATIVITET I KHARTOUM

Tekst og foto af Nils Carstensen

Rachid Diab leder en workshop for kunstnere

"DET ER FANDEME LØGN. Det her eksisterer bare ikke. Ikke i Khartoum, i Sudan... bare et par timer fra Darfur."

Jeg er lige kommet tilbage til Khartoum efter tre ugers rejse gennem Darfurs helvede af en borgerkrig med dens drab, voldtægter og etnisk fordrivelse.

Nu sidder jeg i en bil sammen med en sudanesisk kunstner og stirrer på en lille klynge særegne og næsten færdige bygninger.

"Det er mit center. Det er min drøm!" siger Rashid Diab med et grin så bredt som hele hans kraftige ansigt tillader. Han kan se, at jeg er imponeret og han kan li' det.

Jeg har kendt Rashid i mindre end et døgn, men med vanlig sudanesisk impulsivitet og med sin evne til at begejstre og overtale har Rashid allerede trukket mig ind i sin drøm. Inden vi hopper ud af bilen og går over mod bygningerne, er jeg udnævnt til centret faste "husfotograf" og indforskrevet i Rashids planer for aktiviteter og promotion af centret.

Rashid guider mig gennem de fem sammenbyggede huse, der sammen med en fodboldbanestor have udgør det, der skal blive til the Rashid Diab Arts Centre. Mit kamera, der blot par døgn før forsøgte at fange nogle glimt af flygtningenes elendige virkelighed ude i Darfur-provinsen, har uden tøven kastet sig ud i frydefuld arkitekturfotografering.

Jorden har Rashid fået af de lokale myndigheder, men resten er hans eget værk. Pengene – det koster også en betragtelig sum at bygge fem gennemført smukke huse i Khartoum – er hans egne fra en succesrig karriere som kunstmaler i krydsfeltet mellem både mellemøstlige, afrikanske og moderne europæiske traditioner. Ideerne og tegningerne til husene er selvfølgelig også hans egne, og i disse måneder går hele hans dag med at overvåge håndværkere samt indrette og dekorere rum og bygninger efterhånden, som de bliver færdige.

Jeg er ikke bare imponeret, jeg er overvældet og helt solgt, da vi en time senere sætter os i en skyggefuld krog af haven.

"I 1999 vendte jeg hjem efter 20 år som maler og professor i Madrid," fortæller Rashid Diab mellem små slurke stærk kaffe. De første par år gik med at indrette et hjem og et helt nyt liv for hele familien. Samtidig skabte Rashid et mindre studie og galleri for hans og hans kone Mercedes egen kunst, som en del af privatboligen.

"Men nu er det byggeriet af det nye center, der fylder mine dage og nætter," griner Rashid. "Nu gælder det drømmen om at skabe

et center, hvor sudanesiske kunstnere og besøgende udefra kan yde deres bidrag til at udvikle et andet Sudan. Et Sudan, der tager udgangspunkt i vores enorme kulturelle og etniske mangfoldighed og rigdom. Og et Sudan som har så meget andet at byde sig selv og resten af verden, end vi selv – og det meste af omverdenen – går rundt og tror."

I dag er Rashids billedkunstcenter så færdigt som det nogensinde vil blive med en bygherre, der konstant får nye ideer og konstant flytter sin kreative energi og virkelyst fra haven, til malerstudiet, til kulturpolitik, stort anlagte fester, arkitektur og tilbage til haven igen.

"A work in process" er den eneste dækkende betegnelse for centret og for det projekt, der i de seneste år har været Rashids ultimative "lærred".

Centret har siden åbningen i oktober 2005 været arbejdende værksted, galleri og koncertsted. Her er male-kurser for børn, for andre kunstnere, koncerter samt andre større kulturelle events.

Centret også et vigtigt mødested for andre sudanesiske kunstnere – og så er stedet en lille, men generøs og åben tømmerflåde, hvor en udefrakommende kan opdage at selv efter flere årtier med borgerkrig og et puritansk og kulturhadsk regime, så arbejder en lille skare sudanesiske kunstnere med at prøve at forstå og formidle den verden, de – på godt og på ondt – lever i.

Med sit center har Rashid Diab formået ikke blot at realisere sin egen drøm. Hans seneste "værk" er en konkret demonstration af, hvordan kunstens ansvar og muligheder kan omsættes selv i de vanskeligste tider og de mest umulige steder. ●

Nils Carstensen har fulgt Rashid Diab Arts Centre i Khartoum i 2004 til i dag. Den sudanesiske filminstruktør Taghreed Elsanhouri har bidraget til denne artikel med opdaterede informationer. Galleriet er åbent for sudanesiske kunstnere i alle aldre og for enhver nysgerrig besøgende.
Mere info på: www.rashiddiabartscentre.net

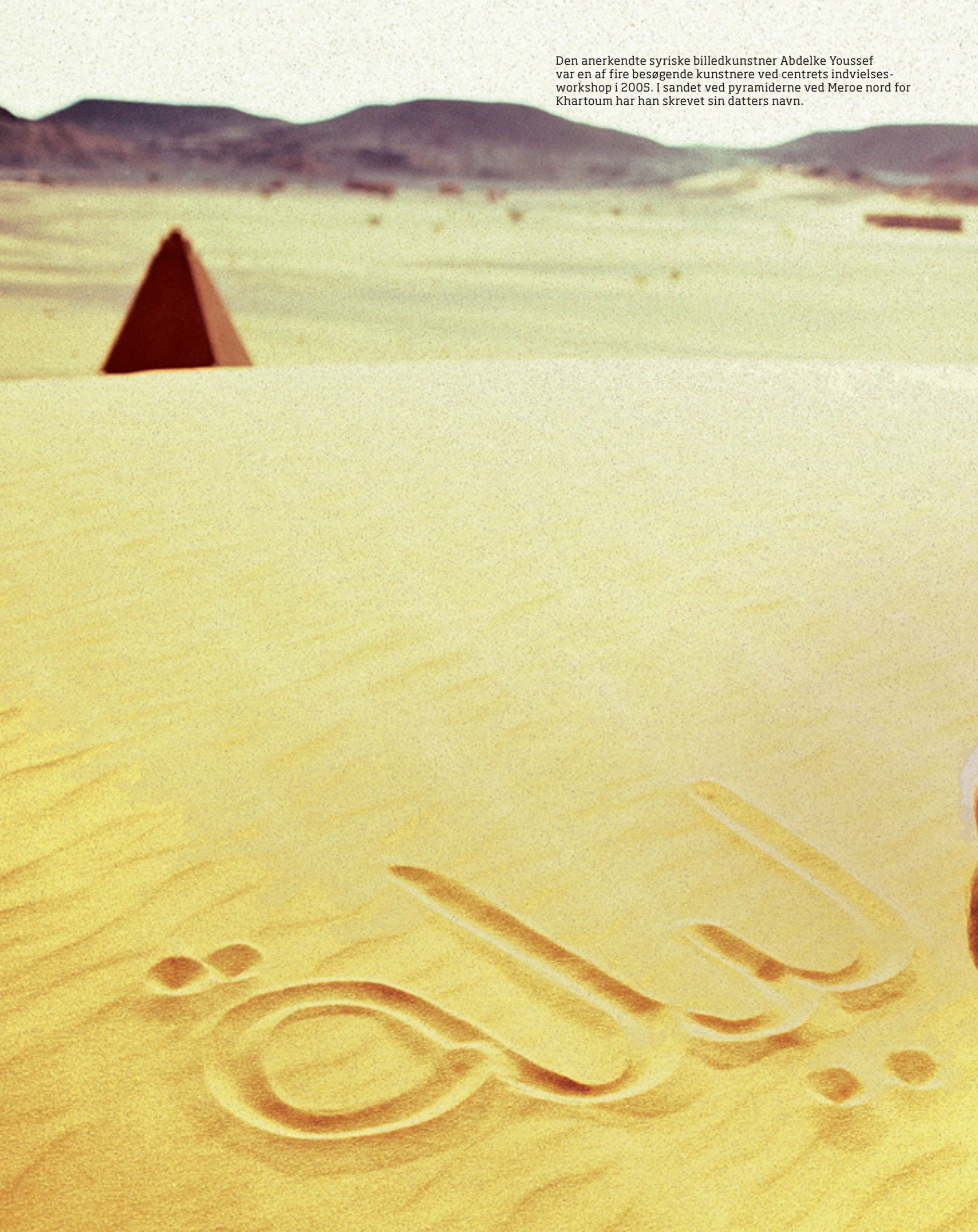

Den anerkendte syriske billedkunstner Abdelke Youssef var en af fire besøgende kunstnere ved centrets indvielses-workshop i 2005. I sandet ved pyramiderne ved Meroe nord for Khartoum har han skrevet sin datters navn.

At træde indenfor i Rashid Diabs kunstcenter er som at forsvinde ind i et Diab maleri. Hvert rum og hvert galleri gemmer på overraskelser og særligheder i indretningen, skabt med Rashids omhyggelige kærlighed for detaljen og lysets virkning.

Rashid Diab har bygget sit kunstcenter som en hyldest til de samme landskaber, landsbyer og arkitektoniske traditioner, der også er gennemgående motiver i mange af hans malerier.

Den unge maler Rofaida Makki og hendes kollega Mohammed A. Alla Otaybi under en workshop på Rashids center i 2007. Begge lever og arbejder i Khartoum og udstiller jævnligt på lokale gallerier.

NU BLEV HVISKEN TIL SKRIG

FREMSTÅR DET LIDT TÅGET FOR DIG, HVAD DET EGENTLIG ER DE KÆMPER OM I DARFUR? SÅ MØD HER EN SUDANESISK MUSIKER, SOM MED SIT RAINBOW PROJECT OG AMBITIØS SOM EN ANDEN BOB MARLEY ARBEJDER PÅ AT SKABE FRED I DARFUR. INDTIL VIDERE HAR HAN DOG MÅTTET GÅ I LANDFLYGTIGHED AF FRYGT FOR SIN SIKKERHED. LANGT FRA ALLE I SUDAN BRYDER SIG NEMLIG OM ABAZARS KONTROVERSIELLE BUDSKABER – OG ENDNU MINDRE OM DEN INTERNATIONALE BEVÅGENHED, DE ER BEGYNDT AT FÅ

Af Mik Aidt

JEG RINGEDE til ham, fordi jeg havde hørt, at hans musik blev forbudt af statsradiofonien i Sudans hovedstad, Khartoum. Måned efter måned havde Abazar Hamid indgivet sine freds- og kærlighedssange til regeringens musikcensur-udvalg, som for det meste kvitterede for modtagelsen med det røde *CENSURERET*-stempel. En sang som 'Nyt Sudan' kunne de ikke lide. 'Fred Darfur' brød de sig heller ikke om. 'Abyei Song' – en reggaesang, der handler om en sudanesisk by, som blev ødelagt af regeringens militær – fik heller ikke en chance. Kun de mest harmløse af hans kærlighedssange er nogensinde blevet spillet på sudanesisk radio.

Sammen med sin advokat har Abazar Hamid holdt flere møder med det statsautoriserede censurudvalg, og i juni 2008 fik han en pragmatisk aftale i stand med censorerne om at lade ham indspille og producere 'Nyt Sudan' og 'Fred Darfur' i bytte for, at han lovede aldrig mere at synge 'Nok' (på arabisk: "Kifaya").

Teksten til 'Nok' går sådan her:

Og nu blev hvisken til skrig
Og asken brænder som var den et bål
i opposition til snyd.
Vi vil ikke vente i lang tid.
Vi vil ikke vente til natten kommer.

37-årige Abazar A. Bagi Hamid er gift og far til tre. Han fortalte mig i telefonen, da jeg første gang talte med ham i juni 2008, at han boede med sin familie i en lejlighed i Khartoum.

"For tre år siden besluttede jeg mig for at droppe sit job som arkitekt for at give mig selv fuld tid til mine mere kontroversielle mål om at bruge musik til at omdanne dette land, som så ofte er i krig med sig selv," fortalte Abazar Hamid.

"Jeg har døbt mit projekt 'The Rainbow Project', og med det har jeg rejst rundt ikke bare i Darfur, men i det meste af Sudan for at indsamle viden om forskellige etniske gruppers musik og musiktraditioner. Projektet har også bragt mig til Etiopien, Djibouti, Kenya og Holland."

På et nogenlunde flydende engelsk beskrev Abazar for mig, hvordan han sideløbende med sine rejser arbejdede på at indspille sit debutalbum, 'Sabahk Rabah', som det lykkedes ham at få færdigt og udgivet i 2007. I disse måneder var han travlt optaget af at indspille sange til sit andet album, 'Nile Avenue'.

Men så i august måned begyndte jorden pludselig at blive varm under Abazar i Khartoum. Der var indbrud i en vens lejlighed, hvor en computer med hans fotos og musik blev stjålet, og kort efter fik jeg en email fra ham om, at han var rejst til Cairo på et turistvisum, "indtil tingene køler lidt ned igen," som han skrev.

Han regner med at kunne rejse tilbage til Khartoum igen i januar eller februar 2009, for han er fast besluttet på at han vil fortsætte sit arbejde for at skabe fred i Darfur.

Mens han opholder sig i Cairo forsøger han, om han kan nå at færdiggøre sit næste album, men det er ikke let. En arbejdstilladelse, så han kan optræde og dermed tjene penge, koster 750 kroner at få udsted. Det er et beløb, han ikke har råd til at betale.

Abazar fremstår for mig som en musiker, der fortjener al den støtte, man kan finde. Hvis du skulle være blevet interesseret i at støtte Abazar, enten økonomisk eller med at søge om penge til hans Rainbow Project, kan du skrive til ham på emailadressen: aabazaarr@hotmail.com

Du kan se en musikvideo med Abazar på www.youtube.com/watch?v=_RtzmxAFq6A

På freemuse.org kan du lytte til sangene 'Nok' og 'Fred Darfur' i MP3-format

Abazar Hamid. Foto: Ataman Hussain

Samtidig med at Abazar Hamid kæmper med censur i Khartoum, håber den sudanesiske sanger og sangskriver at skabe fred i Sudan med sin musik. Billederne er fra hans lancering af debut-albummet 'Sabahk Rabah'. Foto: Waleed Hardalo

"I er gorillaer
I er sorte
og I er dårligt klædt"

KVINDERNE, DER står og synger, er iført et sari-lignende stykke stof, som de vikler rundt om kroppen som en lang kjole og op over håret som slør.

"Du er nødt til at dræbe,
dræbe, dræbe! "

De kaldes *hakama* – 'Janjaweed kvinder'. Under et angreb på landsbyen Disa i juni 2003, kort efter at konflikten var blusset op, ledsagedes angriberne af disse hakama kvinder, som sang sange, der roste regeringen og forbandede og hånede de sorte landsby-beboere. Sange, som opmuntrer til grusomheder.

"De sortes blod løber ligesom vand
Vi tager deres varer
Vi jager dem ud af vores område
Vores kvæg skal være i deres land."

Øjenvidner beskrev sidenhen til Amnesty International, hvordan disse kvinder havde stået i nærheden og sunget af hjertens lyst, mens militssoldaterne gik rundt i landsbyen og voldtog og dræbte beboerne.

"Kraften i [Sudans præsident Omer Hassan] al-Bashir
tilhører araberne
og vi vil dræbe jer til det er slut, I sorte
Vi har dræbt jeres Gud"

I 2004 indsamlede Amnesty International flere vidneudsagn, som bekræftede, at der stod Janjaweed kvinder og sang denne type hadtekster, mens afrikanske kvinder blev voldtaget. Amnesty indsamlede mere end 100 vidneudsagn fra kvinder i flygtningelejre i nabolandet Tchad, og konstaterede derefter i rapporten:

"Janjaweed kvinderne synes at fungere som kommunikatorer under angrebene. De er efter sigende ikke aktivt involveret i angreb på mennesker, men de deltager i de efterfølgende plyndringer."

I februar 2008 rejste sangeren Abazar Hamid ud til El Fasher i landdistriktet Darfur, hvor han holdt et kursus for at se, om han kunne omvende disse traditionelle "had-sangere" til i stedet at synge om fred og menneskerettigheder. Ifølge Abazar Hamid udøver sangerne en stor indflydelse på samfundet og spiller en meget farlig rolle i konflikten.

I den støvede markedsby mødte han den amerikanske journalist Stephanie McCrummen, der til daglig er bosat i Nairobi, og hun offentliggjorde hans historie i en artikel og en kort videofilm for Washington Post i juni 2008. Stephanie McCrummen skriver: "Lidt som propagandister, lidt som hadradio, disse hakama-sangere findes i næsten alle arabiske byer og landsbyer i Sudan. Deres traditionelle rolle er at komponere og synge sange, der kan opildne mændenes lavere instinkter og gøre dem klar til krig."

Ifølge Amnesty blev mange sangere i begyndelsen af Darfur-konflikten betalt med kontanter, guld og smykker af de lokale myndigheder for at synge hadsange, som opfordrede de regerings-støttede nomadiske militser – dem, som sidenhen er blevet kendt som *Janjaweed* – til at dræbe, voldtage og plyndre etnisk afrikanske civile.

VOKALISTER TIL ET FOLKEDRAB

At der foregår uhyrligheder i den vestlige Darfur-provins i Sudan, er de færreste vel efterhånden i tvivl om. Men det var først, da jeg læste om Abazar Hamids musikprojekt i Darfur, at det gik op for mig, at musik og sang indgår som et bestialsk element i denne konflikt

Mik Aidt

ABAZAR HAMID

Den 37-årige musiker er født i Eldiwaim – en lille by ved Nilen i den centrale del af Sudan i 1971.
Som ni-årig flyttede han med familien til Oman, hvor hans far havde arbejde. Som 17-årig vendte han alene tilbage til Sudan for at studere musik, selvom hans forældre ikke var meget for det. Men så blev musikinstituttet i Khartoum lukket af religiøse ekstremister under 'ingaz revolutionen' og han begyndte i stedet at læse til aktitekt.
23 år gammel tog han sin eksamen på Sudan University i 1994.
I sit første år på universitetet startede han vokalgruppen Balsam sammen med en ven. I 1997 begyndte han at optræde sammen med orkestret Igd Elgalad – et berømt sudanesisk orkester, som i mange år havde været hans store musikalske forbillede. Han begyndte at komponere sange og var koordinator på et samarbejdsprojekt mellem Igd Elgalad og det sydsudanesiske orkester Koto Group. I 2004 forlod han Igd Elgalad for at starte en solokarierre.
Hans kone, som han har været gift med siden 2002, er også aktitekt. Deres førstefødte, Moaawia på fem år, er stum og muligvis også autist, men Abazar har fundet ud af, at han kan kommunikere med "kunstneren inden i ham" gennem musik. Deres andre to børn – Mohamed på tre år og Mery på to – har Abazar været i gang med at lære op som sangere. De har allerede været med på kor, når han har indspillet nye sange.

SUDAN **er det største land i Afrika – hjemsted for godt 300 forskellige folkeslag og etniske grupper og et land, hvor der tales over 115 forskellige sprog. I nord bekender befolkningen sig til Islam, mens folk i den sydlige del af landet er kristne eller animister. Ifølge tal fra Udenrigsministeriet er 70 procent af befolkningen sunnimuslimer, 25 procent følger traditionelle afrikanske religioner og fem procent er kristne.**

DEN 22. JULI **forbød regeringen websitet YouTube.com, som siden da har været blokeret af den nationale internetudbyder.**

Du finder info om Sudan og menneskerettigheder på eksempelvis www.amnesty.org, www.ifex.org og www.sudaneseonline.com

Artiklen i Washington Post beskriver, hvad et ledsagende 1:43 minutters videoklip også viser – nemlig, hvordan Abazar Hamid sidder i skyggen af et træ med en halv snes hakama-sangere, som han forsøger at overbevise om, at de – mod en mindre økonomisk belønning – burde kunne se fordelene ved at synge om fred. (Du kan stadig se videoen på avisens website.)

Indpakket i grønne, røde, gule og ferskenfarvede saronger, og med øjnene kantede sorte med kohl, er kvinderne tilsyneladende ikke helt overbeviste. Én af dem, Khadija Jacob, siger for eksempel:

"Hvis du ikke synger for dine mænd, at de skal dræbe, så vil andre mænd komme og dræbe dig."

Janjaweed militssoldaterne er rapporteret at have bortført kvinder til brug som sex-slaver, i nogle tilfælde knækkes deres lemmer for at forhindre dem i at slippe væk, i andre udføres voldtægterne i deres egne hjem.

FNs Flygtningeagentur skønner, at næsten 200.000 uskyldige mennesker er blevet dræbt, siden konfliktens opblussen i 2003 – massakreret, voldtaget, eller blevet ofre for sygdom. Det anslås således, at 86.000 mennesker er blevet dræbt som en direkte følge af vold og væbnede overgreb, mens omkring 110.000 er døde af sult og sygdomme. To millioner er blevet tvunget fra deres hjem, og over 200.000 er flygtet over grænsen til nabolandet Tchad.

Det skal bemærkes, at disse tal er baseret på teoretiske beregninger, ikke på en egentlig optælling af døde kroppe. Til sammenligning synes der at være generel enighed om, at i 2007 blev omkring 1.500 mennesker dræbt i væbnet konflikt. Ingen kender faktisk de reelle tal.

Ligeledes bør det bemærkes, at forskere, journalister og eksperter til stadighed drøfter, hvor meget indflydelse "had-sangerne" lige præcis har haft på konfliktens udvikling. Forskerne er uenige om Janjaweed militsens baggrund og sammensætning, og det ser ud til, at nogle af Janjaweed-grupperne skifter side fra tid til anden – nogle gange kæmper de for regeringen, andre gange imod den.

Situationen er kompliceret, og det gør det ikke mindre kompliceret, at regeringerne i den vestlige verden har en interesse i olieressourcerne i Sudan. Der kan tænkes at være grupper i Vesten, som har en økonomisk eller politisk interesse i at fremstille situationen i Sudan som så uhyrlig, at det berettiger noget lignende, som skete for Saddam Hussain i Irak.

Beretningen om Janjaweed-sangerne har indtil videre – naturligt nok – spredt en sky af forargelse på nettet. "Dette er en af de største perversioner af brugen af musik i historien bortset fra Nazi-Tyskland," skrev den amerikanske blogger Bill Boushka som reaktion på artiklen i Washington Post. ●

Disse artikler om Abazar er blevet til i et samarbejde med Freemuse – Freedom of Musical Expression, en international organisation, der arbejder med musik og menneskerettigheder. Du finder links til de beskrevne artikler, videoer og blogs på www.freemuse.org/sw28705.asp

Mik Aidt er journalist, webredaktør på freemuse.org og medredaktør på Cultures

SUEZ

AHMED sidder med et stærkt udtryk på sit ansigt. Det er stille nu, den offentlige strand er næsten tom, et par fyre har sat sig omkring en vandpibe, sød tobak til deling.

"Vil du i? Jeg kan bære dig, intet problem."

Til at starte med svarer Ahmed ikke.

"Min kone burde sige det, tak alligevel. Hvis jeg vil i, skal jeg nok sige det til dig," svarer Ahmed i en kølig tone uden at se på mig. Det er ansigtet, jeg kender så godt, men det føles som om et andet menneske taler igennem det.

Solen går ned over ørkenen, og himmelvælvet forvandler sig, gradvist, fra rød til blå.

Foråret kommer til Suez. Når det sker, skinner solen mindre harskt, og vinden spiller blidt, mens den efterlader et skinnende mønster på det tyrkise hav. Cirkler og tilfældige kurver danser lystigt op i den azurblå himmel, som bobler ud af et champagneglas. Men på varme sommerdage, som i dag, virker disen som et tæppe af smog, der fanger varmen – som et væksthus, uden vinduer. En stadig større flåde af olietankere og andre kommercielle skibe lægger til anker, omkredser afstanden og danner en omvendt mosaikagtig spejleffekt af det opstigende varmehav.

Der er gået uger, og min rejse er ved at ende. Før jeg drager tilbage til Cairo, nyder jeg et af mine sidste måltider i Suez, mens jeg kigger på skibene, der er på vej ind i kanalen – en tidlig morgen konvoj. Massive flydende giganter af stål, der bærer alt fra råolie til billige klæder, fremstillet i det fjerne Østen. Altsammen på vej til den vestlige verden. ●

Uddrag og foto fra Morsis essay 'Sidste chance'.
Læs det på www.cultures.dk/2008/sidstechance

EN BOG OM FN'S 2015-MÅL

FARVEL TIL EN SORT/HVID VERDEN

AF JENS VILSTRUP OG JENS HONORÉ

BOGENS PRIS PÅ 250 KR. GÅR UBESKÅRET TIL SOS-BØRNEBYERNES HJÆLP TIL FORLADTE OG FORÆLDRELØSE BØRN I AFRIKA

"FARVEL TIL EN SORT/HVID VERDEN" er en stærk skildring af hverdagen for ganske almindelige afrikanere med udgangspunkt i de otte 2015-mål. Året hvor 191 FN-lande er blevet enige om at nå otte overordnede målsætninger på det globale udviklingsområde. Målsætninger der blandt andet skal bekæmpe fattigdom og sult, fremme kvinders rettigheder og standse udbredelsen af HIV og AIDS i den tredje verden. Bogen er et bidrag til at øge opmærksomheden på de otte mål. Alle involverede bag udgivelsen, forlag, forfatter, fotograf, layoutere, boghandlere etc. har arbejdet gratis og fraskriver sig de økonomiske rettigheder.

"FARVEL TIL EN SORT/HVID VERDEN" kan købes hos Bog&idé, og er trykt i et begrænset oplag.

CULTURES

SOS-BØRNEBYERNE
LANGSIGTET HJÆLP TIL NØDLIDENDE BØRN

GYLDENDAL

Bog&idé

Støt Læger uden Grænsers arbejde

Foto: © Mikkel Dalum/MSF

Tusinder af mennesker i Darfur og Sydsudan får medicinsk hjælp i Læger uden Grænsers mobile klinikker. Læger uden Grænser udfører kirurgiske indgreb, hjælper kvinder i forbindelse med graviditet og fødsel og driver ernæringscentre og ambulatorier.

Sudan er Læger uden Grænsers absolut største indsatsområde målt i penge og antal medarbejdere.

Støt Læger uden Grænsers arbejde på konto 4190 0081000 eller ring et beløb til telefon 70 10 10 80 (hav dit kreditkort klar).

Læs mere på www.msf.dk

MEDECINS SANS FRONTIERES
LÆGER UDEN GRÆNSER

DANS UD AF SLUMMEN

DE BRINGER BREAKDANCE OG HIP HOP LANGT UD I DE MEST KONFLIKTFYLDTE OG USIKRE OMRÅDER I UGANDA. I ET LAND, HVOR MANGE UNGE MÅ GIVE OP, PÅTAGER DE SIG ET SOCIALT ANSVAR OG HJÆLPER ANDRE. MEN DERES TALENT BRINGER DEM OGSÅ UD I DEN STORE VERDEN, FOR DE ER SÅ SEJE, SÅ MAN TROR, DET ER LØGN. 25-ÅRIGE ABRAMZ TEKYA RAMMER DANMARK I NOVEMBER. Af Vibeke Quaade

Ungdomsfængslet Naguru. Foto: Diana Haakonson

Breakdance i H.E.A.L.S. Gulu. Foto: Katie Spencer

DET ER SEN eftermiddag i Ugandas hovedstad Kampala. Dørerne bliver åbnet til Nmsambia Youth Centres store hal, og den fyldes hurtigt op med snakkende og pjattende børn og unge. De er kommet for at breakdanse. Nogle af dem laver allerede headstands eller hvirvler rundt på ryggen i en windmill. De kommenterer hinandens færdigheder, retter på hinanden og viser, hvordan det også kan gøres.

Da fire unge fyre først i tyverne kommer ind i hallen lidt efter klokken 5, bliver de straks omringet. De fire er tydeligvis en slags ledere eller i hvert fald rollemodeller. De mindste børn kommer løbende hen til dem, tager dem i hånden og vil fortælle. Stemningen er i top, og den bliver bare bedre, da de tunge hip hop beats begynder at drøne ud af højttalerne.

"Jeg elsker at danse og rappe og dele det med andre," siger 25-årige Abramz Tekya, som er kommet hen for at snakke, efter at musikken er sat på.

Abramz Tekya er leder og initiativtager til Break Dance Project Uganda, som to gange om ugen samler børn og unge i alle aldre til gratis undervisning i breakdance. Undervisningen har stået på siden februar 2006, og den er et tilløbsstykke. I starten var det kun en halv snes stykker, som kom. Men så begyndte jungletrommerne og det gode rygte at løbe, og nu samler breakdansen 60–70 børn og unge hver gang.

"Alle er velkomne. Social status, hvilken stamme man kommer fra, køn og alder har ingen betydning," siger Abramz og peger rundt i den meget blandede forsamling, hvor trendy drenge og piger, der ser ud, som om de er universitetsstuderende, blander sig med børn, der bestemt ikke giver indtryk af at have specielt velhavende hjem.

"Mange kommer hver evig eneste gang, og nogle af dem, der ikke har råd til bussen, går op til fem kilometer til fods to gange om ugen for at være med."

Netop forestillingen om at skabe noget, hvor alle kan være med, var hovedideen, da Abramz begyndte at lege med tanken om at skabe Break Dance Project Uganda. 78 procent af Ugandas befolkning på 30 millioner mennesker er under 30 år, og som så mange andre har han selv oplevet, hvad det vil sige at være teenager og i meget bogstavelig forstand føle sig udenfor, uønsket og egentlig mest til besvær.

Abramz var kun syv år, da han mistede sine forældre. Først døde hans far af AIDS, derefter hans mor. De efterlod sig fire børn.

I Uganda er det kotume, at forældreløse børn bliver placeret hos den efterladtes familie. Abramz og hans søskende flyttede ind hos deres tante, som så skulle sørge for dem og betale skolepenge. Desværre var realiteten bare, at tanten i lange perioder ikke betalte noget som helst, og børnene måtte ty til at snige sig i skole og håbe på, at inspektøren havde glemt, at de ikke havde betalt.

Til gengæld havde tantens egne børn en forkærlighed for hip hop og rapmusik, hvilket Abramz og hans søskende hurtigt tog til sig. Især Abramz og hans storebror Sylvester brugte det meste af deres til på at rappe, skrive tekster og optræde for andre børn i nabolaget. Til stor fortrydelse for tanten, som syntes, at alt, hvad der havde med musik og dans at gøre, var tidspilde, og som snart fik givet de fire søskende skylden for at rap-musikken dominerede hendes hjem.

Så da Abramz var 16 år gammel, fandt han sine egne veje. Han har aldrig selv drukket alkohol, men han tjente blandt andet penge ved at køre rundt på ladet af en ølvogn, hvor han brugte sit talent for at rappe til at snakke fanden et øre af om øllets fortræffeligheder igennem en megafon. Han holdt til i Kampalas slumområder og blev en rollemodel for de andre børn, fordi han hverken røg, drak eller sniffede, men alligevel var sej.

Det var i slummen, at det for alvor gik op for Abramz, hvor stærkt et sammenhold breakdance kan skabe. Han elskede musikken, og inspireret af den amerikanske hip-hop og streat dance fra 1980erne begyndte han at arrangere events, hvor danserne dyster mod hinanden om, hvem der er bedst. Han startede også ugentlige hip-hop aftener på en mindre in-pub, som snart blev en platform for up-coming hip hop og rap kunstnere.

Langsomt udviklede ideen sig. Han ville skabe en slags breakdance-skole, hvor alle har et ansvar og alle spiller en rolle.

"Konceptet for Break Dance Project Uganda er, at alle er lærere og alle er

Abramz Tekya (i midten) optræder og giver workshops i Danmark i november. Foto: Katie Spencer

elever. Så snart man kan lidt mere end de andre, har man også noget at give videre," siger Abramz og forklarer: "Uganda er et totalt hierarkisk samfund, og de fleste ugandere ser ekstremt meget op til især landets ledere, men forventer til gengæld, at lederne sørger for dem i et og alt. Den model køber jeg ikke. Jeg tror på, at alle er nødt til at være med, hvis noget skal ændre sig i en retning, som er positiv for alle." Han smiler bredt og tilføjer: "Men selvfølgelig har nogle af os mere ansvar end andre. Vi er en kernegruppe på seks-otte stykker, som de andre stoler på."

Timerne på Sharing Youth Centre to gange om ugen er ikke den eneste aktivitet Break Dance Project Uganda har gang i. I Norduganda, hvor alt tyder på, at den 22 år lange borgerkrig nu er endelig afsluttet, er breakdanserne også til stede. Cirka en gang om måneden tager tre-fire af dem bussen og kører de knap 330 kilometer ad mere eller mindre hullede veje til Gulu i Norduganda.

Dér underviser de forældreløse børn, som er blevet samlet op af den lokale hjælpeorganisation H.E.A.L.S.

I løbet af borgerkrigen har i tusindvis af børn mistet deres forældre med det resultat, at det i dag ikke er usædvanligt at se en 12-14-årig pige tage sig af en stor søskendeflok med alt, hvad det indebærer af økonomisk ansvar, madlavning, tøjvask og så videre. Breakdanserne giver H.E.A.L.S-børnene et frirum, hvor de kan grine, have det sjovt, danse og lære noget nyt – også af hinanden. De gør det samme i Mbale i det østlige Uganda. Og i hovedstaden, hvor de med jævne mellemrum holder workshops i ungdomsfængsler og i slumområder. For øjeblikket leder de efter et fast sted i Kampalas største slum Kisenye – sådan, at det ikke bare virker, som om de kommer på fransk visit.

"Børnene i slummen har virkelig brug for, at der er nogle som tager sig af dem og viser dem en vej, hvor de får respekt for sig selv som individer. Personligt vil jeg gerne give noget af den varme og tillid tilbage, som jeg fik derfra, da jeg var teenager," fortæller Abramz.

Musikken drøner fortsat for fuld volume i Sharing Youth Centre, hvor det nu er blevet mørkt udenfor. En stor gruppe børn er blevet nysgerrige efter at finde ud af, hvad det er Abramz snakker om. De lytter nøje efter, da han fortæller, at i løbet af de sidste to år er en del af breakdanserne blevet så professionelle, at de bliver hyret til at lave shows og også undervise på Kampalas internationale skoler. Nogle af de penge, som kommer ind ad den vej, går tilbage i projektet og illustrerer for de andre, at breakdansen ikke kun er en fritidsfornøjelse, men at den også kan betale sig.

Børnene sidder i en ring omkring os og lytter med store øjne. En lille dreng hænger henover ryggen på Abramz, mens han snakker. Børnene kan lide ham. Beundrer ham.

Men også uden for Uganda sætter breakdanserne deres spor. Går man ind på YouTube.com, ligger der et hav af videoklip, fotos og historier, som danserne selv – og andre, som har været i kontakt med dem – lægger op. Indtil videre har professionelle hip-hop-kunstnere, koreografer og filmfolk fra Los Angeles, Vancouver og New York været i Uganda for at arbejde med breakdanserne på frivillig basis, ligesom de også har besøgt Johannesburg og Warszawa.

I juni i år var de på Danmarksturné sammen med hip-hopgruppen To the Beat. I november måned er Abramz Tekya i Danmark igen, hvor han blandt andet vil træne med Flow Dance Academy i Dansens Hus i København. ●

Vibeke Quaade er informationsmedarbejder for Mellemfolkeligt Samvirke i Uganda. Break Dance Project Uganda har givet input til den del af Mellemfolkeligt Samvirkes undervisningsserie 'Demokrati som livsstil', der er rettet mod ugandiske unge mellem 18 og 28 år.

Dansk kontakt tlf: 40 87 19 78
Mere om Break Dance Project Uganda:
www.myspace.com/breakdanceprojectuganda
www.youtube.com/abratmzt

Hip hop dance i Kampalas slum. Foto: Vibeke Quaade

Et skridt dybere

Eliteløberen Jesper Kenn Olsen bruger kroppen til at filosofere over verdens tilstand på. Han er startet på verdens længste løb: 40.000 kilometer gennem Europa, Mellemøsten, Afrika, Syd- og Nordamerika. Hans budskab er mere kompliceret, end massemedierne evner at formidle – eller overhovedet ønsker at høre. Men her i Cultures vil du fremover kunne følge hans kulturmøder Jorden rundt.

"JEG VIL GERNE på en positiv og venlig måde introducere en anden debat om globaliseringen og verdens tilstand, end den vi har i Danmark lige nu," siger eliteløber Jesper Kenn Olsen, der den 1. juli kastede sig ud i et historiens ultimativt længste løbedistance – et løb, der strækker sig fra nord til syd på kloden og tilbage igen: 40.000 kilometer, tværs igennem fire kontinenter, utallige kulturer i vidt forskellige landskaber, terræner og temperaturudsving. Fra Nordkap til spidsen af Sydafrika, og så fra sydspidsen af Latinamerika op til New Foundland i Canada.

800 dage er der sat af til løbeturen. I slutningen af august, efter 55 dage og 2.500 kilometer i løb, passerede han Danmark og fortsatte videre sydpå.

Manden må være gal, ville man sige, hvis ikke det var fordi, han har gjort noget lignende én gang før. Den 23. oktober 2005 afsluttede Jesper Olsen det første fuldt dokumenterede løb rundt om jordkloden, 'The World Run', som strakte sig over 26.232 kilometer.

Fem milliarder hjælpsomme mennesker

"Der er et eller andet, man fuldstændigt overser, på den måde som medierne dækker nyheder globalt. For mainstream-media er det en god historie, som ryger på forsiden, når to mennesker, som kom fra forskellige kulturer, skød hinanden. Men det er ikke en god historie, at der på samme tidspunkt var fem milliarder andre mennesker, som var venlige og hjælpsomme over for hinanden. Medierne og politikerne er fælles om at gøre alting frygtbetonet, fordi de helst vil fortælle én historie. At der er én sandhed. Men der er ikke én sandhed – der er milliarder! Det er synd, at det ikke kommer mere tydeligt frem. Danskerne er for bange for at række ud efter de muligheder, der er – for tænk nu, hvis vi mistede en lille bitte smule af den komfort, vi har. For mig at se er opretholdelse af komfort og livskvalitet ikke en modsætning til åbenhed. Jo mere du låser dig inde, desto mere stilstand får du – også økonomisk set," fortæller Jesper Kenn Olsen til Cultures, da jeg møder ham tre dage før han begynder sit langdistanceløb.

Vil introducere 'en anden debat'

I sportens verden – når Jesper Olsen giver interviews til sportsmedierne – er denne slags betragtninger ikke noget, man er interesseret i at høre om. Det skal handle om kilometertal og de fysiske anstrengelser og udfordringer ved løbet.

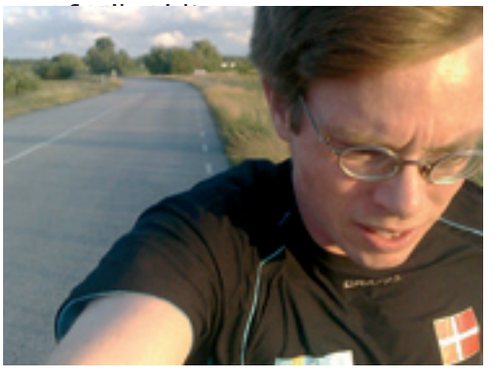

"At løbe Jorden rundt handler ikke bare om at sætte det ene ben foran det andet. Derfor ærgrer det mig næsten, at der aldrig er nogen der stiller mig det spørgsmål: 'hvorfor *gør* du det her?' Min intention er at vise – på en stille måde og med de små historier – at de folk uden for den vestlige verden, som vi tror er anderledes og farlige, de er venlige, og de er ligesom os. Præstationer tiltaler mig, det er klart. Ellers var jeg ikke eliteløber. Men for mig selv, på et personligt plan, er det her med at være med til at introducere 'en anden debat' af meget større værdi," fortæller den 37-årige løber, der har dyrket sport på eliteplan, siden har var 12 år gammel.

Verden præget af venlighed

"Det første WorldRun kastede jeg mig ud i som elitesportsmand – for at forsøge at blive den første til at gennemføre det. Men undervejs opdagede jeg – til min positive overraskelse – at overalt, hvor vi kom frem på de 26.000 kilometer, turen strakte sig over, havde jeg ikke én eneste dårlig oplevelse med andre mennesker. Modsat, faktisk, var det grunden til at det kunne lykkes at løbe tværs over Sibirien: at hvor der overhovedet boede folk, fik vi hjælp. Og det gælder stort set hele ruten, hvor vi løb, Jorden rundt. Syv en halv måned tog det at løbe de 10.000 kilometer gennem Rusland, men vi fik ikke brugt mere end 500 kroner på overnatninger, for hver aften blev vi inviteret ind hos nogen.

Det ændrede mit syn på tingene. Jeg har en uddannelse i statskundskab – cand.scient.pol med international politik, blandt andet – og dette var jo helt sikkert et andet syn på, hvad international politik er, og hvad globalisering er. At det hele ikke er konflikter, og at det ikke er "clash of cultures", eller "clash of interests", sådan som man lærer om det på universitetet, men at det lige modsat er venlighed, åbenhed og gæstfrihed, som præger planeten – at der er en hånd, der bliver holdt ud og er parat til at hjælpe dig, uanset hvad det er for en kultur, du møder. Også selv når du – som jeg gør dér – møder folk, som man må forvente ser på én som en fremmed, der har en helt anden baggrund, et helt andet formål, end de har, og har en helt anden økonomisk baggrund også. Alligevel vælger de at hjælpe – over én kam. Det er tankevækkende.

Og det grunden til at ruten på WorldRun II ser ud, som den gør. Selvfølgelig er det også fordi, at det ifølge de politiske eksperter ikke burde kunne lade sig gøre – det er det sidste projekt, der kan laves, før så er alt klaret."

“Dette er ikke et politisk løb, men en hyldest til Jorden og de muligheder, den giver, når problemerne overvindes...”

Jesper Kenn Olsen

Jesper Olsen havde sin marathon-debut som 15-årig. Det var i 1985. Siden da har han løbet en skandinavisk rekord hjem i langdistanceløb af henholdsvis 48-timers og seks dages varighed,og han er indehaver af flere nationale ‘ultra-rekorder’ - hvormed forstås løb, som er længere end marathon-distancen. Her er han fotograferet den 30. juni sammen med sin “medløber”, Sarah Barnett.

Foto: Mik Aidt

En dansker i Sudan

Jesper Olsen startede i Nordkap sammen med den australske langdistanceløber Sarah Barnett fra Adelaide i Australien, en hollænder fra Læger uden Grænser og en nordmand fra Finnmarken. Løberne kommer til at opleve deres egne, interne kulturmøder på ruten undervejs, som nu først går ned igennem Europa, hvorefter de når Mellemøsten i december. Første etape ender på Sydafrikas spids, hvorfra turen går over Atlanterhavet til Latinamerikas sydspids – og derfra igen på med løbeskoene med kurs mod nord, helt op til Alaska. (Se kortet på næste side).

Mens WorldRun 1 for en stor del gik igennem den vestlige verden med lande som Japan og USA, går WorldRun II med andre ord primært gennem lande i Syd – det som nogle kalder “den tredje verden” med alt hvad det indebærer af udfordringer for en langdistanceløber. Sygdomme, temperaturer, borgerkrige, kriminalitet. Hvordan kommer Jesper som dansker igennem Sudan, efter at den sudanesiske præsident i februar bekendtgjorde, at “ikke en eneste dansk fod fra nu af vil komme til at beskæmme sudanesisk jord”?

“Han sagde ‘fod’. Han talte ikke om løbesko,” siger Jesper Olsen og smiler. “Min pointe er, at ét er hvad der sker mellem statsmagterne og hvad der skrives i medierne. Noget andet er virkelighedens verden og hvad der sker mellem mennesker, når vi får øjenkontakt. Grunden til at vi har lagt denne rute sådan som vi har, det er lige præcis fordi vi – desværre – har fået en opfattelse i den vestlige verden af, at alting skal deles op i ‘dem’ og ‘os’. Under den kolde krig var det socialisterne, der var ‘dem’. Og nu er det så folk fra Mellemøsten, der blevet til ‘dem’. ‘Muslimerne’.

Lokal opbakning

“Jeg er måske naiv, men jeg er overbevist om, at et løb som det her vil kunne give et helt helt andet billede af, hvordan de er, ‘dem’ derude i Mellemøsten. At de selvfølgelig har to arme og to ben, ligesom vi har. Uanset hvor de bor, også om det er i Afrika, også om det er i Sydamerika. Og at vi ofte også har brug for dem. For den type projekter, jeg har her – et løb som WorldRun I og som WorldRun II – kan slet ikke lade sig gøre uden lokal hjælp hele vejen igennem. Man kan have så mange sponsorer, man vil have, man kan have så mange penge og man kan være så fysisk stærk, man vil – jeg er jo inden for den internationale elite på dette felt, så det er slet ikke dét – men det kan ikke lade sig gøre overhovedet, uden at man hele tiden har lokal opbakning. Og det handler om at have en positiv interesse for hinandens kultur. Ikke at se det som et problem, når man er forskellige.

Hvis mit håb om at komme igennem med den slags budskaber lykkes, bare på et mikroniveau, så er der vundet meget mere,

WORLD RUN II

15. december 2008	**Bir Taba, Egypte**	**7.900 km,168 dage**
14. januar 2009	**Anqash, Sudan**	**9.489 km, 198 dage**
30. januar 2009	**Omdurman, Sudan**	**10.331 km, 214 dage**
11. februar 2009	**Qallabat, Etiopien**	**10.897 km, 226 dage**
27. februar 2009	**Addis Abeba, Etiopien**	**11.718 km, 242 dage**
14. marts 2009	**Moyale, Kenya**	**12.505 km, 257 dage**
3. april 2009	**Namanga, Tanzania**	**13.434 km, 277 dage**
28. april 2009	**Ikolo, Malawi**	**14.655 km, 302 dage**
14. maj 2009	**Dedza, Moçambique**	**15.397 km, 318 dage**
22. juni 2009	**Peto, Sydafrika**	**17.316 km, 357 dage**
6. august 2009	**Punta Arenas, Chile**	**19.597 km, 402 dage**
10. august 2009	**Rio Gallegos, Argentina**	**19.794 km, 406 dage**
28. september 2009	**Ceibas, Uruguai**	**22.576 km, 455 dage**
13. oktober 2009	**Chui, Brasilien**	**23.352 km, 470 dage**
11. februar 2010	**La Laja, Venezuela**	**29.498 km, 591 dage**
7. marts 2010	**Santiago, Cuba**	**30.717 km, 615 dage**
4. april 2010	**Cancun, Mexico**	**32.021 km, 643 dage**
24. mai 2010	**Brownsville, USA**	**34.426 km, 693 dage**
4. juni 2010	**Houston, USA**	**35.053 km, 704 dage**
26. juli 2010	**New York, USA**	**37.750 km, 756 dage**
12. august 2010	**St Stephan, Canada**	**38.626 km, 773 dage**
15. september 2010	**Cape Race, Canada**	**40.319 km, 807 dage**

end en fin linje i aviserne, om at man har slået en ny rekord," siger Jesper Olsen.

Men hvis det i virkeligheden er dét er løbets mission, hvorfor har du så ikke givet det en mere sigende titel, som ville sætte fokus på formålet?

"Det er WorldRun IIs funktion, ja. Men ikke dets 'mission'. Jeg har ingen behov for at prædike for nogen. Hvis du ser det lidt ovenfra, kan man sige, at WorldRun er en måde at bruge kroppen til at filosofere over verden på. Bruge kroppen – i højere grad end hjernen – til at filosofere over, hvad er det for et sted, vi bor. Hvad er det der sker nede i baghaven? Jeg beder min krop, alle mine sanser, og selvfølgelig også min hjerne, om at forholde sig til den her planet. Hvordan *fornemmes* den?

WorldRun-projekterne har ændret meget på, hvordan jeg ser på den her blå tennisbold. Hvad der er 'afstande'. Hvad der er værd at beskæftige sig med af problemer. At turde gå et skridt dybere ned, end når man bevæger sig med bil, bus, tog og fly. Det er fundamentalt spændende at mærke og se hvert eneste skridt – at mærke Jorden og at det er helt afsindigt, så lille et sted, vi bor på.

Jeg kan få lidt den samme fornemmelse, som man hører fra astronauterne, at de har haft, da de sad dér i rumkapslen og kiggede ned på Jorden udefra. Man får en ufattelig ømhed omkring så lille og så skrøbelig en ting, vores planet er." ●

Jesper søger personlige kontakter i Østafrika

Under Jesper Kenn Olsens løb igennem Egypten, Sudan og Østafrika er kontakter til lokale i områderne og byerne meget værdifulde.

"Det er ikke penge, der afgør om du kommer igennem. Det er, om de lokale vil hjælpe dig. Og samtidig er den kontakt, ansigt til ansigt, hele filosofien bag projektet," fortæller han.

Du kan tjekke WorldRun II ruten i mindstet detalje på wordrun.org, og hvis du har en personlig kontakt et sted, som de passerer, kan du bakke op om projektet ved at etablere en kontakt.

Jesper Kenn Olsens emailadresse er: jesper@worldrun.org

Webtilskuere kan følge i jordomløbernes fodspor med live tracking via GPS, fotos, videoer og korte tekster, som uploades fra motiltelefon til websitet. TV2 har givet Jesper Kenn Olsen et lille videokamera med på turen, og hans plan er, at han en gang om ugen vil gå i luften med 'World Run Radio' og broadcaste live fra vejkanterne verden over – ud til lytterne via websitet. Her i Cultures vil du kunne følge Jesper Kenn Olsens kulturelle oplevelser, tanker og møder, indtil han når i mål den 15. september 2010. www.worldrun.org

FRONTLINJEBERETNING

FRA EN KULTURKAMP MOD MULTIKULTURALISME I ODENSE. VICEBORGMESTER ALEX AHRENDTSEN BEGRUNDER SIN MODSTAND MOD ODENSE KOMMUNES RAMADANFEST. Af Ivan Rod

DER ER TO TING, jeg hæfter mig ved, da Alex Ahrendtsen først har inviteret mig indenfor i sin villa på Åsumvej i Odense.

Den ene er, at han straks spørger mig, om jeg vil tage mine sko af.

Jeg tænker, at samme spørgsmål ville møde mig ved indgang til en moske.

Den anden er, at han uopfordret fortæller mig, at vi befinder os i Vollsmose Sogn.

Der er intet i villaen, der indikerer, at han er religiøs, og alligevel pointerer han, at vi befinder os i et kristent land, et kristent sogn.

Jeg kender selvfølgelig forhistorien.

Jeg ved, hvorfor jeg netop er taget til Odense, og hvorfor jeg netop har opsøgt Alex Ahrendtsen. Jeg ved, at han igennem flere år har været optaget af kampen mellem den muslimske kulturkreds og den traditionelt danske. Men selv uden den forhåndsviden står det efter bare få minutter i hans selskab klart, at han er en mand, der er mere end almindeligt optaget af det, han betegner som "kulturkampen". At han ser sig som en mand, der med åben pande har placeret sig i denne såkaldte kulturkamps frontlinje.

Alex Ahrendtsen er 1. viceborgmester i Odense Kommune. Og altså en mand af en vis position. Med en vis magt og indflydelse. Han er Dansk Folkepartis eneste repræsentant i byrådet, men har – som en anden énmandshær – formået at præge den lokale debat og dagsorden i et omfang, der er langt større, end partiets stemmetal indikerer.

Når det drejer sig om "principielle, etiske sager af national art," holder han sig nemlig ikke tilbage. Og kulturkampen – den er af allerstørste betydning.

Derfor udkæmper énmandshæren ikke bare kulturkampen i byrådet. Han udkæmper den også fra sit hjem, hvorfra han driver forlaget Lysias. Dets seneste udgivelse er Morten Uhrskov Jensens murstensværk 'Et delt folk.' Over 612 sider beskriver forfatteren i bogen dansk udlændingepolitik i perioden fra 1983 til 2008.

Da jeg senere får mulighed for at læse bogen, konstaterer jeg, at dens bagsidetekst både giver et klart billede af dens indhold og af dens syn på dansk udlændingepolitik. På bagsiden står der blandt andet:

"Hvordan kunne det gå til, at et lille, ensartet folk i løbet af få årtier modtog op imod en halv million udlændinge, mange med en helt anden religion og kulturbaggrund? Historikeren Morten Uhrskov Jensen fortæller i denne bog hvordan og hvorfor. Det er historien om et land på vej ud i selvopgivelse. (...) Det er en bog om et dansk folk, der på grund af folketingets udlændingepolitik blev et delt folk. Men det er også fortællingen om dem, der ikke gav op og stædigt satte sig for at ændre udviklingen."

Alex Ahrendtsen stikker mig sammen med bogen det seneste nummer af tidsskriftet Nomos (som Morten Uhrskov Jensen er redaktør for). Tidsskriftet bringer ifølge eget udsagn "artikler af relevans for både den nationale og konservative kulturdebat i Danmark." Det er tidsskriftets mål "ikke bare at hævde Danmark som en kulturnation," men også at bekræfte danskernes "tilhørsforhold til Aftenlandets kulturkreds." (Begrebet 'Aftenland' refererer til den tyske forfatter Oswald Spengler, som i sit hovedværk fra mellemkrigstiden, 'Der Untergang des Abendlandes,' berettede om den vestlige kulturs fald. Oswald Spengler blev et ideologisk forbillede for Adolf Hitler).

I det pågældende nummer af Nomos har Alex Ahrendtsen skrevet en artikel om kulturkampen i Odense, en kamp hvor – kan man forstå – modstanderen er en snedig samfundsomstyrter, som ikke tilhører Aftenlandets kulturkreds.

Artiklen starter således: "Rundt omkring i danske kommuner foregår der en kulturkamp, men i modsætning til andre kampe sker den i det dulgte. Kun hvis behjertede personer tilfældigvis får nys om den, eller hvis personer med adgang til svært tilgængelige oplysninger bringer det til offentlighedens kendskab, bliver borgerne for en kort stund gjort bekendt med den. Jeg taler selvfølgelig om den snigende islamisering, den venlige jihad, som i det stille forsøges påført danskerne."

Herefter leverer Alex Ahrendtsen i artiklen en "frontlinjeberetning fra kulturkampen."

Det er dén, jeg er taget til Odense for at høre i opdateret version af frontkæmperens egen mund.

Alex Ahrendtsen har været involveret i kulturkampen på mange forskellige fronter. Historien her handler imidlertid alene om et specifikt, endnu uafsluttet slag, som han kastede sig ud i en dag i

september 2007.

Den dag gik han – som så mange gange før – ind på Odense Kommunes politikerportal – lokalpolitikernes digitale informationsplatform. Hvad hans konkrete ærinde var, husker han ikke. Men han husker meget klart, hvad det var, der fangede hans blik på portalens forside.

Her kunne kommunens 1. viceborgmester læse, at han og alle øvrige byrådsmedlemmer i oktober samme år var inviteret til at deltage i fejringen af ramadanens afslutning. Men det var ikke dét, han hæftede sig ved. Det, der fik ham til at spærre øjnene op, var, at fejringen skulle foregå i rådhusets festsal.

Invitationen var fra kommunens integrationsråd – et rådgivende organ bestående af 16 medlemmer, hvoraf 11 er udvalgt blandt flygtninge og indvandrere i kommunen, og valgt af flygtninge og indvandrere i kommunen. Alex Ahrendtsen havde tidligere været involveret i kampe med integrationsrådet, hvis hele eksistens han var imod. Men dét her: En invitation fra integrationsrådet til eidfest i rådhusets festsal? Dét var simpelthen toppen.

Den første forbavselse blev snart til vrede. Selv om Alex Ahrendtsen år tidligere havde erkendt, at man som politiker aldrig bør handle, når man er optændt af vrede, tillod han sig dén dag at gøre en undtagelse. Han røg til tasterne. Skrev en "forholdsvis afdæmpet" pressemeddelelse. Sendte den til lokalpressen.

Og så var helvede løs i den fynske hovedstad.

Alex Ahrendtsen skrev blandt andet i sin pressemeddelelse, at det ikke "kan være rigtigt, at vi som kommune skal lægge hus til" ramadan-festen. Og videre skrev han: "Med denne ramadan-fest blåstempler vi som kommune islamisternes arbejde, idet man giver islam fortrinsstilling (...) Det er dybt bekymrende."

Pressemeddelelsen blev refereret i den lokale presse og flere politikere, indvandrere, meningsdannere og menigmænd gik ind i kulturkampen på grund af deres egne holdninger eller blev ufrivilligt trukket ind i den som en følge af deres hverv.

Nogle dage efter forklarede Alex Ahrendtsen i et interview i Fyens Stiftstidende, at det, han især fandt problematisk, var, "at kommunen stiller sin fornemmeste bygning til rådighed for en religiøs manifestation. Kommunen skal i den henseende være neutral." For Alex Ahrendtsen ville det, at "holde en manifestation dér (på rådhuset, red.) svare til at gøre det på Christiansborg."

Alt imens debatten bølgede frem og tilbage i medierne, søgte Alex Ahrendtsen indsigt i beslutningsgrundlaget: Hvem havde udtænkt ideen? Hvem havde godkendt planen? Og især: Hvem havde givet tilladelse til at bruge netop rådhusets festsal til formålet?

Alex Ahrendtsens fokus faldt på to personer: Integrationsrådets formand, somalieren Abdulahi Bashir Egal, og den konservative borgmester, Jan Boye.

Førstnævnte havde helt klart nogle "spændende forestillinger om integration," konstaterer Alex Ahrendtsen tørt. Jan Boye helt klart en udtalt interesse for dialog med minoriteter – "herunder islamister," siger Alex Ahrendtsen.

Alex Ahrendtsen søgte agtindsigt i sagen og fik blandt andet adgang til integrationsrådets mødereferater. I dem opdagede han, at der havde været en række dialogmøder mellem intergrationsrådet og borgmesterens kontor. Og at alle involverede parter – herunder borgmesterens kontor – på et tidligt tidspunkt havde været "varskoet om, at festen ville kunne rykke indendørs" – fra Flakhaven (pladsen foran rådhuset) ind i rådhusets festsal.

Det var ganske givet med tanke herpå, at Alex Ahrendtsen siden valgte at starte sin kritiske artikel i Nomos med henvisning til "en kulturkamp i det dulgte." Ingen ud over de projektansvarlige og borgmesterens kontor vidste tilsyneladende, før invitationen lå der, at festen skulle holdes i rådhusets festsal.

Det var ganske givet også med tanke på sin egen rolle i kulturkampen, at han valgte at skrive: "Kun hvis behjertede personer tilfældigvis får nys om den, eller hvis personer med adgang til svært tilgængelige oplysninger bringer det til offentlighedens kendskab, bliver borgerne for en kort stund gjort bekendt med den. Jeg taler selvfølgelig om den snigende islamisering, den venlige jihad, som i det stille forsøges påført danskerne."

"Jeg brokkede mig, fordi jeg ikke mente, at det kunne være rigtigt, at integrationsrådet med ramadan-festen skulle have lov til at favorisere muslimer i Odense, når de formelt var sat i verden for at repræsentere alle de 85 nationaliteter, der som indvandrere er en del af kommunen. Jeg brokkede mig, fordi jeg ikke mente, at det kunne være rigtigt, at integrationsrådet skulle bruge skatteydernes penge til at afholde en fest for én bestemt religion. Og jeg

brokkede mig, fordi jeg ikke kunne se, hvorfor kommunen skulle stille sit allerfineste lokale til rådighed for den religiøse fest og dermed blåstemple Islam," fortæller Alex Ahrendtsen i sit hjem i Vollsmose.

Ramadan-festen 2007 blev gennemført – i Flakhaven og i rådhusets festsal – men den var præget af træthed og forsigtighed efter de mange heftige slag i den kulturkamp, som Alex Ahrendtsen havde insisteret på.

"I 2008 blev festen fulgt op af en 'ramadan- og kulturfest', som alene blev afholdt i Flakhaven. At festen skiftede navn og flyttede udendørs skyldtes ganske givet balladen sidste år. Jeg foreslog jo integrationsrådet, at alle indvandrere blev inviteret, således at det ikke bare var folk med én bestemt religion, der blev inviteret. Det forslag støttede de fleste politikere og medlemmer af integrationsrådet. De kunne jo dårligt andet," fortæller Alex Ahrendtsen med en snert af skadefryd i stemmen.

Alex Ahrendtsen uddyber gerne, hvorfor han brokkede sig så meget, når det gjaldt ramadan-festen.

"Jeg mener, at det er 12,7% af alle Odense Kommunes borgere, der er indvandrere," siger han. "Men hvor mange af dem, der er muslimer, ved jeg ikke, for vi må ikke opgøre tallet på baggrund af religion. Jeg ved dog, at..."

Han springer op fra lænestolen i sin stue og begiver sig med raske skridt hen over stuegulvet mod en reol, hvorpå han forgæves leder efter dokumenter. Derfra springer han hen til sit velordnede skrivebord, hvorfra han – i en lille bunke papirer – fisker nogle papirer frem: En statistik over indvandringen til Odense.

"Her er den," siger han med henvisning til statistikken og fordyber sig et kort øjeblik i tallene, mens han vender tilbage til lænestolen.

"Der er 21.000 personer af udenlandsk herkomst i Odense," læser han. "Jeg vil tro, at halvdelen af dem er muslimer," siger han og ser op.

"Det er stærke kræfter blandt de muslimer, som vil holde fast i ordet 'ramadan.' Men mit spørgsmål er, hvorfor vi andre som skatteydere skal betale en ramadanfest? Og hvorfor festen partout skal holdes den sidste dag i ramadanen? Det er vel ikke bare for at 'oplyse' om Islam. Det er vel for at få Islam ud i det offentlige rum. Religionen er jo båret af det at være synlig. Det er også derfor, det er så vigtigt for muslimerne at få moskeer i Danmark, at sikre at kvinder går med tørklæde i Danmark, og at fastholde at mænd har langt skæg i Danmark. Kristendommen har ikke brug for at være synlig, men det har Islam. Jesu rige er ikke af denne verden, mens Islams mål er at oprette et teokratisk styre på jord. Islam er i den forstand politisk. Det med himlen kommer i anden række. Det er derfor, det er vigtigt for dem at manifestere religionen i det offentlige rum," fortæller Alex Ahrendtsen.

"Det har jeg skrevet om og sagt til alle mine kollegaer og rådmændene og borgmesteren gentagne gange. Jeg har skrevet og talt om det igennem ti år – uden at det har haft nogen konsekvens – udover, at ramadanfesten i år også blev en 'kultur'-fest og alene blev afholdt i Flakhaven."

"Jeg har ytret mig, fordi jeg mener, at man skal lufte sine holdninger. Uanset om de støder andre. Det er først, når man lufter sine holdninger, at dialogen kan starte. Og det er absolut mit mål at skabe dialog. Det er min pligt som politiker at skabe dialog."

Siger man intet, opstår der ingen dialog, og siger alle det samme, hører man kun en monolog. Sådan er det.

Jeg ved godt, at der er mange, der er uenige med mig, og at der sikkert er mange, der ikke bryder sig om mig. Men jeg har for eksempel det herligste forhold til de tre muslimske byrådsmedlemmer i Odense, for de ved, hvad jeg står for, og de respekterer mig for mine holdninger. Ikke at jeg forsøger at blive populær. Jeg siger bare, hvad jeg mener, fordi det er nødvendigt. Fordi jeg dermed gør, hvad jeg kan for at skabe dialog."

Spørger man Alex Ahrendtsen, om der helt generelt er en 'kulturkamp' i Danmark er hans svar utvetydigt.

"Ja, det er der. Der er flere. Der er den store front, som er efterdønninger fra socialismen over for den borgerlige fløj. Den anden er det verdslige over for det totalitære. Og så er der den islamiske over for den kristne. Der er mange kulturkampe, og alle er påvirket af dem.

Kulturkampe vil altid forekomme. Vores opgave er bare at sikre, at de foregår på folkestyrets præmisser. Det er på dén baggrund, det er min opgave at ytre mig. Og jeg kan garantere, at en stemme

“Multikulturalisme er en toneangivende ideologi, som ikke fungerer i praksis.”

Alex Ahrendtsen

på mig betyder færre ramadanfester!”

Ifølge Alex Ahrendtsen er en ramadan fest et minus for integrationen: “For den er et forsøg på at opretholde forskellen på danskerne og dem, der er kommet hertil. Jeg – som ønsker, at de fremmede skal integreres – får skæld ud, mens de, der ønsker at opretholde forskellen, får ros. Dét, synes jeg, er underligt.”

“Jeg er engageret i kulturkampen, fordi den er afgørende for Danmarks og Vestens fremtid. Den vestlige civilisation er vidunderlig, enestående i historisk sammenhæng og værd at forsvare. Vi skal ikke bøje nakken, for vores model giver mennesket mulighed for at leve et godt liv. Sammenlignet med andre civilisationer, synes jeg, vi har nogle gode muligheder. Og vores civilisation er ikke tilfældig. Den bygger på to søjler – Athen og Kristus – søjler, som har skabt Vesten på godt og ondt.

Hos os er det sådan, at verdslige love hører Folketinget til, mens religiøse love hører Gud til. Men muslimske mullaher vil have det hele slået sammen og have os til at leve som dem – udelukkende efter religiøse love. Men hvordan er det lige, det går hjemme hos dem? Ikke for godt, vil jeg mene.

Vi ved, at muslimske piger bliver presset til at tage tørklæder på. Vi ved, at det er svært at få muslimske piger til at svømme sammen med drenge. Isoleret set er det måske ikke så vigtigt, men det er vigtigt, fordi det er religiøst betinget og i sidste ende kommer fra mullaherne. Den enkelte familier har ikke frihed til selv at vælge.

Jeg har tænkt meget over, hvorfor jeg har fået så meget skæld-ud af danskere, når jeg siger, at muslimske piger skal have lige så megen frihed, som os andre. Hvorfor jeg bliver skældt ud, når jeg siger det, dét er meget interessant. Jeg tror, det handler om, at reaktionen bliver voldsom, når en ideologi bliver modsagt. Multikulturalisme er en toneangivende ideologi i Danmark, og det er jo ikke sjovt at få at vide, at man hylder en ideologi, som ikke fungerer i praksis.”

“Alle ved, at fronterne er der. Men mange vælger ikke at tage dem alvorligt. Ideologien har jo den magt over mennesker, at den til en vis grad får dem til at ‘lave om på virkeligheden’ og fokusere på fremtidige mål i stedet. Jeg kan ikke se andre forklaringer. For ti år siden blev folk i Danmark helt afsindige, hvis man sagde noget om indvandrere. Nu er det heldigvis blevet bedre. Nu er dialogen startet.

I Odense er jeg ene om at repræsentere Dansk Folkeparti. Men alene i de to og et halvt år, jeg har siddet i byrådet, er kulturkampen blevet lettere at udkæmpe. I starten var modstanden voldsom, når jeg pippede. Det er den ikke længere. Blandt andet fordi Danmark som nation har mærket eftervirkningerne af de kulturkampe, der i det dulgte er blevet udkæmpet de sidste 10-15 år. Virkeligheden er den, at vi taler bedre sammen i dag, end vi gjorde for bare få år siden. Vi er blevet mindre konfliktsky.”

Da jeg forlader villaen og Åsumvej holder jeg ind for lige at orientere mig i tidsskriftet Nomos. Jeg blader forbi artikler, som handler om ‘idelogisk blindhed’, om ‘lukningen af det europæiske sind’ og om ‘konservatisme og moralfilosofi.’ Men jeg ender med at læse det sidste afsnit i Axel Ahrendtsens egen artikel om den første ramadanfest på rådhuset. Artiklen slutter han sådan:

“Det har været noget af en prøvelse for mig at lytte til de mange velmenende menneskers forsøg på at få mig til at indse, hvor ubetydelig en sådan lille ramadanfest er. Isoleret set, ja, men sætter man denne ene brik sammen med alle de mange andre brikker i det islamiske puslespil, ser billedet helt anderledes ud. Så er der med ét en logik og en systematik, der åbenbarer sig for en. Ikke en planlagt og veltilrettelagt systematik, men en logik, der er islam iboende. Uden denne forståelse for denne logik er det umuligt at bekæmpe islam. Derfor forsøgte jeg efter bedste evne at forhindre festligholdelsen af ramadanen på rådhuset. Denne gang mislykkedes det. Og måske også næste gang. Men på et tidspunkt vil det lykkes at få vendt strømmen. Imens er det vores opgave at forhindre det værste. Efter bedste evne.” ●

www.nomos-dk.dk
www.lysias.dk

Ivan Rod er journalist og medredaktør på Cultures

POLEMIKKEN ER POLITISK

BERETNING FRA DEN ANDEN SIDE AF SELVSAMME FRONTLINJE I KULTURKAMPEN I ODENSE. "DER ER SLET IKKE NOGEN KULTURKAMP," SIGER FORMANDEN FOR INTEGRATIONSRÅDET, ABDULAHI BASHIR EGAL. Af Ivan Rod

DER ER TO TING, der slår mig, da jeg møder Abdulahi Bashir Egal, formanden for integrationsrådet i Odense. Den ene er, at han fra det øjeblik, vi mødes, forekommer umanerlig træt ved tanken om at skulle svare på spørgsmål om en kulturkamp. Den anden er, at han – selv om han er mørk i huden – på en eller anden måde virker naturligt indplaceret i det rum, hvor jeg finder ham, omgivet af lyse jævnaldrende.

Det er bare en halv time siden, jeg har forladt Alex Ahrendtsen og Åsumvej i Vollsmose i det nordøstlige Odense. Nu befinder jeg mig i hall'en på Syddansk Universitet på Campusvej i det sydøstlige Odense. Det er her, jeg møder somalieren, som 1. viceborgmesterens vrede er rettet imod.

Nok bor 25-årige Abdulahi Bashir Egal selv i bydelen Vollsmose – i et betonhøjhus i Granparken, bare to minutter fra Alex Ahrendtsens villa på Åsumvej. Men på dette tidspunkt er han på universitetet, hvor han studerer international business kommunikation og arabisk.

Abdulahi Bashir Egals tilsyneladende træthed skyldes selvfølgelig, at han kender forhistorien og før har måttet forholde sig til den. Han ved, at jeg netop er taget til Odense og netop har opsøgt ham, fordi han er blevet inddraget i det, Alex Ahrendtsen kalder en kulturkamp. Han ved, at jeg netop har talt med Alex Ahrendtsen om ramadanfesten, og at det også er dén, jeg vil tale med ham om – blandt andet fordi, det er ham, der som formand for integrationsrådet har været med til at udklække ideen, og ham som oprindeligt stod bag den invitation, der først vakte undren, siden vrede, i villaen på Åsumvej.

Det skal vise sig, at Abdulahi Bashir Egal er helt uenig med Alex Ahrendtsen i, at der foregår en kulturkamp. Endsige nogle problemer omkring ramadanfesten. Med et stort suk kaster han sig alligevel ud i en udredning af baggrunden for festen.

"Ideen om at holde den udsprang af, at vi i integrationsrådet – i et samarbejde med borgmesteren – gerne ville forebygge fremtidige 'Vollsmose-sager'. Vi ville arrangere noget, der kunne fremme en dialog, frem for at skærpe en konflikt. Efter det første eller andet møde blev vi enige om en række initiativer, og festen var et af dem. Der blev nedsat en arbejdsgruppe bestående af forskellige etniske minoriteter og af repræsentanter fra kommunen. Og i 2007 holdt vi så den første fest.

Den gik godt. Jeg tror, der kom omkring 700 gæster.

Til festen i år kom der lige så mange. Dén fest kom ganske vist til at hedde noget andet, fordi vi gerne ville sikre, at alle foreninger kom med til festen. Den kom til at hedde 'ramadan- og kulturfest,' men ideen var den samme: At fremme en dialog.

Om festen hedder det ene eller det andet er for mig at se ikke så afgørende. Bare den fremmer dialogen. Og dét mener jeg, at den gør. Festen tiltrækker danskere, som intet ved om os. Og dét er godt. For undersøgelser viser, at mange danskere – jeg tror, det er 80 procent – ingen kontakt har til indvandrere."

Jeg spørger, hvad han mener om Alex Ahrendtsens kritik af festens navn, af festens finansiering og af, at den første fest blev afholdt i rådhusets festsal.

"Alex Ahrendtsen glemmer, at han er viceborgmester for alle byens borgere. Også for mig og mange andre. Det burde være lige så vigtigt for ham som det er for mig, at Odense bliver et godt sted for alle – uanset etnicitet.

Den polemik, han rejser omkring festen, er politisk. Og det er ikke rigtigt, som han siger, at festen ekskluderer andre etniciteter, bare fordi den hedder 'ramadan- og kulturfest.' Det ekskluderer jo heller ikke andre, at man i skolerne holder en julefest. Ramadan- og kulturfesten er ikke en religiøs fest, og ingen formenes adgang. Alle er velkomne – uanset etnicitet, religion og hudfarve. Og festen fremmer dialogen."

Men hvorfor skal den så overhovedet hedde en 'ramadanfest?'

"Vi valgte at kalde den en 'ramadan fest,' fordi vi – efter anholdelserne i 'Vollsmose sagen' – gerne ville signalere, at festen inkluderede muslimer."

Du taler om dialog og siger, at mange danskere ingen kontakt har til indvandrere. Er du selv i kontakt med danskere?

"Ja. Jeg studerer sammen med dem her på universitetet."

Abdulahi Bashir Egal kom til Danmark som flygtning i 1996, for bare 12 år siden. Men hans danske er alligevel på universitetsniveau.

"Det handler om viljen til at ville noget. Og om den rigtige indstilling. For mig er det vigtigt at huske, hvor jeg kommer fra. Men det er lige så vigtigt for mig, at jeg gør mit bedste i det samfund, jeg er kommet til. Jeg ved, at der er masser af unge i verden, som ingen muligheder har, men jeg har muligheder i Danmark, og dem er jeg forpligtet til at benytte.

Mine forældre har ingen uddannelse, men dén del af den

STOR ANERKENDELSE **fra ministerierne af to rådsmedlemmers personlige, ekstraordinære indsats**

Pressemeddelelse fra Odense Kommune. September 2008

Når Mumtaz Khan, næstformand for Odenses Integrationsråd, fredag den 26. september tager turen til København, er det i en ganske speciel anledning: Hun skal kåres som 'Årets Ildsjæl' af beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen. Kåringen er en del af en større debatkampagne om det personlige ansvar, som flere af ministerierne står bag.
Mumtaz Khan er blevet indstillet til prisen af selveste integrationsminister Birthe Rønn Hornbech, der i øvrigt også anbefalede et andet rådsmedlem, nemlig formand Abdulahi Egal.
(...) Den ministerielle lovprisning af Odenses indsats stopper ikke her: Integrationsministeriet har nemlig sin helt egen Ildsjælepris 2008. Dén er Parshank Saeed, også medlem af byens integrationsråd, netop blevet nomineret til. Her finder kåringen sted i november måned.
Sidste år vandt det samlede integrationsråd i Odense Integrationsministeriets Integrationspris, og rådmand Erik Simonsen er meget glad for anerkendelsen:
"De priser og nomineringer, vores integrationsråd og enkeltmedlemmer henter hjem, kan vi alle sammen være meget stolte af. Og opmærksomheden er fuldt fortjent. De her mennesker yder virkelig en helhjertet og ekstraordinær indsats, som i den grad understøtter byrådets vision og mål om det aktive medborgerskab. Både individuelt og som et stærkt, samlet råd."

Pressemeddelelsen er forkortet af Cultures

“Virkeligheden er den, at der er en kulturel mangfoldighed i Danmark. At der ikke er én specifik dansk kultur.”

Abdulahi Bashir Egal

sociale arv forsøger både jeg og mine søskende at bryde. Og vores forældre støtter os, fordi de kan se, at det her i landet er vigtigt at uddanne sig.”

Hvorfor er det vigtigt for dig at huske, hvor du kommer fra?

“Det er som en motivationsfaktor for mig at se tilbage på, hvad jeg er kommet fra. Jeg er flygtet fra Somalia på grund af en borgerkrig. At dét blev nødvendigt, er jeg ked af. Nu bor jeg i Danmark, og jeg er glad for at bo her, men jeg vil aldrig kunne benægte, at jeg har mine rødder i Mogadishu. I dag er jeg dansker, afrikaner og muslim.”

Den 25-årige rådsformand er overbevist om, at skolegang, uddannelse og arbejde fremmer integrationen.

“Det er ærgerligt, at alle os, der er kommet hertil som flygtninge, er blevet indplaceret ét og samme sted. For dét letter ikke integrationen. Til gengæld føler jeg, at det er afgørende, at både jeg og andre tilflyttere respekterer de normer, der er i samfundet. Hvad andre så tænker om os, er ikke så afgørende, så længe vi ikke bliver udsat for diskrimination og i øvrigt har de samme muligheder som alle andre. Og dét føler jeg, at vi har.”

Hvorfor stillede du i sin tid op til valget til integrationsrådet?

“Fordi jeg mente, at jeg kunne bidrage med noget. Nu er jeg frontfigur, og jeg gør mit bedste for at bidrage – for eksempel ved at berette om den integrationsproces, jeg selv har været igennem. Mange indvandrede her i landet tror jo, at de en dag bliver sendt tilbage, og derfor har de svært ved at omstille sig til tilværelsen her. Da jeg selv kom til Danmark, var det også svært for mig at blive en del af fællesskabet. Det husker jeg, og derfor tænker jeg på alle de andre, der er kommet efter mig – hvor svært det må være for dem. I dag har jeg overskud til at hjælpe andre. Og jeg synes, det er nødvendigt, at nogen gør det.”

Hvorfor er det vigtigt at blive integreret?

“Jeg ønsker ikke, at mine børnebørn skal blive kaldt indvandrere om 50 år. Forudsætningen for at undgå dét er, at jeg selv bliver integreret – og dét kræver en indsats fra min egen side.”

Opfatter du på nuværende tidspunkt Danmark som et multikulturelt samfund?

“Danmark er jo hverken Frankrig eller England. De første indvandrere kom hertil for 30-40 år siden, så der er et stykke vej endnu. Men det kommer. Se dig omkring her på universitetet, og du vil se unge fra alle dele af verden.”

Inden jeg skal forlade universitetet igen, vender jeg tilbage til spørgsmålet om kulturkampen. Det er med overbevisning i stemmen, han svarer:

“Der er ikke nogen kulturkamp i Danmark. Ikke så længe alle bliver respekteret. Jeg ved godt, at Alex Ahrendtsen og Dansk Folkeparti og den nuværende regering mener, at der er en kulturkamp, men jeg er ikke enig. Jeg kan ikke – i den virkelighed, jeg befinder mig i – se nogen kulturkamp.

Altså... hvad er det for en kultur, regeringen mener, at den kæmper for? Og hvem eller hvad er det, den kæmper imod? Med globaliseringen kommer flere kulturer jo på tværs af hinanden. Amerikansk kultur fylder for eksempel meget i Danmark. I den forstand er diskussionen hat og briller. Virkeligheden er den, at der er en kulturel mangfoldighed i Danmark. At der ikke er én specifik dansk kultur.” ●

Ivan Rod er journalist og medredaktør på Cultures

SEMINAR OM KUNST OG INTERKULTUR

Om interkulturelle dimensioner og strategier i kultursektoren

En-dags seminar med oplæg og workshops

TITEL: 'Kunst og interkultur: next practice'
TID: Mandag den 19. januar 2009 kl 10-17
STED: Kilen, CBS, Kilevej 14, København
DELTAGERE: Kommuner og kulturinstitutioner

CENTER FOR KUNST & INTERKULTUR

Seminaret er rettet mod alle, der arbejder i kultursektoren i Danmark – i kommuner, kulturforvaltninger, kunst- eller kulturinstitutioner, medier – og som søger adgang til:

- anbefalelsesværdige værktøjer og metoder, som inddrager en interkulturel dimension
- inspirerende beretninger om 'best practices' / 'next practices'
- netværk med såvel kunstnere som kolleger, der arbejder inden for det interkulturelle felt

Målet med seminaret er at give deltagerne en række relevante 'værktøjskasser', man kan benytte sig af, hver gang man stilles over for konkrete opgaver eller udfordringer på det interkulturelle område – og som seminardeltagere konkret kan bruge i deres fremtidige arbejde på området. Seminaret er et første kontaktpunkt mellem Center for Kunst & Interkultur og centrets potentielle brugere, som samtidig vil skabe nye forbindelser brugerne imellem.

Seminaret er en lancering af Center for Kunst & Interkultur – et videns-, kompetence- og formidlingscenter for interkultur og kulturel mangfoldighed, som i øjeblikket er i sin etableringsfase.

Centret formidler viden og erfaringer mellem landets kunstnere og kunstinstitutioner med det formål at udvikle og styrke de interkulturelle kompetencer i kunst- og kulturlivet.

MERE INFO
om Center for Kunst & Interkultur kan læses på www.kunstoginterkultur.dk

TILMELDING
Få tilsendt program og oplysninger om tilmelding og de praktiske forhold ved at sende en email til: info@kunstoginterkultur.dk

Året for Interkulturel Dialog 2008

Året i lyd og billeder
27. november
kl. 12.00-18.00

PRESSEN
Politikens Hus
ved Rådhuspladsen
i København
Gratis adgang

Oplev bl.a.

- > Koncert med Karen Mukupa og Isam B
- > Dialogbænke – nye møder i hele Danmark
- > A Switch Box Tale – Morten Varano, Donna Cadogan m.fl.
- > Interkulturelt Videomarathon
- > Året i resten af Europa
- > Præmieoverrækkelser, optræden, udstillinger og mere end 20 stande

Læs mere på www.interkultur2008.dk

Det europæiske år for interkulturel dialog 2008

INTERKULTURELLE ERFARINGER FREM I LYSET

Hvordan møder kulturlivet i Danmark de nye interkulturelle udfordringer og muligheder, som er opstået gennem de seneste årtier?

I over 10 år har det københavnske projekt **Brændstof** gjort sig erfaringer på netop dette felt. Nu tages de første skridt til at gøre projektet til et nationalt center for viden og formidling om kunst, interkultur og kulturel mangfoldighed

Af Mik Aidt

2008 HAR VÆRET EUs 'År For Interkulturel Dialog', hvilket har affødt en lang række såkaldt interkulturelle aktiviteter og konferencer. Med *interkulturel* menes primært, at der er tale om kunst og kultur, der skabes i mødet mellem to eller flere kulturer.

EU har blandt andet støttet en dansk kampagne for 'Interkulturel Dialog', som har været koordineret af en styrelse i Undervisningsministeriet, Cirius, som arbejder for at fremme interkulturel forståelse, integration og globalt udsyn. Styrelsen har samlet viden og oplysninger om området på www.interkultur2008.dk. Samtidig har der i løbet af året været holdt en række seminarer og konferencer om kulturel mangfoldighed og interkulturel kompentence på forskellige fagområder. Heriblandt eksempelvis seminaret '*Norden i en hybrid verden – erfaringer, udfordringer og perspektiver om kulturel mangfoldighed*', som samlede godt 250 mennesker på Nationalmuseet i København to dage i marts i år og synliggjorde, at der ikke bare findes et væld af aktører på området, men også lange rækker af aktuelle, ubesvarede spørgsmål og en iøjnefaldende mangel på viden om, hvad hver især har gjort sig af gode og dårlige erfaringer med deres forskellige interkulturelle projekter.

Nu, hvor det interkulturelle år så går på hæld, er det springende spørgsmål, hvordan der vil blive fulgt op på dette års initiativer i 2009 og i de kommende år. Et nyt initiativ er i løbet af året groet frem med ambitioner om at frembringe et muligt svar.

Københavns Amts *Brændstof*-projekt gennemførte i 2007 i samarbejde med *Arts Council England* tre seminarer under overskriften 'Kunst og Islam' for repræsentanter fra 27 danske og svenske kunst- og kulturinstitutioner. Det var en indsats, som blev iværksat på baggrund af den europæiske debat, som voksede i kølvandet på sagen om Muhammed-tegningerne, og som gjorde religionens forhold til kunst til et varmt emne.

Imellemtiden er Københavns Amt blevet nedlagt, men Brændstof-projektet lever videre under et nyt navn, *Center for Kunst & Interkultur* – et navn, som afspejler, at ambitionen med projektet nu er at skabe en national platform for udviklingen af et mangfoldigt kunst- og kulturliv i Danmark.

På baggrund af erfaringerne og de efterfølgende evalueringer af 'Kunst og Islam'-seminarerne, inviterer Center for Kunst & Interkultur nu et seminar i januar måned, der dels skal sætte emnet ind i et bredere nordisk perspektiv, dels præsentere inspirationskilder til, hvordan kunst- og kulturinstitutioner kan målrette deres aktiviteter og udviklingsindsatser over for nye publikumsgrupper i

Sebastian Aagaard-Williams fra Nørrebro Teater, som har arbejdet meget med publikumsstrategier i forhold til lokalmiljøet. Foto: Miklas Szabo

Danmark. Januar-seminaret kommer til at danne et konkret afsæt for det videre arbejde i og konsolidering af centret. Det vil blive et første skridt i retning af en mere systematisk vidensindsamling og -formidling inden for feltet, der handler om kunst og interkultur – og seminaret skal blandt andet bruges til at undersøge, hvilke konkrete behov for erfaringsudveksling omkring kulturel mangfoldighed og interkulturalitet der findes i byer, kommuner og regioner, som arbejder med at inkludere en flerkulturel dimension i visioner, planlægning og strategier.

Målet for det nyetablerede Center for Kunst & Interkultur er at styrke adgangen til den danske kunstscene for professionelle kunstnere uanset kulturel baggrund og således bidrage til, at det danske kulturliv præges af en mangfoldighed af stemmer.

I 2009 fokuserer centret sin indsats på at få opbygget en webportal, indsamle viden om nye projekter og erfaringer samt at arrangere møder og seminarer, hvor folk med interesse for området kan få lejlighed til at udvikle ideer, dele viden og udveksle erfaringer gennem det talte ord og det fysiske møde mellem mennesker.

Webportalen skal samle og formidle al tilgængelig, relevant viden og erfaring om kunst og interkultur på webadressen kunstoginterkultur.dk. Sideløbende vil to af centrets medarbejdere få til opgave at indsamle ny viden og nye erfaringer på området, som så skal formidles både på websitet og i bogform.

De skal kortlægge *best practices* – projekter, der har vist gode resultater – og beskrivelse af *next practices* – opfølgningen på sådanne projekter – blandt kulturaktører og kulturinstitutioner i Danmark, og de skal præsentere nogle grundlæggende skabeloner og rammer for, hvordan man inden for konkrete områder bedst arbejder med interkultur og mangfoldighed i kulturlivet. ●

Mik Aidt er journalist, formand for styregruppen for Center for Kunst & Interkultur og medredaktør på Cultures

En-dags seminaret 'Kunst og interkultur: next practice' om interkulturelle dimensioner og strategier i kultursektoren holdes mandag den 19. januar 2009 kl 10-17 i Kilen, CBS, Kilevej 14 på Frederiksberg i København.

www.kunstoginterkultur.dk
www.ciriusonline.dk
www.interkultur2008.dk

FILMKARAVANE OM KULTURMØDER

Filmfestivalen Salaam DK er blevet til en omrejsende karavane, som når ud til over 20 danske byer. Organisationen Salaam DK er i år velfortjent nomineret tilÅrets Integrationspris. Af Mik Aidt

EN 7. KLASSE på en århusiansk skole fik i forbindelse med en filmvisning besøg af en fotograf med egyptisk baggrund, og bagefter skrev klassens lærer tilbage til arrangørerne, Salaam DK:

"Det var en stor øjenåbner for eleverne. Dansk Folkeparti fik ved sidste valg en tilslutning på 25 procent på denne egn, så der er mange fordomme i forhold til 'indvandrere'. Oplægget kunne vi virkelig se nytten af, da vi efterfølgende var på besøg ved en klasse på Ellekærskolen i Århus med 80 procent elever af anden etnisk oprindelse end dansk. Det var en stor oplevelse for eleverne, og de fleste elever har igennem en skriftlig evaluering skrevet og sagt, at de er kommet af med mange af deres fordomme. Det er da integration på holdningsplan, så det vil noget!"

Skolelæreren arbejder nu videre på, at 7.b kommer på besøg hos dem, og at de etablerer Ellekærskolen som en venskabsskole til gavn for begge skoler.

I Varde fik en 7. klasse besøg af Mohamed, som er flygtning og nu studerer i Århus, og bagefter skrev deres lærer:

"Eleverne har fået en større forståelse for, hvorfor mennesker fra fremmede kulturer flygter fra deres eget land. Mohamed var straks på bølgelængde med eleverne, brugte deres sprog og var villig til at svare på alting. I det hele taget gik de 45 minutter for hurtigt, og vi kunne godt have brugt dobbelt så lang tid. Filmen

Salaam DK trækker herligheder, besværligheder og udfordringer ved det flerkulturelle samfund frem i lyset. Foto til højre er fra filmen 'Ma Salama Jamil'. Foto: Christian Geisnæs. Fotos til venstre: Salaam DK

synes eleverne godt om. Den var spændende og vedkommende."

Hvad handler dette om? Det handler om, at Salaam DK i de senere år har bevæget sig fra at være en filmfestival i storbyen til at blive noget, der foregår spredt ude på de danske folkeskoler overalt i landet – og som ikke kun handler om film, men også om mødet mellem levende mennesker. Konceptet kaldes 'Salaam til din skole!' og byder på den samme blanding af filmvisning og debat med oplægsholdere, som har været filmfestivalens varemærke.

De seneste to år har Salaam DK også vist sjældne verdensfilm på fast månedlig basis under navnet 'World Cinema DK'. I 2008 har dette kun været for skoleklasser – til gengæld med fast adresse i Danmarks fire største byer.

"Vi har brug for en platform, hvor gensidig identifikation mellem kulturerne og ikke mindst en nuancering af de stereotypiserende billeder kan finde sted. Det er her, hvor filmkunsten og de personlige historier bag overskrifterne kommer ind i billedet. Med udgangspunkt i stærke filmoplevelser kan man få en større indsigt i kulturmødet og vores medmennesker overalt i verden," sagde den ene af Salaam DKs to ledere, Solveig Thorborg, da de i Århus i august i år åbnede en ny film- og oplægsholderturné til skolerne med navnet 'Salaam Karavane'.

Erfaringen at filmoplevelser kan give indsigt og skabe nuancering har vist sig at holde stik, for Salaam DK har haft vind i sejlene, lige siden de holdt deres første filmfestival i 2004 i København. Først udvidede de til to årlige festivaler, én i København og én i Århus, og fra i år er festivalens 'skole-program' blevet samlet til denne omrejsende karavane, som her i sit første år når ud til mindst 23 danske byer. Sandsynligvis flere.

'Salaam Karavane' er netop nu på sin første rejse igennem Danmark, og programmet henvender sig til skolebørn i alle aldre. Det byder på filmtilbud om kulturmødets mange facetter samt om og fra tredje verdens lande, og det er rigt på oplægsholdere med forskellige kulturelle og nationale baggrunde. Salaam DK bruger så vidt muligt oplægsholdere fra det område, hvor karavanen spiller.

En 3. klasselærer fra Horsens skrev efter at skolens cirka 60 elever i 10-års alderen havde haft Salaam DK-besøg af en musiker fra Zimbabwe: "Tak for et super arrangement! Jimmy havde 3. årgang i sin hule hånd fra 3. sekund. Inspirerende og motiverende. Hold fast i ham! Et aktiverende forløb, hvor eleverne var fysisk i aktivitet og med i hele projektet – et godt koncept til aldersgruppen."

En 5. klasse-lærer fra Dragør skrev: "Jeg håber Salaam DK kan blive en integreret del af skolens årsplan." ●

SALAAM DK **har siden 2003 specialiseret sig i at give indsigt i globaliseringens problematikker, i kulturmødet og det flerkulturelle samfund. Salaam DKs særlige redskab til at åbne for forståelse mellem forskellige grupper og disses værdier og holdninger er at vise film og kombinere visningen med debat. Over årene har Salaam DK opbygget en solid erfaring med såvel at producere som at promovere festivaler og forskelligartede events. I den kommende tid planlægger Salaam DK at ramme mange nye målgrupper med sit koncept om film blandet med debat. De har blandt andet planer om at tilbyde skræddersyede arrangementer til arbejdspladser, der ønsker inspiration og flere nuancer i deres arbejde med det globale og flerkulturelle.**
Organisationen ledes af Solveig Thorborg og Thomas Henriksen.
Læs mere på www.salaam.dk

NYT FORUM FOR FLERKULTURELLE FILMMAGERE

I november sættes spotlight på flerkulturelle filmfolk i Skandinavien. De mødes i København til 'MultiCool Skandinavia' Af mik Aidt

Fra 'Eye For Eye'. Foto: Framegrab

2008 HAR MARKERET et reelt gennembrud for "den nydanske film" – et begreb, som ifølge arrangørerne af 'MultiCool Skandinavia' bruges om film instrueret af personer med en flerkulturel baggrund. To af årets mest omtalte danske spillefilm er skabt af Omar Shargawi og Kaywan Mohsen, nemlig henholdsvis 'Ma Salama Jamil' og 'Eye for Eye'.

I november viser Cinemateket i København 10 film fra Skandinavien. Og der kommer en række gæster til byen, heriblandt pioneren på området i Skandinavien, Josef Fares. Fares vil præsentere sin seneste film, 'Leo', der med sin brutalitet er så langt fra hans gennembrudsfilm 'Jalla Jalla!', som man kan forestille sig.

"Det er vigtigt at gøre plads til de billeder, der skabes af de flerkulturelle danskere. Deres fortællinger er en vigtig del af den moderne Danmarkshistorie. Og det er gennem deres egne film, at vi kan få de mest autentiske historier – de laver ofte film som ganske enkelt kan være øjenåbnere ind til miljøer, som vi ellers ikke kender til. Ligesom det sker i 'Ma Salama Jamil' og 'Eye for Eye'. Det er derfor, vi ønsker at sætte spotlight på flerkulturelle filmfolk i Skandinavien," siger Thomas Henriksen fra Salaam DK, som står bag arrangementet.

Den 29. november er der seminar i Cinemateket med en række flerkulturelle filmfolk som deltagere. Hvilke vilkår arbejder de flerkulturelle filmfolk under, og hvad er det for temaer som de flerkulturelle instruktører og manusforfattere tager op i deres film? Hvorfor?

Seminaret lægger vægt på, at det ikke kun er instruktører, der træder frem. Der er et væld af andre vigtige funktioner i og bag en film – og også her findes i dag talenter, som har andre navne end Olsen eller Hansen.

Dagen efter er der 'talenttræf' på Edison Teatret på Frederiksberg. Her samles en række unge, skandinaviske filmfolk til inspiration, idéudveksling og networking.

Salaam DK samarbejder også med dokumentarfilmfestivalen CPH: DOX (7.- 16. november) om et film- og debatarrangement. Søndag den 16. november viser Cinemateket den svenske film 'Maggie vågner på balkonen'. Debatten efter filmen kommer til at handle om brugen af en 'etnisk agent', når man vil 'ind under huden' på den person, man ønsker portrættere.

I Salaam DKs eget filmfestivalprogram for skoler, 'Salaam Karavane', kan man også opleve 'multicoole' film. Her har Salaam DK i år samarbejdet med to skandinaviske filmfestivaler. For så vidt angår Norge er det ligefrem blevet til en koncept-eksport. For når den første 'Film for Mangefold' åbner den 27. oktober i byen Frederikstad, er den baseret på Salaam DKs erfaringer. I Sverige foregår samarbejdet med den 15 år gamle 'Antirasistiska Filmdagarna', der har base i Malmø og ligeledes arbejder med film og dialog. ●

Se det samlede program på www.salaam.dk

FILM EVENTS 2008

Fra august til april
Salaam Karavane
Salaam DKs flerkulturelle film & dialog festival, især for skoler

6.–9. november
Afrikamera
Berlin, Tyskland
Mini-FESPACO med 'best of FESPACO 2007'. Afløber af den store festival i Ouagadougo, Burkina Faso
www.toucouleur.de/afrikamera.en

7.–16. november
CPH:DOX
København
www.cphdox.dk

10.–15. november
Antirasistiska Filmdagarna
Malmø, Sverige
www.arfarf.se

21.–30. november
MultiCool Skandinavia
København
Salaam DKs temafestival om flerkulturel filmproduktion i Skandinavien. Film, gæster og seminarer.
www.salaam.dk

22. nov – 2. december
International Film Festival of India
Goa, Indien
Festivalens 39. version
www.iffi.gov.in

27.–31. november
Film for Mangefold
Fredrikstad, Norge

2.-12. december
Havana International Film Festival
Siden 1979 den store festival for ny, latinamerikansk film
www.habanafilmfestival.com

11.-18. december
Dubai International Film Festival
Dubai, Forenede Arabiske Emirater
"Bridging Cultures. Meeting Minds"
www.dubaifilmfest.com

2009

28. februar – 7. marts
FESPACO – The Panafrican Film and TV Festival
Ouagadougou, Burkina Faso
Den største pan-afrikanske filmfestival fylder 40 år.
www.fespaco.bf

April
ReelWorld Film Festival
Toronto, Canada
Har siden 2001 hyldet den kulturelle mangfoldighed
www.reelworld.ca

27. juni – 4. juli
Zanzibar International Film Festival (ZIFF)
Tema: 'Enduring Links: Media, People and Environment'
www.ziff.or.tz

Oktober
Middle East International Filmfestival
Abu Dhabi, Forenede Arabiske Emirater
www.meiff.com

Film fra Sør
Oslo
Norges flerkulturelle filmfestival. Siden 1991
www.filmfrasor.no

Pusan International Film Festival
Pusan, Sydkorea
Nu den største filmfestival i Asien. Siden 1996
www.piff.org

Spillefilm om unge indvandrere på vej

Zentropa producerer en spillefilm med unge flygtninge og indvandrere, som har fået titlen 'Limboland'. Den får premiere i efteråret 2009 og Nordisk Kulturfond støtter den med 450.000 kroner.

Filmprojektet er samtidig et uddannelses-, forsknings- og integrationsprojekt om mangfoldigheden i det moderne nordiske samfund. Projektet vil gennem workshops med unge og lærere være med til at skabe dialog og debat allerede fra folkeskoleniveauet. Selve filmen 'Limboland' instrueres af Jeremy Weller og Anders August med 15 unge fra det danske indvandrermiljø som skuespillere. Det bliver en 90 minutters spillefilm for og med indvandrere, der har integrations- og sociale problemer.

Læs mere om filmen på www.zentropa.dk/titles/film_undervejs/?movieId=850 eller kontakt Carsten Holst, Zentropa Entertainments på mobil +45 2213 8828, email: carsten.holst@filmbyen.com

Manyar Parwani. Foto: Søren Ulfkjær

BOGANMELDELSER

REDAKTØR IVAN ROD

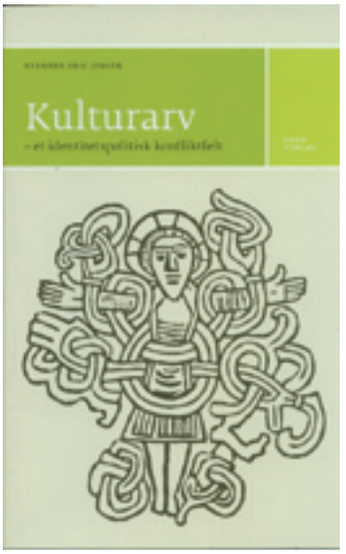

Bernard Eric Jensen:

'Kulturarv – et identitetspolitisk konfliktfelt'
Gads Forlag
184 sider

'Kulturarv!' Begrebet forekommer etableret og forankret i vores sprog, men i virkeligheden er det kun få år gammelt. Bogens forfatter har søgt at spore det tilbage i tiden, men første forekomst synes at være i museumslovens formålsbeskrivelse fra 1984. Først med VK-regeringens tiltræden i 2001 bliver begrebet almindeligt udbredt. Men dét gør det til gengæld også. For partierne Venstre og Konservativt Folkeparti indleder med den vundne regeringsmagt 'kulturkampen' – med kulturminister Brian Mikkelsen i spidsen.

Brian Mikkelsen etablerer – som et led i 'kulturkampen' – Kulturarvsstyrelsen under Kulturministeriet, og han nedsætter syv kanonudvalg, der tilsammen skal udarbejde en kulturkanon, hvori danskerne skal kunne stifte bekendtskab med "unikke værker fra den danske kulturarv."

Det er som om regeringen – og støttepartiet Dansk Folkeparti – kaster sig ind i 'kulturkampen' ud fra en forestilling om, at 1) der findes en entydigt dansk 'kulturarv' og 2) at den entydigt nationale identitet, som er repræsenteret heri, er under pres i og med de seneste årtiers indvandring.

Regeringens mål er ganske givet at mobilisere en nationalt funderet fællesskabsfølelse og at understøtte eller (gen)skabe en kulturel homogenitet. Men 'kulturkampen' fremstår også som en krigserklæring, der aktivt skaber eller skærper en konflikt, fordi den indikerer en intolerance overfor det fremmedartede.

Bernard Eric Jensen formår i sin bog på behændig og redelig vis at beskrive de konflikt- og brudflader, som 'kampen om kulturen' består af – og vel at mærke ud fra en erklæret forestilling om, at en 'reflekteret og velbegrundet' fremstilling af forudsætningerne for 'kulturkampen', fremmer forståelsen for og omgangen med den. Forfatteren søger i sin bog at besvare en række centrale spørgsmål – herunder spørgsmålet om, hvorfor 'kulturkampen' udgør et identitetspolitisk konfliktfelt – og at præcisere, hvori en række centrale begrebers omtvistelighed består.

Ivan Rod

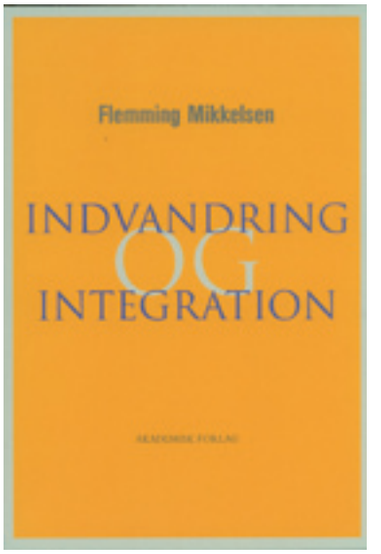

Flemming Mikkelsen:

'Indvandring og integration'
Akademisk Forlag
264 sider

Flemming Mikkelsen kommer i sin redelige bog om 'Indvandring og integration' omkring en række begreber, hvis omtvistelighed er lige så åbenlyse. Forfatteren beskriver de mest fremherskende positioner i forståelsen af fænomener som eksempelvis assimilation / integration / segregering og monokulturalisme / multikulturalisme / flerkulturalisme.

Forfatteren er selv uddannet sociolog, politolog og historiker – og det afspejles i bogen: 'Indvandring og integration' er skrevet ud fra en forståelse for alle tre discipliner. Konsekvensen – for læseren – er, at bogen fremstår som kyndigt begrebsafklarende og som en gedigen skildring af det historiske møde mellem den etniske dansker og indvandreren – med de kultursociologiske og kulturpolitiske implikationer, mødet indebærer.

Bogen har karakter af oversigtsværk. Den giver et klart og koncist billede af den udviklingsproces som mødet mellem den etniske dansker og indvandreren har været og stadig er. Og beretter om de skiftende paradigmer i forskningen og den politiske virkelighed, som mødet mellem de to grupperinger – majoriteten og minoriteten – har afstedkommet og stadig afstedkommer. Dette – kombineret med anvendelsen af et nøgternt registrerende, afrapporterende, ikke-politiserende sprog – sikrer, at læseren bliver oplyst og ikke indoktrineret. Tag for eksempel denne sætning fra kapitlet om 'Integrationsregimer':

"Hvilket emne man end griber fat i, viser der sig hurtigt at være konkurrerende opfattelser og forskellige begreber, metoder og teorier, som alle har deres særlige bud på, hvorfor det går godt eller dårligt med integrationen. (...) At hele indvandrerområdet er blevet politiseret, har bestemt ikke gjort det lettere."

Forfatteren har, som citatet indikerer, blik for det normative. Blik for vigtigheden af at undgå de fuldgruber, som omgiver feltet. Han undgår selv at politisere – og dét er prisværdigt – i en bog, som både skal kunne anvendes i undervisnings-, forsknings- og forvaltningsøjemed.

Ivan Rod

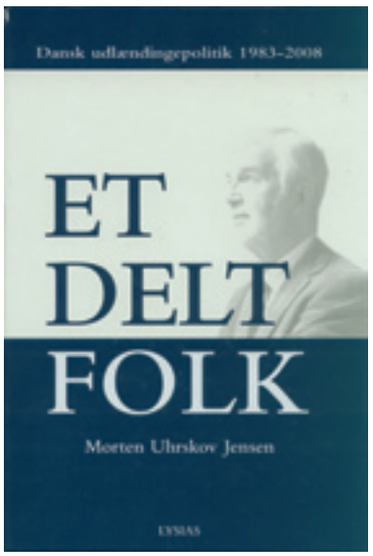

Morten Uhrskov Jensen:
'Et delt folk – dansk udlændingepolitik 1983-2008'
Forlaget Lysias
612 sider

Forfatteren bag denne bog bestræber sig ikke på at undgå feltets faldgruber. Tværtimod springer han direkte ud i en af de mest åbenlyse af slagsen med sit meget konfrontationssøgende murstensværk. At han vælger den polemiske vej kan forekomme ærgerligt, eftersom forehavendet – at skildre dansk udlændingepolitik i perioden fra 1983 til 2008 – nøgternt set er relevant og interessant i sig selv. Men forfatteren er helt bevidst polemisk. Og dem, der skal have hans 'kærlighed at føle,' er 'velmenende danskere' – navngivne folk så som 'Hans Gammeltoft-Hansen, Folketingets nuværende ombudsmand', der beskrives som den egentlige arkitekt bag den udlændingepolitik, som åbnede landets grænser i 1983, og som siden har delt det danske folk op i et for og imod indvandring.

Man forstår, at 1) Danmark frem til begyndelsen af 1980erne bestod af et ensartet, monokulturelt og harmonisk folk. At der 2) inden for de sidste 25 år er kommet en halv million udlændinge til landet. Og at 3) disse – med velmenende danskeres mellemkomst – har skabt grundlaget for den største kulturkamp af dem alle – the clash of civilisations – en kamp mellem dem og os.

Forfatteren har lagt et betydeligt stykke arbejde i sagligt at afdække faktiske begivenheder og baggrunden for en række politiske beslutningsprocesser i det, der startede som en diskussion om indvandring og endte i en diskussion om integration. Men igen og igen skæmmes hans tilløb til saglighed af en umiskendelig vrede, som synes at rette sig imod alle, der mener noget andet end forfatteren selv. På dén baggrund er bogen en sine steder anstrengt læseoplevelse, som bare skæmmes yderligere af, at den også rummer 'fortællingen om dem, der ikke gav op, men stædigt satte sig for at ændre udviklingen.' Bogen forekommer i den forstand sort/hvid. Men det ændrer ikke på, at man med det næsten historisk-journalistiske værk får en gedigen skildring af dansk udlændingepolitik.

Ivan Rod

MELLEM SØJLERNE EFTERÅR '08

Velkommen til efterårssæsonen i koncertrækken med fokus på ny, innovativ verdensmusik mellem de grønne keramiksøjler i Byggeriets Hus. Koncertrækken fokuserer på det akustiske udtryk i spændingsfeltet mellem folkemusiktradition og fornyelse.

Fredag den 28. november kl. 20

Analogik (DK)
ANALOGIK spiller en finurlig og ganske underholdende blanding af polka, jazz, balkan, sømandsviser, tango, hiphop og elektronisk musik med et smil.

Tirsdag den 9. december kl. 20

Budam (Færøerne)
Engle, djævle, mordere og elskere befolker den færøske troubadour Budams musikalske univers, som både leder tankerne i retning af en melankolsk Tom Waits og et fandenivoldsk Kaizers Orchestra.

Entré ved alle koncerter: 60 kr.
(med mindre andet er oplyst)
Billetsalg samt yderligere informationer på
www.frederiksberg.dk/ms
Desuden sælges billetter i døren en halv time før koncertstart (Dankort modtages ikke).

BYGGERIETS HUS
Godthåbsvej 33
2000 Frederiksberg

FREDERIKSBERG KOMMUNE

www.frederiksberg.dk

Blandt voodoo

FRA STØVET VINYL TIL SPRITNY CD-OPSAMLING. CULTURES' UDSENDTE ANDREAS VINGAARD REJSER I HÆLENE PÅ EN NY, FANTASTISK MUSIKOPSAMLING, DER AFDÆKKER NÆRMEST UKENDTE NUMRE FRA 1970ERNES VESTAFRIKA. I BENIN MØDER HAN EN FORFRISKENDE MUSIKKULTUR, HVOR DE GAMLE SANGE STADIG BLIVER SPILLET OG GENFORTOLKET.

Af Andreas Vingaard

og vinyl

JEG SIDDER BAG på en motorcykel midt i Cotonou, Benins største by, hvor vi zigzagger mellem zemidjan'er, bush taxier og mange andre slags transport "midler". Chaufføren er ingen ringere end Melome Clement, grundlæggeren af det legendariske Orchestre Poly-Rythmo de Cotonou Dahomey..."

Ordene er Samy Ben Redjebs. Han er manden, der har begået det nærmest umulige: Tidligere på året udkom hans opsamlingsalbum 'African Scream Contest', der indeholder 14 numre fra Benin og Togo, alle fra 1970erne og fuldt licenseret fra rettighedshaverne. En bedrift, der synes nærmest umenneskelig, når man læser bookletten til pladen.

Sammenlagt har det taget Samy otte besøg i Benin og Togo og over to år at stykke denne fænomenale plade sammen. Og det er ikke titler, der ringer mange klokker hos selv de mest fanatiske dyrkere af verdensmusik – eller hos særligt mange lokale for den sags skyld. Nogle af titlerne blev kun udgivet i 500 eksemplarer, da de udkom i sin tid.

"Uanset hvad der udkommer resten af året, må dette være en af de bedste afrikanske musikudgivelser i 2008..."

'African Scream Contest'
Analog Africa 003 www.analogafrica.blogspot.com
74 minutter

"Det er kunstnere som Orchestre Super Jheevs des Paillotes og Napo De Mi Amor et Ses Black Devils og flere andre.

Jeg ved selv fra flere rejser, hvor svært det er at finde gamle plader i Afrika, men at opstøve musikere eller andre folk fra de svundne 1970ere er i en liga for sig.

"Den generelle opfattelse af musikere i Benin er, at hvis man ikke har hørt fra en musiker i nogle år, er det nok fordi vedkommende er død. Så at prøve at opspore 15 komponister fra 1970erne, som alle tror forlængst er døde, er lidt ligesom at lege gemmeleg med et bundt zombier," siger Samy. Musikken på opsamlingen kan sagtens stå alene, men CDen kommer også med en detaljeret 44-siders booklet, som giver et spændende indblik i de to landes musikindustri, og som lader de involverede musikere og producere fortælle historien om hver deres musikstykke på pladen.

Vinyljagten begynder

Jeg er godt brugt efter at have fløjet fra New York over Atlanten, mellemlandet i Paris og løbet for at nå mit fly videre til byen Cotonou i Benin. Og selvfølgelig er min bagage ikke med flyet fra Kærlighedens By, men kan først hentes to dage senere i Cotonous lille, men meget kaotiske lufthavn. Mine malariapiller ligger i min rygsæk, hvilket er noget af en begynderfejl. Bortset fra malariapillerne har jeg ellers altid de vigtigste ting som håndbagage. Det er blandt andet min lyseblå rejsegrammofon, der efterhånden har været min faste rejsekammerat på en hel del ture.

Dagen efter ankomsten sidder jeg selv bag på en zemidjan, som er en slags knallerttaxa. Chaufføren er en ansat fra mit hotel, som jeg har hyret som guide. Han mener ikke, det kan være noget problem at finde gamle plader i Cotonou. Han får overraskende hurtigt ret.

Vi stopper ved en købmand for at købe noget vand. Min chauffør falder i snak med en ansat i den nærliggende fotokopi-forretning, som uden tøven tager os med hen til en ældre mands hus. I et mørkt hjørne af hans store stue står der omkring 100 LPer på en lille træreol. Pladespilleren er for længst blevet smidt ud. Efter mindre end 24 timer i Benin har jeg købt omkring 25 LPer. De er alle sammen enten amerikanske eller sydamerikanske soul og latintitler.

Manden, jeg køber dem af, har i sin ungdom studeret i Washington D.C. Der er nogle fine ting imellem, som for eksempel en interesandt LP fra equadorianske Willie Bastidas, men jeg er primært kommet for at finde musik fra Benin, Togo og deres vestafrikanske nabolande.

Hovedsproget i både Benin og Togo er fransk. Mit franskkundskab begrænser sig til resterne fra skolens undervisning: tælle til ti, nogle høflighedsfraser og en masse bandeord. Heldigvis finder jeg hurtigt nogle lokale, der kan tale nok engelsk til, at vi kan kommunikere. De er med på at få betaling for at hjælpe mig med at finde plader, og så går det ellers på knallerttaxi og lejede biler ad hullede veje de næste to uger.

Orchestre Poly-Rythmo de Cotonou Dahomey

På en rejse til Cape Coast i Ghana i 2005 fandt jeg hjemme hos en lokal mand en single med et gult label. Jeg havde aldrig hørt om hverken pladeselskabet Albarika Store eller gruppen Orchestre Poly-Rythmo de Cotonou Dahomey før. Den eneste grund til, at jeg købte pladen, var, at der udover gruppens navn stod "soul" på den ene side af etiketten. Desværre var pladen næsten uspillelig, og kun ved at ignorere den overdøvende støj fra de dybe ridser i vinylen kunne man høre en sanger skrige sit hjerte ud over et meget intenst funk-track. Nummeret hed 'Gbeti Madjro' og var min introduktion til Orchestre Poly-Rythmo de Cotonou Dahomey. Og til musik fra Benin i det hele taget – hvis man lige ser bort fra sang-

stjernen Angélique Kidjo. Hun er forresten den nationale stolthed i Benin – til trods for, at hun ikke har boet i landet siden omkring 1982.

På 'African Scream Contest' finder man tre numre med Orchestre Poly-Rythmo de Cotonou Dahomey. Orkestret var den største musikalske magtfaktor i Benin og har lavet flere plader end nogen anden gruppe fra det lille land – og så har de har turneret i store dele af Vestafrika og haft hits i Nigeria, Togo og Benin. Med denne nye udgivelse vil der helt sikkert også blive danset til deres musik i vores del af verden.

De tre numre med Poly-Rythmo på opsamlingen er 'It's a Vanity', 'Djanfa Magni'og ikke mindst 'Gbeti Madjro'. Sidstnævnte er blevet tildelt æren for at have revolutioneret den moderne musik i Benin, og der er sågar skrevet en hel bog om sangen og dens betydning for landets musik.

'Gbeti Madjro' er indspillet i 1970 i EMI Studios i Lagos, Nigeria. Gruppens guitarist Melome Clement fortæller om sangen: "Alle bands i dette land begyndte at råbe på deres indspilninger efter det." Samtidig indeholdt teksten en kritik af det tidligere franske kolonistyre, hvilket var meget usædvanligt og kontroversielt på det tidspunkt.

I Cotonou i 2008 mødes jeg med bassisten Bentho Gustav fra Orchestre Poly-Rythmo de Cotonou Dahomey. Bentho Gustav er vist ikke parat til at få besøg, for han virker halvfuld, men er venlig og inviterer os indenfor. To børn sidder helt tæt på et stort tv i hans stue og griner af noget tysk børnefjernsyn, selvom de ikke forstår et ord. Jeg kigger hans plader igennem, og inden jeg er færdig, er både min chauffør og Bentho Gustav faldet i søvn på hans sofa. Jeg vækker ham, og vi aftaler en pris for pladerne, hvilket også indebærer, at jeg giver en øl på den lokale bar.

The Jerk og Chanson Francois

På 'African Scream Contest' høres tydeligt, hvordan inspirationen fra amerikansk soul og r'n'b, fransk jerk og latinamerikanske rytmer bliver flettet sammen med lokale musiktraditioner, og som i meget anden moderne afrikansk musik opstår der noget helt unikt. Der bliver både sunget på engelsk, spansk, fransk og mange af de lokale sprog i Benin og Togo, hvor de tre største er henholdsvis fon, ewe og mina.

Mange pladeselskaber fra de tidligere franske kolonier i Vestafrika har haft for vane at skrive på pladens etiket eller omslag hvilken genre der er tale om. Disse matcher ikke altid med den nutidige genredefinition, men giver et uundværligt fingerpeg, når man skal kigge mange hundrede plader igennem i et varmt, støvet baglokale.

De plader fra Benin og Togo, jeg genremæssigt holder mest af, har påskrevet 'soul', 'afrobeat' eller 'jerk' på etiketten. Jerk er et dansefænomen, der dukkede op i USA i midten af 1960erne. Nogle af de største amerikanske hits var 'The Jerk' af The Larks, Capitols' 'Cool Jerk' og Jackie Ross' 'Jerk & Twine'.

Det tog franskmændene og deres sorte brødre i de tidligere kolonier til sig og gjorde deres bedste for at efterligne. Heldigvis lykkedes det aldrig helt for musikerne i Frankrig eller Vestafrika at kopiere deres amerikanske forbilleder, men til gengæld opstod noget nyt og anderledes, som dårligt er sluppet ud fra Vestafrika, før inden for de sidste par år.

Den Sorte Troldmand

Gennem min chauffør i Cotonou spredes rygtet til andre af byens taxachauffører, at jeg leder efter gamle plader. En eftermiddag kører vi ud til deres hvileplads tæt ved lufthavnen. Vi hilser på en flok chauffører, der sidder på nogle bænke under et træ og slapper af, og nogle af dem hiver poser med plader op af bagagerummene. De kigger lige en ekstra gang, da jeg trækker min rejsegrammofon op af tasken for at lytte til nogle af de titler, jeg ikke kender.

Et par af de plader, jeg køber, har påskrevet 'Socier Noir' på etiketten med tusch. Det betyder 'Den Sorte Troldmand', og det bliver en af chaufførerne kaldt til dagligt. Han er nu en rar mand. Grunden til hans kælenavn er, at han er tidligere voodoopræst. Eller vodun, som det hedder i denne del af verden.

Mange af de lokale, som anser sig selv som værende kristne, dyker stadigvæk på voodoo, og jeg bilder mig ind, at jeg kan høre voodooens indflydelse i musikken. Om det er rigtigt, ved jeg ikke.

På eventyr i Lomé

Efter lidt over en uge i Cotonou tager jeg til Lomé, som er hovedstaden i Togo. Det er en flot tur, hvor jeg flere gange har lyst til at stå af og nyde naturen. Jeg holder dog turens fokus og bevæger mig hastigt mod grænsen. Selve grænseovergangen er et større kaos af motorkøretøjer af forskellige størrelser, gående, gadesælgere, tiggere og selvfølgelig grænsepolitiet. Betjentene har lidt svært ved at forstå, at jeg ikke taler fransk udover nævnte høflighedsfraser, men er venlige nok til at slå over i et glimrende engelsk, så jeg kan betale for mit visum. Efter at have fået et flot stempel i passet er der kun et par timers kørsel til Lomé.

Den eneste musiker, jeg i forvejen kender fra Togo, er Bella Bellow, som desværre døde i et færdselsuheld i 1973. En ven har inden min afrejse til Vestafrika også fortalt mig om Degbevi Alognon, men jeg har aldrig hørt noget med ham. En af mine første dage i Lomé finder jeg de sidste rester af en pladeforretning, der har et eksemplar af hans eneste og ganske glimrende plade 'Philosophe vol. 1'.

I både Benin og Togo skriver man ofte folks efternavne før deres fornavne. Det kommer der nogle sjove misforståelser ud af, når jeg tror, at de lokale taler om en anden person, end den jeg tænker på.

De lokale, jeg taler med, kender godt Degbevi Alognon, men ingen ved rigtigt, hvor han befinder sig i verden – eller om han stadigvæk lever.

Gabo Brown

Samy Ben Redjeb har valgt tre kunstnere til at repræsentere Togo på 'African Scream Contest'. Det er Roger Damawuzan, Napo de Mi Amor & ses Black Devils og Gabo Brown, hvor sidstnævnte til lejligheden havde beninske Orchestre Poly-Rythmo med som backingband. Det var ikke usædvanligt på det tidspunkt, at kendte grupper med eget materiale som Poly-Rythmo kunne lejes til at spille musikken for andre vokalister.

Gabo Browns nummer hedder 'It's a vanity' og er det ene af to engelsksprogede numre på opsamlingen. Det andet er 'Wait for me' af Rogers Damawuzan.

Samy Ben Redjeb fik hjælp af Poly-Rythmo-guitaristen Melomé Clement til licenseringen af numrene på 'African Scream Contest'-albummet. Samy nåede desværre ikke selv at møde Gabo Brown personligt. I bookletten fortæller han: "Melome havde en besked til mig fra Gabos kone, som takkede mig for de penge, jeg havde sendt som betaling for udgivelsen af sangen. Pengene var blevet brugt på at transportere Gabos lig [fra Cotonou] tilbage til Togo og til at betale for en del af begravelsen."

Møde med Degbevi Alognon

Den tredje dag i Lomé, hvor jeg som sædvanligt mødes med min

tolk og vores chauffør foran mit hotel, fortæller tolken, at han dagen før stødte ind i Degbevi Alognon på gaden et sted i byen og fik at vide, at vi var velkomne til at komme forbi. Vi sætter kurs mod hans hjem som dagens første projekt. Efter at have spurgt os for bliver vi dirigeret til hans hus. Jeg venter i bilen, mens tolken lige går ind og forhører sig, om det nu også er ok, at vi kommer ind. Det er det. Degbevi Alognon er en venlig mand, som, jeg vil tro, er midt i 60erne. Han bor i et meget lille rum, hvor der dårligt er plads til andre ting end en seng, en stol og et tv.

Hans lyst til at tale om sin musik er desværre meget lille. Jeg prøver at spørge til hans inspirationskilder og andre detaljer om hans virke som musiker, men får ikke mange svar.

Min tolk har fortalt Degbevi, at jeg gerne vil købe plader, og det lader til at være den eneste grund til, at han er gået med til mødes. Jeg kigger hans cirka 50 plader igennem og finder et par stykker, der har interesse. Vi forhandler en pris på plads, og jeg betaler ham. Da jeg spørger, om jeg må tage et billede af ham foran hans hus, takker han desværre nej.

Det er meget svært at få lov til at tage billeder af de lokale – og her tænker jeg ikke på tilfældige folk på gaden, men dem, som jeg møder gennem min pladejagt. Der er ikke rigtig nogen, der kan forklare mig præcis, hvorfor mange af de lokale er så sky over for at blive foreviget digitalt. Nogle nævner noget med voodoo og overtro, men et klart svar får jeg aldrig.

Den sorte cowboy fra Togo

Lyden fra Togo og Benin afskiller sig ikke rigtigt fra hinanden. Den vigtigste grund er, at Benin og Togo er tæt forbundet ved at have fransk som officielt sprog, klemt inde mellem to store engelsktalende lande, Ghana og Nigeria. Desuden er flere af folkeslagene og sprogene i området ikke adskilt af grænsen mellem de to lande. De har et flydende sprogligt fællesskab.

I Lomé beslutter jeg mig en aften for at tage på jazzklub. Efter at være blevet sat af et forkert sted, fordi chaufføren alligevel ikke kendte jazzklubben, bliver jeg fulgt af to butiksvagter i fine uniformer hen til La Lautrec, som klubben hedder. Jeg har fået at vide, at jeg skal være der tidligt, fordi der hurtigt bliver fyldt en fredag aften.

Da jeg ankommer, er jeg dog den allerførste til at sætte mig til rette i en sofa foran scenen. Bandet har ikke engang sat op endnu. Stille og roligt kommer der gang i klubben, og efter et par timer drikker og hygger folk sig, mens bandet spiller forskellige lokale numre blandet med lidt nigeriansk afrobeat og noget highlife.

Pludselig er det som om, tiden går i stå, mens en høj sort mand i denim fra top til tå med en rigtig cowboyhat nærmest svæver gennem lokalet. Alle hilser på ham og klapper, mens han langsomt går mod scenen. Musikken stopper, og han veksler et par ord med bandet, inden de påbegynder noget, der lyder som en bluesstandard. Den sorte cowboy læner sig forover med mikrofonen i den ene hånd, og med sin dybe, hæse stemme hvæser han en selvskrevet engelsk tekst. Der er ikke nogen tvivl om, at den sorte cowboy kan synge blues. Jeg bliver fuldstændigt taget med storm og føler mig hensat til en jukejoint i Mississippi for mange år tilbage. Jeg ender med at udskyde min hjemtur til hotellet et par timer for at høre mere af Jimi Hope, som den sorte cowboy hedder.

Hjemme hos Jimi Hope

Dagen efter finder jeg via en nigeriansk chauffør på en zemidjan ud til, hvor Jimi Hope bor. Zemidjan betyder for resten "Tag mig derhen hurtigt". Min chauffør ved dog ikke helt præcis, hvor Jimi Hope bor, så det går ikke specielt hurtigt med at finde stedet.

Jimi Hope har sig et mindre slot her i Cotonou. Indenfor i stuen står der kæmpe halvfærdige lærreder lænet op af alle rummets vægge, og lokalet ligner et atelier på trods af nogle sorte lædersofaer i midten. Jimi Hope forklarer, at han bor det meste af tiden i Paris, hvor han lever af både at lave musik og male. Hans gamle mor bor dog fast i hans hus i Cotonou.

Jimi Hope spiller nogle forskellige CDer med sin egen musik og synger mig nogle eksempler på, hvorfor han mener den originale blues stammer fra Afrika. Han fortæller, at han er holdt op med at sælge sin musik i sit hjemland Togo, fordi alle piratkopierer hans CDer, hvilket han ikke får en afrikansk krone ud af. Derfor er den eneste måde, hvorpå man kan købe hans musik i Togo gennem ham selv. Desuden fortæller han, at jeg er meget heldig at have set ham spille koncert dagen før, da han dukkede op uannonceret. Jeg synes nærmere, der er tale om et mirakel.

"Hedder du Andreas?"

Nogle dage senere tager jeg tilbage til Cotonou. En dag kommer en mand på omkring 50 op til mig uden for mit hotel og spørger, om jeg hedder Andreas. Jeg har ikke set ham før og svarer tøvende ja. Han fortæller, at han ved, hvor vi kan finde plader i Benins hovedstad Porto Novo. Byen ligger nogle timers kørsel fra Cotonou, og vi aftaler en tur derhen dagen efter. Jeg finder aldrig helt ud af, hvorfra han har hørt om mig og min skøre hobby, men han virker flink, så jeg tager chancen. Det er i øvrigt ret pudsigt, hvor hurtigt det spredes rundt i byen, at der er en udlænding, der leder efter plader og gerne betaler gode penge for de rigtige titler.

På vejen mellem Cotonou og Porto Novo lå fra 1973 Benins første og eneste pladefabrikant. Den havde enormt stor betydning for, at de lokale musikere kunne få udgivet deres musik for relativt billige penge. Indtil Satel, som pladefabrikken kaldte sig, åbnede, måtte de lokale sende deres halvtomme spolebånd til Ghana, Nigeria eller Côte d'Ivoire for at få produceret plader til det lokale marked. Altsammen noget man kan læse meget mere om i bookletten til 'African Scream Contest'.

Porto Novo

Porto Novo er langt mere charmerende end Cotonou, blandt andet på grund af dens rester af flotte koloniale bebyggelser. Første stop er en lille købmandsbutik. Jeg køber en flaske vand, og vi venter ti minutter, inden ejeren kommer ud. Vi går sammen over på den anden side af vejen og ind på en grund, der mest at alt ligner en nedlagt smedje med metalrester spredt overalt. Efter at have brugt nogle minutter på at åbne en gammel, rusten hængelås på et skur begynder købmanden at hente plader ud inde fra huset. Der er nok et par hundrede i alt, men de er alle sammen smurt ind i sod, og mange af dem har brændte hjørner på omslagene. Jeg finder kun en enkelt interessant LP i stakken – den er i meget tvivlsom stand, men jeg køber den alligevel. Pladen er med den nigerianske gruppe Ofege og findes ikke på CD. Nu kan jeg i det mindste give den et lyt.

Næste stop, får jeg at vide, er hos endnu en gammel mand. Ved siden af indgangen til et stort hus tager vi en smal sti, hvor vi skal balancere på nogle brædder for ikke at træde i mudderet hen til en port. Jeg tror, vi skal ind i en lille baggård, men vi ender med at gå i næsten fem minutter ad smalle, labyrintiske stier mellem huse, nøgne børn, der leger og kvinder, der vasker og råber ting efter os, jeg ikke forstår. Min guide griner bare af tilråbene.

Endelig kommer vi hen til en gammel mand, der sidder og sover i en gyngestol under et flettet tag. Guiden vækker ham blidt, og manden hilser høfligt på mig. Han ventede os vist.

Roger Damawuzan fra Togo

Fotos: © Andreas Vingaard og Cultures
med undtagelse af billederne her, som er fra
Samy Ben Redjeb: © Analog Africa

Samy Ben Redjeb på et af hans besøg til Togo og Benin.

Hans samling af plader består mest af fransk pop og lette europæiske rock-udgivelser, og jeg må desværre skuffe ham ved ikke at købe noget. Han tager det nu pænt og ønsker os fortsat god jagt. Efter nogle flere besøg i private hjem tager vi med tre plader og en halvdags tur bag os tilbage til Cotonou.

Årets afrikanske udgivelse

'African Scream Contest' har fået fantastiske anmeldelser overalt. For eksempel kaldte The Observer pladen for "a thrilling discovery". Uanset hvad der udkommer resten af året, må dette være en af de bedste afrikanske musikudgivelser i 2008.

På pladen har Samy Ben Redjeb prioriteret de funky numre meget højt. Det er både opsamlingens største plus og eneste minus. Tempoet er højt, og den amerikanske inspiration er til at tage og føle på, men det kunne have været rart med flere langsomme numre. Når det er sagt, ser jeg dog ingen grund til ikke at købe pladen, hvis du gerne vil overraskes af noget fantastisk afrikansk musik. Som et stort plus i min bog kommer den også ud på vinyl senere på året.

Med denne tredje udgivelse på selskabet Analog Africa – hvor de to tidligere er med henholdsvis Hallelujah Chicken Run Band og de glimrende Green Arrows, begge fra Zimbabwe – bliver det meget spændende at se, hvordan Samy Ben Redjeb vil overgå sig selv næste gang.

Cirklen sluttes og jagten er forbi

Efter nogle hæsblæsende dage og en masse spændende oplevelser er det pludselig min sidste aften i Benin. Jeg går ned på den lokale bar, hvor der er live-musik. Folk danser løs, mens jeg sidder i baren og er lidt ærgerlig over, at dagligdagen igen står for døren.

Bandet består af en sangerinde, en tyk trommeslager der holder rytmen under lås og slå, to percussionister, en bassist og en guitarist.

Efter nogle halvkedelige numre bryder de lige pludselig ud i Poly-Rythmos første hit fra 1970 'Gbeti Madjro' – det nummer som jeg fandt på single i Ghana tre år forinden, og som var min første introduktion til Orchestre Poly-Rythmo. Begge percussionister har overtaget på vokalen, hvor der bliver skreget i et toneleje, som helt sikkert kunne få James Brown til at smile ned fra Himlen.

Jeg nyder sangen og tømmer min lokale øl. En perfekt måde at slutte 16 dages intens, afrikansk pladejagt på.

Jeg længes allerede tilbage. ●

Andreas Vingaard arbejder som fotograf og klipper i New York City. En stor tak til Jesper Jensen og Lene Elkjær uden hvem denne artikel ikke var blevet en realitet.

Læs mere og lyt på www.myspace/analogafrica

VESTAFRIKANSK KULTURUGE I ÅRHUS

Senegalesiske Youssou N'Dour er protektor for arrangementet 'Africa Now', som med satellittransmitterede talende trommer åbner i Århus den 14. august

Af Mik Aidt
Foto: Jacob Crawfurd

MED 'TALKING DRUMS in dialogue' vil trommehilsner fra Vestafrika blive mødt af musikalske svar fra godt 300 trommeslagere fra World Music Center og Århus Musikskole – og på den måde åbnes den vestafrikanske kulturuge i Århus.

Ideen til begivenheden opstod under et møde mellem udenrigsminister Per Stig Møller og den senegalesiske sanger og kulturpersonlighed Youssou N'Dour. Sammen med Århus' borgmester Nicolai Wammen er de nu protektorer for arrangementet, hvor planen er, at Rådhusparken og Musikhusparken skal omdannes til en 'vestafrikansk landsby' i de 10 dage, kulturugen varer. Også Musikhuset og Ridehuset inddrages i det stort anlagte arrangement.

'Africa Now' er en del af markeringen af 100-året for Landsudstillingen i Århus, som har fået titlen 'Dialog09 – gør byen større og verden mindre'.

"Når vi har valgt Dialog09 som den røde tråd gennem flere af vores arrangementer i 2009, er det, fordi dialog bliver afgørende for den måde, vi skal takle de globale udfordringer på, og som skal medvirke til at udvikle konstruktive måder, hvorpå diversiteten og kulturelle værdier kan håndteres. Youssou N'Dours deltagelse som protektor for den vestafrikanske kulturuge i Århus er et lysende eksempel på et menneske, som med sin musik og store personlighed er med til at udvikle og styrke dialogen og kulturforståelsen – frem for de opslidende og ødelæggende kultursammenstød," siger eventchef Steen Nordahl fra VisitAarhus Events, der har fået til opgave at arrangere begivenheden.

'Africa Now' programsætter en lang række aktiviteter, der alle relaterer sig til Vestafrika med særlig fokus på landene Senegal, Mali, Burkino Faso, Niger, Liberia og Ghana. Programmet for den vestafrikanske kulturuge vil eksempelvis byde på vestafrikansk kunsthåndværk og moderne kunst, fremvisning af vestafrikanske film og vestafrikansk markedsstemning i form af boder og udstillinger.

I landsbyen sætter seks vestafrikanske grupper af unge – spændende og nytænkende kunstnere inden for musik, dans og teater – seks ligesindede grupper fra Region Midtjylland hinanden stævne i, hvad der har alle forudsætninger for at blive en intensiv camp.

Grupperne optræder på Africa Nows forskellige scener med egne produktioner og samarbejder om at skabe et unikt, globalt scenisk udtryk, som fremføres i forbindelse med kulturugens afslutning søndag den 23. august 2009, hvor Youssou N'Dour vil optræde i spidsen for en række vestafrikanske musikere og kunstnere.

Det er desuden planen, at han skal give koncerter med danske musikere og en afslutningskoncert sammen med de unge vestafrikanske grupper.

'Islam, modernitet og samtidskunst i Vestafrika' er titlen på en international DIALOG09-konference, som den vestafrikanske kulturuge kommer til at danne rammen om. Den foregår i Musikhuset Aarhus i weekenden 14.-16. august 2009. Vestafrikanske og danske kunstnere og kulturaktører vil diskutere ytringsfrihed og nye kunstneriske samarbejder. På konferencen vil centrale kunstnere og festivalledere fra Vestafrika komme med oplæg, og der vil blive lejlighed til at høre om konkrete danske samarbejdsprojekter. ●

Yderligere oplysninger kan fås hos Steen Nordahl og Dorte Trads, DIALOG09-sekretariatet, VisitAarhus Events, på tlf +45 8731 5015.

www.dialog09.dk/idn6.asp

Foto: Jacob Crawfurd

"Lad os blive klogere på hinandens tanker og ideer"

Youssou N'Dour

"VI LEVER i en globaliseret verden af mange kulturer. Den mangfoldighed, som kulturerne repræsenterer, er en rigdom. Verden bliver ganske enkelt rigere, når kulturer mødes i dialog. Musik er et enestående redskab til at kommunikere på tværs af kulturer, fordi musik bærer et universelt budskab.

Jeg er først og fremmest musiker. Sekundært politiker. Jeg rejser ikke rundt i verden for at tale om religion, politik eller immigration. Jeg rejser primært rundt for at synge om det smukke ved Afrika.

Afrika er nemlig mange smukke ting. Afrika er et kulturelt rigt kontinent og ikke bare et kontinent af fattigdom, krig og aids. Afrika er liv, modernitet, religion og kultur. Jeg bor i Afrika og synes på den baggrund, at jeg kan tillade mig ikke bare at synge, men også at tale om Afrika og afrikansk kultur. Og jeg opfatter det som et privilegium, at jeg som musiker har fået mulighed for at få politikere over hele verden i tale og udveksle tanker og ideer med dem om kultur.

Man taler i disse år meget om kultursammenstød. Men kultursammenstød er noget, som både må, skal og kan undgås.

Den første præsident i Senegal var kristen, selv om 95 procent af befolkningen er muslimer og kun fem procent kristne. Præsidenten støttede muslimerne. Han måtte forsvare muslimerne over for de franske koloniherrer. Så konflikten mellem de to verdensreligioner kender vi også i Senegal. Men vi har samtidig bevist, at muslimer og kristne kan leve side om side og støtte hinanden. Dét kunne Vesten lære af.

Ligesom Vesten kunne lære at skelne mellem den ene og anden form for Islam. Islam i Senegal er for eksempel noget andet end Islam i Mellemøsten. Kulturen i Senegal er en anden. Dét må være værd at bemærke.

Lad os blive klogere på hinandens tanker og ideer. Lad os kommunikere. Lad os synge."

Resumé af Youssou N'Dours indlæg i en paneldebat, da han besøgte København i marts 2008 – noteret af Ivan Rod, fotograferet af Jacob Crawfurd.

YOUSSOU N'DOUR **er senegalesisk sanger og percussionist, født i 1959, bosiddende i Dakar, Senegal – kendt verden over ikke bare for sin musik, men også for sit engagement i international politik. Magasinet Rolling Stone har kaldt ham 'den måske mest berømte, nulevende sanger i Afrika.' Times Magazine har kaldt ham 'en blandt verdens 100 mest indflydelsesrige personer.' The New York Times har kaldt ham 'Vestafrikas kulturambassadør over for Vesten.'**

"Vi ønsker ikke at være isolerede" *Dianne Reeves*

"JEG HAR ALDRIG forstået de mennesker, der med slet skjulte aggressioner anklager USA for at være enerådig i verden. USA har altid givet af sig selv til hele verden. Folk fra hele verden har altid ønsket at opleve USA. Men måske skyldes miseren, at folk tror, at den amerikanske regering og det amerikanske folk er ét fedt. Og dét er trist, for det ikke er sandheden. Amerikanerne er ikke magtfuldkomne og ønsker ikke at være isolerede i verden.

Det er for eksempel ikke hele USA, der står bag krigen i Irak. I spørgsmålet om dén, er der en afstand mellem regeringen og folket, og den afstand bør mennesker i resten af verden kende. Afstanden er den væsentligste årsag til, at jeg selv har erklæret min støtte til Barack Obamas kandidatur under primærvalgene og præsidentvalgkampen. Jeg – og rigtig mange andre i USA – ønsker forandringer, ønsker en overensstemmelse mellem vores grundlæggende livssyn og den politik, der bliver ført – også for at sikre, at vi som nation ikke isoleres i verden, men netop bliver en del af verdenssamfundet.

Jeg er ikke politiker. For politik er en beskidt branche, som musikere ikke skal beskæftige sig med. Mit mål som musiker er alene at overføre en kraft og styrke til mit publikum. Men dét mål hænger her og nu sammen med, at vi i USA lever i en tid, hvor en ny ånd eller bevidsthed har mulighed for at materialisere sig. Efter nogle år med en regering, der har ført nationen i én retning, har vi endelig chancen for at skifte spor. Og dét fortæller jeg mit amerikanske publikum. Jeg fortæller ikke, hvad folk skal stemme, men jeg fortæller, at de skal lade sig registrere, så de kan afgive deres stemme og være med til at skabe en ny overensstemmelse mellem regeringen og det amerikanske folk – for også dermed at bringe USA ud af isolationen."

Interview af Ivan Rod.

DIANNE REEVES **er amerikansk jazzsangerinde, født i 1956, bosiddende i Denver, Colorado. Kendt for sine suveræne live-optrædener, snarere end for sine album. Dette til trods har hun med dem vundet fire amerikanske Grammy Awards for 'Best Jazz Vocal Performance' (2001, 2002, 2003, 2006). Under sine koncerter har hun i det sidste års tid på sin egen overskudsbetonede facon, med en blanding af underspillet humor og knivskarpe punchlines, udtrykt sin sympati over for den demokratiske præsidentkandidat Barack Obama.**

KONGE AF INGENTING

Something is... hm, not so funky in the state of Denmark. Derfor flytter guitaristen Henrik Andersen til Indien, hvor studier, producere og pladeselskaber står parat til at understøtte fremtidens stjerne fra nord: "The King of Nothing"

Af Ivan Rod
Fotos: Lisbeth Holten

HVAD DET EGENTLIG VAR, der gik galt, ved han ikke. Hverken ambitionerne eller evnerne fejlede noget. Og alligevel udeblev det ventede gennembrud.

Han fornemmede selv, at han kunne noget ganske særligt med sin guitar. Fik bekræftet fornemmelsen, når han talte med andre musikere. Og ville derfor vise omverdenen, at han kunne betvinge selv de største værker – for eksempel 'The Mediterranean' – John McLaughlins komplekse koncert for guitar og orkester.

Han opsøgte af samme grund de bedste lærere – blandt andre værkets ophavsmand og dennes landsmand, Pete Lockett.

Han øvede sig og øvede sig.

Men selv om koncerten blev realiseret, blev det i en decimeret udgave af drømmen, og det afgørende gennembrud kom aldrig. Hverken med betvingelsen af det krævende orkesterværk eller med de mange ensembler, han i de følgende år opfandt eller optrådte med.

Når arrangørerne af Copenhagen Jazzfestival stykkede deres program sammen, lykkedes det dem år efter år at forbigå ham. Og selv om han indspillede flere plader, som indgik i flere fascinerende konstellationer – for eksempel i Music Spoken Here – turnerede med både egne og andres bands og for så vidt beviste sit kunstneriske værd, forblev han fanget i et karrieremæssigt vakuum.

Han var konstant på spanden.

Forblev fastholdt i et socialt sikkerhedsnet, som nok sikrede ham brød på bordet, men også underminerede hans selvværd og selvtillid. Og da han samtidig blev far og simpelthen skulle kunne brødføde sin søn, blev han ultimativt tvunget ud i overvejelserne: Skal jeg fortsat insistere på, at jeg vil være musiker, eller skal jeg tage det manglende gennembrud som udtryk for, at jeg ikke er gearet til at være musiker? Skal jeg insistere på, at jeg vil musikken, eller skal jeg lægge guitaren på hylden, påtage mig et almindeligt job for dermed også at slippe ud af dagpengesystemet og de tilbagevendende aktiveringer?

Han valgte det første. Selvfølgelig med alvorlige omkostninger til følge.

Han måtte se sig selv komme på kant med barnets mor. Og snart se sig selv sidde alene i en kompakt københavner-lejlighed – som far til en dreng, der var flyttet med sin mor og pludselig kun var på besøg hver anden weekend.

Sidde dér, uden en krone på lommen, mere eller mindre isoleret fra omverdenen – den familiære såvel som musiske. Mentalt se sig selv parkeret bag nedrullede gardiner.

"Jeg lukkede mig simpelthen inde i min lejlighed – i årevis," fortæller Henrik Andersen. "Og bestilte ikke andet end at have ondt af mig selv – og at øve mig på guitaren."

Men så en dag – for hen ved ti år siden – skete der noget. Telefonen ringede. I den anden ende var Trilok Gurtu – en af Indiens allerstørste fusionsmusikere.

"Han ringede og sagde, at jeg *skulle* være hans elev, og at jeg skulle med ham og hans band på turné. Han spurgte ikke, om jeg *ville*, men sagde at jeg *skulle*," husker Henrik Andersen med et smil.

"Jeg var selvfølgelig helt oppe at ringe, for jeg vidste, at dét ville blive et *turning point*."

Henrik Andersen havde to uger forinden mødt Trilok Gurtu på en summersession på Vallekilde Højskole. Han havde spillet med ham, men helt bevidst bare spillet – og undladt at nævne sin dybfølte interesse for *konnako*l – den sydindiske form for vokalpercussion. Mesteren må ikke desto mindre have fornemmet et teknisk eller kunstnerisk potentiale og en forkærlighed for indisk musik. Hvorfor skulle han ellers have ringet til ukendte Henrik Andersen?

Opkaldet *blev* et turning point.

Og dét i mere end en forstand.

"Jeg turnerede med Trilok Gurtu det næste halve års tid og lærte selvfølgelig utrolig meget, men det jeg især lærte noget af var, at han undervejs konstant punkede mig og påstod, at jeg spillede elendigt. Han punkede mig så meget, at jeg gik grædende i seng næsten hver aften i et halvt år.

Først da jeg en dag fik nok og sagde 'Fuck dig!', roste han mig. Først da var det, som om han tænkte: 'Fedt, at du endelig træder i karakter, Henrik.' Dét respekterede han."

"Den ægte musiker *lytter* til den musik, han har i sit sind. Han *tænker* ikke. Han lytter til sit indre og *videreformidler* derfra. Det var dét, Trilok Gurtu forsøgte at lære mig. Han punkede ikke mig, men mit ego – og dét elsker jeg ham for – i dag.

Déngang syntes jeg, han var psykopat. Déngang syntes jeg, at han angreb mig frontalt, og at jeg konstant måtte forsvare mig.

Men sagen var reelt den – kan jeg nu se – at han ramte rigtigt. At det var sandt, det han sagde.

Han havde fokus på, at jeg var hans elev. Men problemet var, at jeg så så meget op til mesteren, at jeg afgav al min kraft. Jeg ville lære det, han kunne. Jeg ville tilegne mig den magi, han besad. Og dermed var jeg – uden den gang selv at kunne forstå det – mere optaget af ham og rammerne omkring ham end af *musikken* i mig selv. Dét kunne han mærke, og derfor punkede han mig.

I dag er jeg glad for, at han gad. For han åbnede en dør i mig.

I dag hører jeg musikken i mit sind fuldstændig klart."

Der gik år, før Henrik Andersen egentlig forstod, hvad det var, Trilok Gurtu havde lært ham. År, hvor Henrik Andersen konstant svingede mellem at ville forfølge sin tilsyneladende umulige kærlighed til musik og sin trang til at leve et 'normalt,' ubesværet liv med penge på lommen.

I de år øvede han sig. Han udbyggede sin samling af guitarer. Supplerede den op med indiske strengeinstrumenter. Indspillede nogle low-budget plader – blandt andet 'Kitchen Recordings' (indspillet i eget køkken), 'Beirut Session' (indspillet med amatørmusikere i Libanon) og pladen med den meget sigende, selvironiske titel, 'King of Nothing.'

Han spillede en række jobs rundt om i landet. Blev medlem af eller spillede sammen med grupper som Oriental Mood, Outlandish, Yogazm Soundsystem, Carla Alexander og Bhatiz. Kompone-

rede, underviste og udarbejdede en række lærebøger om konnakol, bøger med den fælles titel: 'Genvej til Nirvana.'

Men stadig udeblev det ventede gennembrud. Han forblev alene med sin voksende interesse for indisk musik.

"Jeg er en af meget få her- hjemme, som arbejder med det indiske system. Til trods for, at det – for mig at se – rummer den største visdom. Jeg har tålmodigt sat mig ind i systemet – og jeg føler, jeg har opdaget tusinder af farver, hvor størstedelen af musikken herhjemme bare består af sort og hvidt.

Og dét kan selvfølgelig lyde helt fantastisk. Men realiteten er, at der kun er ganske få herhjemme, der har kunnet forstå, hvorfor jeg gik så mærkværdige veje. Så selv om jeg har øvet mig og øvet mig og virkelig har fordybet mig og opdaget nye ting i mig selv og i musikken, har hele processen også været forbundet med afsavn og ensomhed."

I januar i år indfandt der sig et nyt 'turning point.' Branchefolk i Indien havde opdaget Henrik Andersens musik på MySpace og YouTube og blandt andet opdaget de lærebøger i konnakol, han havde skrevet og offentliggjort på internettet. Selvsamme branchefolk ville gerne se ham i Indien.

"Pludselig var det, som om jeg ikke længere befandt mig i et lukket rum eller beskæftigede mig med noget meget mærkværdigt. Nogen i Indien forstod, hvad det var, jeg beskæftigede mig med. Og de ville se mig..."

Derfor rejste Andersen i februar til Indien og siden England.

"Jeg havde tidligere rejst med rygsæk i Indien, men denne gang skulle det være en businessrejse. Jeg forberedte en masse møder hjemmefra. Og gik fra det ene møde til det andet, da jeg endelig var der.

Jeg mødte mit absolut største forbillede, Mandolin Srinivas, og blev inviteret med på turné til en hyre, der var langt højere end hyren herhjemme. Jeg gik rundt til lydprøver, kommenterede og trickede – bare ved at være der – et eller andet.

Jeg besøgte Indiens fedeste musikradiostation, Radio Mirchi, i Chennai. Tog min guitar og mine cd'er under armen, spillede lidt for de ansatte på radioen, og var – før jeg havde set mig om – blevet bedt om at spille live i en to timer lang særudsendelse, som efterfølgende ville blive udsendt på radiostationens kanaler i de øvrige delstater.

Og da jeg senere kom til London, fortsatte det. På den engelsk-indiske musikradiostation DesiHits havde jeg et møde med en producer, som insisterede på, at jeg havde et 'selling point.' Jeg havde en klang, jeg kendte traditionen, men jeg så anderledes ud. Han var overbevist om, at jeg ville kunne komme til at spille i superligaen i Indien."

"Derfor emigrerer jeg nu. Jeg flytter til Chennai, hvor jeg allerede har kontrakt på en plade, som er indspillet. Da jeg indspillede den i studiet, gik folk amok. De sagde 'Top Ti,' under henvisning til min

DISKOGRAFI

Andersen / Lockett / Shashank: 'RØR' (2008)
Carla Alexander: 'Sambamuffin' (2006)
Henrik Andersen: 'RAGA' (2005)
Henrik Andersen: 'Beirut Session' (2004)
Oriental Mood: 'Oriental Cut' (2003)
Henrik Andersen: 'King of Nothing' (2002)
Henrik Andersen: 'Hotelroom Recordings' (2000)
Monster Trio: 'Kitchen Recordings' (1999)
Music Spoken Here: 'Brasso' (1998)
Music Spoken Here: 'Jazzpolice' (1996)
Music Spoken Here: 'Look Out For Angels' (1993)

www.myspace.com/henrikandersenkingofnothing
www.myspace.com/henrikandersen
www.myspace.com/loopstationbrothers
www.youtube.com/stringsofandersen
www.onenation.dk
www.HitQuarters.com/andersen.
www.andersen-onenationunderagroove.soundvenue.com
www.facebook.com/ANDERSEN One Nation Under A Groove

www.enil.co.in/Index.htm
www.radiomirchi.com
www.desihits.com

teknik og tilgang. Jeg kom udefra med et nyt bud på deres tradition, og dét faldt de for.

Et gennembrud i verdens folkerigeste land er ikke noget at kimse af, eftersom Indien er ekstremernes land. For vel er der langt ned til bunden i Indien, men der er også højt op til stjernerne. Og det, jeg så og kan blive en del af, var 'top nutch'," fortæller Henrik Andersen med et stort smil.

Det spørgsmål, der trænger sig på, er, hvorfor Henrik Andersen tilsyneladende er og altid har været så utilpasset herhjemme?

"Jeg vil gerne selv fordybe mig, og vil for eksempel gerne tale om ånd og kunst og kultur. Jeg vil gerne selv tale om det, der foregår inde i os. Men på dét punkt er jeg stødt ind i en mur.

Jeg havde i flere år en drøm om at bringe indisk musik til Danmark, fordi musikken rummer et meditativt aspekt, som netop handler om fordybelse. Men realiteten herhjemme er, at folk hellere vil fare fra salsa til samba og frem og tilbage. De færreste ønsker at bruge den tid, det tager, at fordybe sig. Det gælder i al almindelighed, men det gælder i særdeleshed også musikere.

Jeg har selv haft mange problemer. Det ved jeg, og det tør jeg indrømme. Jeg ved, at jeg har isoleret mig igennem mange år, mens jeg har øvet mig. Men jeg ved også, at jeg undervejs har forsøgt at tale med mange andre musikere om mine opdagelser. Kun ganske få har reelt forsøgt at forstå, hvad det var, jeg ville med min musik – og ikke af ond vilje, men fordi de var optaget af andre kampe. Den fremherskende kamp blandt danske musikere er nemlig en anden. De fleste er efter min mening bekvemme og har ikke den fornødne tålmodighed til at øve sig. De vil bare se resultater – hurtigt.

Jeg er ikke selv religiøs, men mit forhold til musik er liv og død, og for mig er det rejsen, der er væsentlig – ikke resultatet. Dét har skabt en afstand mellem mig og mange af mine kolleger i branchen."

Men hvorfor kastede du dig netop over indisk musik?

"Af alle de musikere, jeg har mødt i mit liv, har inderne konsekvent været de mest dedikerede. Deres arbejdsmoral og selvmotivation har været enestående. For dem har musik været et håndværk. Det giver sig for eksempel udslag i, at de – når de møder hinanden – begynder at synge for hinanden. Indiske musikere kan alle rytmer i hovedet. De kan sproget. Og de kan snakke om det. Alt det, musikere herhjemme laver på en laptop, kan indiske musikere i hovedet. Hvor musikere herhjemme kigger på en skærm for at se, hvor beatet skal ligge, kan indiske musikere lukke deres øjne og øve sig for sig selv – når som helst og hvor som helst – fordi de har bevidstheden til det.

Indiske musikere har en levende tradition, og er i kontakt med deres mestre. Herhjemme har vi mistet kontakten til vores tradition – til mestre som Bach og Mozart og Beethoven. Per Nørgaard og andre med ham er nok i kontakt med traditionen, men de befin-

der sig i et elitært kredsløb. Sådan er det ikke i Indien. Der er alle musikere i kontakt med traditionen og mestrene.

Indiske musikere har også bevaret evnen til at improvisere. I en raga får de måske fem toner udleveret, og så skal de puste en stemning eller følelse ind i materialet og forblive i tilstanden og stemningen, lege med materialet, lukke sig om energien. Det er meget minimalistisk, men også en gave, fordi de opnår en anden form for fokus og koncentration og opdager, hvad sindet er, og hvordan det virker.

Den ægte musiker *lytter* til den musik, han har i sit sind. Han *lytter* til sit indre og *videreformidler* derfra."

"Hvordan sindet virker... Det finder man ud af, når man skaber musik. Improvisation handler om at lave fraser ud af ingenting. Så en stor del af det at lave musik – rent håndværksmæssigt – består i at lytte til det, man laver. At være til stede og lytte til det sted indeni, hvor musikken kommer fra, og så få det ud. Det lyder simpelt, men det er det ikke.

Jeg forstod det for eksempel endnu ikke selv, da jeg mødte Trilok Gurtu. Men der skete noget for mig – i mit møde med ham. Han fik døren op i mig, og siden har jeg har kunnet høre klar musik indeni mig selv. Siden har jeg ikke manglet inspiration.

At jeg fordybede mig i de indiske rytmer handlede oprindeligt om, at jeg både ville dygtiggøre mig og forstå de grundelementer, som musik består af. Det indiske rytmesystem er verdens mest avancerede. Og netop dét – det matematisk avancerede i rytmesystemet – har altid tiltrukket mig. Rytme er en kraft, som hvis den rammer dig, kan ramme meget voldsomt. I den forstand kan man manipulere med sin musik. Jeg kan for eksempel stresse eller berolige dig – afhængigt af, om jeg vælger en rytme, der er hurtigere eller langsommere end din hvilepuls. Det er en realitet. Og dét er fedt at vide, som musiker."

Improvisation er nøgleordet?

"Det er fascinerende, at folk – i en anden kultur som med al respekt er større og dybere end vores – generelt er mere åbne overfor improvisation. Improvisation er fantastisk, fordi man er nødt til at tage en risiko og nødt til at være nærværende. Livet som sådan – alt hvad man gør – er improvisation. Livet er, hvad man gør det til. Hvis man ikke improviserer, sætter man sig fast i vaner og rutiner. Derfor er kunsten vigtig. Det er, når man selv åbner sig, at verden åbner sig. Man arbejder med øjeblikkets kunst, når man improviserer.

Jeg kan se, at mine sidste mange års fiaskoer har været en velsignelse. Jeg troede længe, at de skyldtes, at mine interesser bragte mig på alt for stor afstand af succesen. I dag kan jeg se, at jeg i virkeligheden brugte årene på at forstå mig selv – dybt og helt.

Jeg har lavet en masse plader, som ikke har solgt en skid. Og er – i løbet af årene – blevet mødt med så mange negative vibrationer fra både kolleger og familie. Men... jeg har altid vidst, hvad jeg ville. Det har bare taget tid. Men jeg har vidst, hvad jeg ville, og jeg har bestræbt mig på at være opmærksom undervejs. Det, jeg vil, er at spille den musik, jeg hører indeni. Og det forudsætter, at jeg er i topform."

"Folk snakker om mangfoldighed, men det er for det meste bare snak. Folk kan i virkeligheden ikke rumme mangfoldigheden. Jeg vil selv ud og lege der, hvor der er rummelighed og lydhørhed over for nye ideer. Jeg vil selv have et publikum, der åbent lytter. Og dét tror jeg, at jeg får i Indien.

I Danmark er der ikke dén form for åbenhed. Danskere kan være vilde med samba en tid, men så foretrækker de pludselig salsa. Det er de færreste, der bevidst investerer 30 år af deres liv på én bestemt ting.

Men det har jeg gjort. Og jeg håber at nå frem til et punkt, hvor andre kan høre det. Jeg skal jo have lyttere.

Men det at lytte, handler om sans for empati og resonans.

Jeg har hørt teoretikere tale om, at musikken forener alt. Og i dag ved jeg, at det er rigtigt. I hvert fald, når det gælder indisk musik. Jeg ved, at indisk musik løfter den menneskelige energi op igennem de energispiraler, som chakrene udgør. Dét handler for eksempel om sex. Den energi bliver sat i bevægelse med musik. Og på det plan kan alle jo være med. Det handler – igen – om vores opfattelse af et beat, en puls, en frekvens. Musik er som en manifestation af kraft.

Tag Egberto Gismonti, Michael Brecker og John McLaughlin. Jeg har mødt dem alle. Og det har altid været religion for mig at høre dem fortælle om den kraft og magi, de selv har lyttet sig frem til i spirituel musik og siden selv har skabt."

"Jeg var selv ensom som barn. Men jeg overlevede i og med, at jeg havde en livlig fantasi. Og i og med, at jeg drømte og dagdrømte.

Jeg kunne drømme, at jeg blev undervist. Og om morgenen stå op og afprøve greb og skalaer. Og det virkede. Jeg kunne genskabe drømmenes lyde.

Men en drøm husker jeg især: Jeg stod i Himalaya op ad en træhytte. Foran mig stod verdens smukkeste kvinde. Hun var blå og havde helt sort hår. Hun stod ved et vindue og spillede fløjte. Jeg var nærmest lam eller paralyseret, fordi hun var så smuk. Pludselig var der en stemme, der sagde: 'Dét er dit livs kærlighed, Henrik. Gå ud og find den.' Det ,jeg husker, er skønheden, og – sikkert fordi jeg var teenager - ansigtet og brysterne. Det var en meget erotisk drøm, som jeg fik at vide, at jeg skulle gå ud og finde.

Da jeg rejste til Indien i 2000, kom jeg ind i et tempel, og der så jeg hende: Kvinden var Krishna. Fortæller du den historie til en dansker, vil han vende øjnene og tænke sit. Fortæller du den til en inder, vil han glæde sig og sige, at det var en gud, der havde vist sig for mig! Da jeg kom til Indien,opdagede jeg jo også, at musikalitet, fordybelse og spiritualitet i den grad hang sammen. Ikke desto mindre blev jeg meget rørstrømsk. Jeg græd og græd, fordi jeg var fuld af længsel efter selv at finde det sted, hvor der var åbenhed og nærvær og magi.

Men det sted har jeg fundet. Og derfor flytter jeg. Til magiens verden."

Dér – nærmere bestemt i Chennai – udkommer i november Henrik Andersens første 'rigtige' indiske album. Det har fået titlen 'Rør'. ●

Ivan Rod er journalist og medredaktør på Cultures.

AT KOMME HJEM

Ung, progressiv tango er på vej mod København fra Buenos Aires: orkestret Astillero. Tangoen i den argentinske hovedstad Buenos Aires er i dag godt 100 år efter sin fødsel langt fra det støvede image, som præger genren. *Tango nuevo* – den nye tango – er udtryk for pulsen i den store sydamerikanske metropol. For musikerne selv handler det om "at komme hjem".

Af Stine Helkjær Engen og Lise Lundme Funch

DER VAR ENGANG i første halvdel af det 20. århundrede, hvor tangoen – med kulmination i 1940erne og 1950erne, *'la edad de orro'* ('guldalderen') – var stor og mægtig i den argentinske hovedstad Buenos Aires. I 1960erne bidrog den karismatiske komponist Astor Piazzola til en radikal nytænkning af genren, hvor han eksponerede en ny og mere jazzet udgave.

Men i begyndelsen af 1970erne så godt som forsvandt tangoen i Argentina. Det skete blandt andet på grund af den anspændte politiske situation i landet, og i måske endnu højere grad på grund af den stadigt mere globaliserede musikscene, hvor rocken blev den dominerende musikgenre blandt unge i Argentina.

Midt i 1990erne skete der så pludselig noget.

En ny generation af unge argentinere fik fornyet interesse for tangoen, og i dag findes et spirende tangomiljø i de selvsamme gader, hvor musikken så dagens lys for godt 100 år siden. Selvom scenen er den samme, er den tango, som produceres i dag, langt fra et forsøg på med fløjlshandsker at hente fortiden ind i nutiden. Ej heller er det udelukkende en turismevirksomhed, hvilket man ellers hurtigt kan få fornemmelsen af, når man sonderer søndagsmarkedet i byens historiske bydele.

"Astillero Tango brager igennem med sin musik. Med kunstnerisk sikker hånd åbner de føren til en fuldstændig ny vision om tangoen, rå og voldelig, i takt med den tid, vi lever i. Astillero blev dannet i 2005 med det ene mål at få tangoen tilbage på sin oprindelige plads: i vores populærkultur."

Sådan skriver tangoorkestret Astillero på deres hjemmeside. Astillero er et syvmandsorkester bestående udelukkende af unge musikere fra Buenos Aires. De spiller nye kompositioner og lyder hverken som de store 'guldorkestre' fra 1940erne og 1950erne eller som Piazzola. De er repræsentanter for et ungt tangomiljø i dagens Buenos Aires. Unge argentinere er vokset op med The Beatles og en stor national rockscene, og tango har været en musik, de overhørte i bedsteforældrenes stuer.

Hvorfor i alverden begynder denne generation af unge argentinere så pludselig at beskæftige sig med en ellers aflagt musikgenre? Fordi turisterne kan lide det? I mangel på bedre ting at tage sig til?

Nej, en tilværelse som fuldtidstangomusiker er hårdt arbejde, og mange opgiver videregående uddannelser og udmærkede jobs for en usikker tilværelse som tangomusiker.

Svaret er blandt disse unge tangomusikere enkelt. De føler, de "kommer hjem", når de spiller og hører tango.

De ønsker, at musikken kan mere end at fungere som museumsgenstand og turistmagnet, og vil derfor gøre musikken populær igen, give den en funktion, hvilket for dem vil sige at skabe et vedkommende og tidssvarende musikalsk fællesskab.

I fællesskabet håber de at give andre unge en mulighed for ligeledes at "komme hjem". På denne måde kommer tangoen til at fungere som et vigtigt holdepunkt i en stor latinamerikansk metropol, hvor den globale udsigt øges fra dag til dag, og den økonomiske og sociale situation udstikker ganske uforudsigelige præmisser for den argentinske samfundsborger.

Foto: Alejandro Diez

Nogle af medlemmerne i Astillero har været med, siden tangoen igen blev sat på dagsordenen i midten af 1990erne. De har været med til at løfte den tunge opgave, det er at trække en musikgenre op af glemmeskuffen.

Det springende punkt har bestået – og består til stadighed – i at få de gamle maestros til at videregive kulturarven i lyd, i bevægelser og i ord. Dette vil give den nye generation af musikere mulighed for at skabe en solid stilistisk base med udgangspunkt i den oprindelige tangoen, hvilket de finder nødvendigt for at nytænke genren. Men de legendariske tangomaestros er gamle, og der bliver stadigt færre af dem, så deres projekt er under tidspres. Det er da også udtryk for gensidig anerkendelse, når man på Astilleros seneste album finder et nummer, hvor den over 80 år gamle bandoneonspiller Leopoldo Federico medvirker med sit grå hår og sin enorme ekspertise.

Således bliver tango en musik, som knytter generationer sammen, og derved lapper huller i landets til tider mørke historie ved at fokusere på et smukt, rigt kultur-aspekt af en nation, som ellers ofte associeres med forspildte muligheder og gentagne politiske og økonomiske fiaskoer.

Spillestedet Global i København åbner den 4. november dørene for en koncert med netop Astillero. Orkestret har for nylig udgivet deres anden plade og starter i slutningen oktober deres anden turné, hvor Montreal er første stop. Herefter går turen til Sevilla, hvor Astillero er et af de cirka 50 bands, som gæster musikfestivalen WOMEX, World Music Expo.

Orkestret spiller ikke tango, som vi har hørt det før, men skriver sig ind i den noget brogede genre kaldet tango nuevo, hvorunder den elektroniske tango hidtil har haft størst international succes. Astillero byder på en helt anderledes fortolkning af tango nuevo, idet den stilistiske base hentes i den traditionelle tango og substansen – det nye – hentes i livet i Buenos Aires anno 2008. ●

Stine Helkjær Engen og Lise Lundme Funch er begge 24 år, læser antropologi og i gang med sammen at skrive bachelorprojekt på baggrund af et feltarbejde udført på tangomusikskolen Orlando Goñi, som medlemmer af orkestret har været med til at starte. Feltarbejdet blev udført i Buenos Aires foråret 2008.

Koncert:
• Global, Nørre Allé 7, 2200 København N.
Koncerten starter kl. 21:00. Dørene åbnes kl. 20:00.

Astilleros pladeudgivelser:
• 'Tango de Astillero' – 2006, De Puerto Producciones, Argentina.
• 'Sin descanso en Bratislava' – 2008, De Puerto Producciones, Argentina.

www.astillerotango.com.ar

COOL RUNNINGS

Alton Ellis

En frisk update på den internationale og hjemlige reggaefront

Af Henrik Bæk

FØRST UDE i denne første udgave af Cool Runnings er den temmelig triste nyhed om reggaesangeren Alton Ellis' tidlige død. Efter længere tids kamp mod en ondartet lymfe- og kirtelkræft måtte den sympatiske sanger med øgenavnet Mr. Rocksteady give op i sidste måned, og med hans dødsfald ender en epoke i reggaemusikken. I 1960erne slog han igennem på Studio One og Treasue Isle og var med sange som 'Get Ready – Rock Steady', 'I'm Still In Love With You' og mange andre mere end nogen anden manden bag rocksteady genren. Til alt held nåede Ellis at gæste Silkeborg Reggaefestival sidste år, hvor han gav en uforglemmelig koncert, der på én gang var både hans første og sidste i Danmark. Ellis blev kun 64 år. Nyheden om Ellis' død kommer kun et par måneder efter nyheden om en anden reggaepioners dødsfald, Johnny 'Dizzy' Moores. Moore, der blev 69 år, var kendt som en meget dygtig trompetist og som et af de grundlæggende medlemmer af reggaebandet Skatalites.

En anden kedelig nyhed – denne gang med dansk præference er aflysningen af den ventede koncert med den energiske jamaicanske dancehallstjerne Elephant Man, der i sidste måned skulle have haft optrådt på Loppen på Christiania. Ifølge forlydender i branchen blev koncerten aflyst som følge af frygt for boykot og demonstrationer fra det danske miljø for homoseksuelle og lesbiske, der tidligere har følt sig krænket af homofobiske tekster og udsagn fra visse dele af reggaebranchen. Tidligere har navne som Buju Banton, Sizzla og Beenie Man nægtet at lade sig bremse af den danske organisation.

For alle der er interesseret i old school reggae er der derimod godt nyt. Amerikanske VP Records har med lanceringen af datterselskabet 17 North Parade lanceret et vintage-selskab, der udelukkende tager sit musikalske udgangspunkt i de lidt mere nostalgiske reggaeudgivelser fra 1970–1980. Fælles for udgivelserne er, at de alle er blevet indspillet i studiet til forretningen Randy's Record Mart, der i 1980 var den absolut førende pladebutik på Jamaica – og som følge deraf tillige udvidede aktiviteterne til også at omfatte et moderne indspilningsstudie. Indtil videre har selskabet udsendt feinschmeckere med producenten Joe Gibbs, heriblandt en række eminente udgivelser med de afdøde sangere Dennis Brown og Joseph Hill, sidstnævnte som den karismatiske forsanger i vokaltrioen Culture. Tjek www.17northparade.com for flere oplysninger.

Den 6. november er der mere reggae på programmet i København. Der gæster 'The Riddim Twins' Sly & Robbie and Taxi Gang musikspillestedet Vega, hvor de sammen med sangerinden Cherine Anderson giver koncert. Tjek www.skyjuice.dk for yderligere updates. ●

www.myspace.com/coolrunningssoundsystem

NØRRE ALLE 7 2200 KBH N.

global

WORLD MUSIC VENUE

1. NOVEMBER
VON DÜ (DK) REGGAE/DANCEHALL

4. NOVEMBER
ASTILLERO TANGO (ARG)

6. NOVEMBER
ETRAN FINATVWA (NIGER) DESERT BLUES

7. NOVEMBER
ORIENTAL MOOD (DK/EGY) ORIENT FUSION

8. NOVEMBER
MAHALA RAI BANDA (RUM)
GYPSY BRASS

14. NOVEMBER
SKA CUBANO (UK) SKA/MAMBO

15. NOVEMBER
TOUMAST (MALI/NIGER) DESERT BLUES

21. NOVEMBER
DEN SORTE SKOLE (DK) TURNTABLISM

28. NOVEMBER
NEPENTHES GRØN STØTTEFEST
FEAT ALTER ME + SURPRISE BAND (DK)
FOLK/INDIE/HAPPENING

29. NOVEMBER
GEVENDE (TYR) FOLK PSYKEDELICA

5. DECEMBER
RÄFVEN (SV)
FOLK-PUNK/BALKAN/CRASH-KLEZMER

6. DECEMBER
RUMBA BUMBA (CONGO/SV/MALI) RUMBA

12. DECEMBER
DJOSOS KROST (DK) DUB/HOUSE/REGGAE

13. DECEMBER
JE MAPELLE MADS OG BOUNTY NILLERS JULESPECIAL (DK)
AVANTGARDE/POP

19. DECEMBER
MAMES BABEGENUSH (DK) KLEZMER

20. DECEMBER
TAKO LACO (DK) BASTARD BALKAN

WWW.GLOBALCPH.DK

DØRENE ÅBNER KL. 21.00
SHOWSTART KL. 22.00
FORSALG PÅ GLOBALCPH.DK

PÅ REJSE TILBAGE TIL FREMTIDEN

Efter 30 år i reggaebranchen øjner sanger Michael Rose nye musikalske horisonter med hittet 'Shoot Out', der har ligget nummer et i England i 28 uger og som har toppet hitlister fra Japan til Sverige, USA til Italien.

FOR NYLIG indledte Michael Rose et spændende samarbejde med danske Pharfar, der tidligere har haft succes som producer for Natasja og som energisk medlem af Bik Stok. "Endnu er der ikke nogen titel på det album, men det har været godt for mig at arbejde med Pharfar, som er en lovende ung producer. Singlen 'Mr. Collie' er produceret af Pharfar. Du kan glæde dig til albummet," fortæller en synlig glad Rose, der pludselig agerer gentleman og byder kvinden overfor ild til hendes cigaret.

Cultures mødte verdensstjernen fra Kingston backstage ved årets Silkeborg Reggaefestival. Læs Henrik Bæks interview med Michael Rose på www.cultures.dk/2008/rose

Foto: Søren Staal Tyrsted

DANISH WORLD AWARDS 2008

LØRDAG DEN 22. NOVEMBER
COPENHAGEN *JAZZ*HOUSE

AWARD SHOWET STARTER KL 20:00
ÅRETS DANSKE WORLD ALBUM
ÅRETS DANSKE WORLD TRACK
SPECIALPRISEN

KONFERENCIER
VIGGA BRO

KONCERT
MOUSSA DIALLO KVINTET

NATDISKOTEK
OG MASSER AF GOD UNDERHOLDNING

BILLETTER KØBES VIA
WWW.BILLETNET.DK ELLER PÅ TLF: 7015 6565

SÅDAN FINDES
ÅRETS WORLD TRACK 2008

44 World Tracks
Der var i år indsendt 44 forslag, hvoraf 14 er udtaget
til præsentation på dette års World Track CD.

Nominering
Nomineringen foretages ved en afstemning blandt Cultures'
musikanmeldere og resultatet vil blive offentliggjort ved prisuddeling
i Copenhagen *Jazz*House lørdag den 22. november.

Jury
I år består musikanmelderstaben af Peter Krog, Kristoffer Kiørboe, Mik Aidt,
Per Emborg, Jack Donen, Ole Reitov, Jens Lohmann, Omar Ingerslev,
Karen Mohr Sorkelund, Ivan Rod, Loa Stefansdottir og Jørgen Schaarup Hansen.

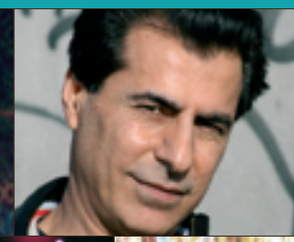

01
Masoud Mohammadi
SHOWE SHOWE (NIGHT) 3:50

HTTP://MASOUDMOHAMMADI.COM
(MASOUD MOHAMMADI / ARR. NIHAD JAMSHID)
KURDISK
FRA KOMMENDE ALBUM 'KAMOTAR (DOVE)' (P 2008)

08
Gazi Peker
THUNDER BREAK 3:32

WWW.PEKER.DK
(GAZI PEKER)
ORIENTAL LOUNGE
PROMOTION ALBUM 'KISMET'
GPS01 (P 2008)

02
Jorge Cordero y Team Latino
QUIEN COMO TU 3:55

WWW.CORDERO.DK
(LIVAN CASTELLANO / ARR. YADAM GONZALEZ & JORGE CORDERO)
SALSA
'REFLEXIONES'
IN THE HOUSE RECORDS ITHCD 110 (P 2008)

09
Wakilo
MAISATOU 7:16

WWW.MYSPACE.COM/WAKILO
(DAWDA JOBARTEH)
AFRIKANSK
PROMOTION SINGLE (P 2007)

03
Oriental Mood
YOMA 4:40

WWW.ORIENTAL-MOOD.DK
(FATHALLAH AHMED / ARR. ORIENTAL MOOD)
ORIENTALSK
'MUKTALEF'
DISTRIBUTION GATEWAY MUSIC / ORIENTAL RECORDINGS (P 2007)

10
Klepti Klepti
SIRBA 3:17

WWW.KLEPTIKLEPTI.DK
(TRAD. ARR. KLEPTI KLEPTI & PEDE)
BALKAN
PROMOTION SINGLE (P 2008)

04
Orkestar Baxtalo
MANUA CU VOCA 3:48

WWW.BAXTALO.DK
(TRAD. ARR. ORKESTAR BAXTALO)
BALKAN
PROMOTION SINGLE (P 2008)

11
Jakadaba Orchestra
N'WELLÉ 3:58

WWW.JAKADABA.DK
(MOUSSA DIALLO)
AFRIKANSK
PROMOTION SINGLE (P 2008)

05
Andalusiske roser i den danske muld
DEN SIGNEDE DAG MED FRYD VI SER 4:33

WWW.MYSPACE.COM/DANSKFLAMENCO
(TRAD. ARR. POUL JACEK KNUDSEN / N.F.S. GRUNDTVIG)
FLAMENCO
PROMOTION SINGLE (P 2008)

12
Hotel Desperado
OBRA 6:08

WWW.MYSPACE.COM/HOTELDESPERADO
(MARK DZIWORNU)
WORLD FUSION
PROMOTION SINGLE (P 2007)

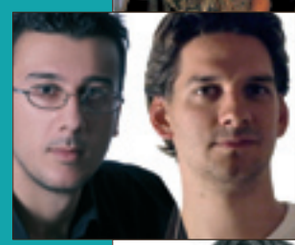

06
Rosengreen/Al-Khatib
HUSAINI DANCE 4:50

WWW.MYSPACE.COM/NIKOLAJROSENGREEN
(TRAD. ARR. NIKOLAJ ROSENGREEN & AHMAD AL-KHATIB)
ORIENTALSK
PROMOTION SINGLE (P 2007)

13
José Carlos II & his Bambamoleque Band
TOM DO REGGAETON 3:30

HTTP://JOSECARLOS2.NO.SAPO.PT
(HUMBERTO GOMEZ VERA / JOSÉ CARLOS II)
BRASILIANSK
'BLACKLEIRO'
JC RECORDS JC005 (P 2008)

07
Moussa Diallo Quartet
SABOU NJUMAN 4:04

WWW.MOUSSADIALLO.COM
(MOUSSA DIALLO)
AFRIKANSK
'ACOUSTIC GROOVE'
DISTRIBUTION GATEWAY MUSIC /
DIALLO RECORDS DIAL 0031 (P 2008)

14
Latin Dance Band
HVAD HAR DU MED 4:28

WWW.LATINDANCEBAND.DK
(KRISTIAN SKOV / ARR. YASSER PINO & CARSTEN KÆR NIELSEN)
SALSA
'SALSA PÅ DANSK'
IN THE HOUSE RECORDS ITHRCD 072 (P 2007)

MUSIKANMELDELSER

REDAKTØR MIKKEL HORNNES

LATINAMERIKA

CECÍLIA LEITE:
'Cecília Leite'

Tratore 7898270414633
Dist:www.brasilatino.dk/
www.cecilialeite.com.br.
45 minutter

●●●●

MPB, samba, bossa, chôro, canção. Brasilien. Her er en smuk ung stemme, vi vil komme til at høre mere til. Cecília Leite er alsidig, bredt og populært orienteret i sit repertoire, mainstream. På hendes første album er nogle af sangene er sovset ind i strygere, mens andre holder sig mere til den gængse MPB-stil. Men det er Leites lyse, klingende stemme, der gør det værd at lytte til. Smukt og ukontroversielt.

Jens Lohmann

OMARA PORTUONDO:
MARIA BETHÂNIA:

Biscoito Fino BFI-680
Dist: www.brasilatino.dk/www.biscoitofino.com.br.
42 minutter

●●●●●

Bolero. Canção. Balada. Salsa. Samba. Brasil. Cuba. Hvilken gave at få lov til at høre Latinamerikas to store sangerinder på samme album. Modne, sensuelle stemmer fulde af følelse med en varme og præcision som får det til at risle frydefuldt helt ud i de yderste tåspidser og hårender.
Ingen kan som 62-årige Maria Bethânia og 78-årige Omara Portuondo udtrykke følelser med en befriende friskhed og inderlighed holdt oppe af en tilbageholdt spænding.
Pladen er bygget op over, at de to på skift synger en cubansk og brasiliansk sang over samme tema, for eksempel 'Lacho' (Omara Portuondo) og 'Menino Grande' (Maria Bethânia) om et elsket barn eller 'Palabras' og 'Palavras' om ord, der forfører, narrer og sårer. Og enkelte numre, hvor de synger sammen med stemmer, der klæder hinanden ualmindeligt godt – godt båret af at Cuba og Brasilien har fælles musikalske rødder og en parallel udvikling i deres musiktradition.
Omara Portuondo er fra Havana og begyndte at synge som ganske ung. Hun blev kendt og elsket for sin indfølte tolkning af boleroer og jazzballader. Som medlem af den banebrydende kvindekvartet Cuarteto D'Aida, var hun med til at præge den "romantiske" del afcubansk musik frem til midten af 1960erne. Internationalt blev hun dog først rigtig kendt med Buena Vista Social Club i 1990erne.
Maria Bethânia voksede op i nærheden af Salvador i Nordøstbrasilien. Hun debuterede også som ganske ung. Sammen med broderen Caetano Veloso, Brasiliens nuværende kulturminister Gilberto Gil og sangerinden Gal Costa, begge også fra Nordøstbrasilien, blev hun en af de førende musikere inden for MPB-bevægelsen, der med sin åbenhed åbnede nye spor i brasiliansk musik. Maria Bethânia søger stadig mere inspiration i sine afro-brasilianske rødder. Trods sin alder er der intet bedstemoderligt ved hende. Hendes modenhed har et frisk og sensuelt præg.
De to sangerinder støttes af en gruppe fremragende musikere og arrangementer, hvor der er satset på det (tilsyneladende) enkle og en diskret sammensmeltning af cubansk og brasiliansk, der virker helt selvfølgelig. Dette album er toppen af musikalitet og sensualitet. Stemmer der forfører.

Jens Lohmann

MARIANNA LEPORACE:
'Canta Baden Powell'

Mills ML010 Dis: www.brasilatino.dk/
millsrecords.com.br
53 minutter

●●●

Bossa. Samba. Brasil. Den unge Rio-sangerinde Marianna Leporace forsøger forsigtigt og tro mod forlægget at gøre guitaristen Baden Powells musik mere nutidig. Blandt musikerne er Baden Powells to sønner, hvor
især guitaristen Marcel Powell lever op til faderens niveau. Sangene har bevaret det til tider indsmigrende præg og de jazzede glimt, men der er ikke meget nyt i fortolkningen.

Jens Lohmann

MARINA DE LA RIVA:
'Marina de la Riva'

UNIVERSAL 602517255579
Dist: www, brasilatino.dk/
www,marinadelaiva.com.br
54 minutter

OOOO

Salsa. Danzón. Samba. Latin Jazz. Cuba. Brasil. En sammensmeltning af cubansk og brasiliansk musik er ikke almindelig, men den unge brasiliansk-cubanske sangerinde Marina de la Riva klarer det som den naturligste sag i verden. Som datter af en brasiliansk mor og en eksileret cubansk far er hun vokset op med begge landes musik som en vigtig del af hverdagen. Det er tydeligt, at hun har et nært forhold til begge. Men mens hendes tilgang til det cubanske er mere præget af den traditionelle tolkning, der formentlig hænger sammen med en opvækst uden for Cuba og faderens nostalgi efter den grønne ø, han måtte forlade, er de brasilianske elementer mere nutidige og friske, især inspireret af MPB og med stænk af jazz.

Indledningsnummeret er et glemt nummer af den cubanske congaspiller Chano Pozo, rumbaen 'Tin tin deo', som gradvist og smukt glider over i Luíz Gonzagas 'Xote das meninas' som afslutning. Hendes version af den cubanske vuggesang for en lille sort pige, 'Drume negrita', tydeligt inspireret af den cubanske visesanger og pianist Bola de Nieves klassiske version fra 1930erne er et smukt eksempel på, hvor enkelt det kan gøres. Det samme gælder den afdæmpede samba de roda 'Sonho meu'.

Marina de la Riva synes at repræsentere en ny tendens til at gøre arrangementerne mere enkle og raffinerede, ofte med klare elementer af jazz. Der er en uforløst spæn–ding i mange af sangene, og det skærper opmærksomheden. Og så swinger det uden at være påtrængende.

Spændvidden fra det mere traditionelt cubanske i den klassiske danzón 'Central Constancia' over 'Sonho meu' til den følsomt jazzede version af boleroen 'Si llego a besarte' antyder, at Marina del Riva er et navn, vi kan vente os mere godt fra.

Jens Lohmann

SPOK FREVO:
'100 Anos do Frevo...
É de perder o sapato...'

Biscoito Fino BF648 Dist: www.brasilatino.dk
2CD 104 minutter

OOOOO

Frevo. Brasilien. Hvis nogen tror, at karnevalerne i Rio, Cuba, New Orleans og Trinidad er livlige, så har de karnevallet i den nord-østbrasilianske storby Recife til gode med dens kogende karnevalsmusik, frevo. Årets københavnske jazzfestival og Roskilde Festival gav en smagsprøve med et af tidens bedste frevo-orkestre, Spok Frevo.

Frevoen er officielt fyldt 100 år, og det fejres med et fremragende dobbelt-album med Spok Frevo som bærende kraft. Den ene CD er instrumental, fortrinsvis frevo de rua, der spilles på gaderne ved karneval og op til vigtige fodboldkampe. Den anden CD er en antologi af sungne frevoer, frevo cançao, der høres året rundt og kan være mere afdæmpet med træk fra chôro og samba. Flere kendte sangere som Gilberto Gil, Maria Bethânia, Edu Lobo og Ney Matogrosso medvirker.

Uden for Brasilien er frevoen ikke særlig kendt. Den har sin oprindelse i de militærorkestre, der spillede op til karnevallet
og som konkurrerede om at være det mest virtuose. Grupper af capoeira-dansere dansede traditionelt i gaderne under karnevallet og begyndte at danse og konkurrere i spidsen for militærorkestrene, først med stokke og knive, siden med paraplyer som symbolske våben. Musikken er stadig præget af den oprindelige besætning med en stor blæsersektion og marchtromme, suppleret med strengeinstrumenter.

Under frevoens storhedstid i 1950-1970 kom der en moderne variant til, *O Trio Elétrico*, en trio med en primitiv elguitar og trommer på en lastbil.

I dag er frevoen blevet slebet til. Spok Frevo henter inspiration i jazzen og i musik andre dele af Latinamerika. Det afspejler sig især i blæserarrangementerne og mere plads til solister. Det synes at være en vej ud af den stagnation der ellers er sket den sidste snes år. Tænk hvad militærmusik kan blive til i de rigtige hænder. Skønt!

Jens Lohmann

MARIANA AYDAR:
'Kavita 1'

Universal 602517339729 Dist:www.brasilatino.dk
www.marianaaydar.umw.com.br
47 minutter

OOOOO

Samba. MPB. Xote-reggae. Forró. Candomblé. Brasilien. Hold øje – og især øre – med Mariana Aydar. Denne unge sangerinde kan gå hen og blive et af de helt store navne. Hendes repertoire har rod i traditionerne med samba og den nordøstbrasilianske forró, og i den nyere MPB, som hendes på én gang stilsikre og afslappede tilgang giver nyt liv og farve.

Som datter af multiinstrumentalisten og avantgardemusikeren Mario Manga og multikunstneren Bia Aydar tilbragte hun som barn megen tid i musikmiljøet. Hun begyndte at spille cello og guitar og synge som 10-årig, og 20 år gammel debuterede hun i 2000 som professionel sanger. Hun har siden sunget med etablerede orkestre og yngre, mere eksperimenterende grupper. Et ophold i Paris i 2004 åbnede hendes ører for sambaens centrale betydning i brasiliansk musik.

Hendes egne sange og hendes tolkninger af andres sange er præget af en respekt for traditionen og en åbenhed for nye udtryk. Teksterne omhandler religiøse og sociale temaer. I den smukke 'Zé do Caroço' skildrer hun modsætningerne i det brasilianske samfund. Den første skæring er João Nogueira og Paulo César Pinheiros ørefaldende samba 'Minha missão', som på én gang er en hyldest til Brasilien og en anklage mod tyranni og magtmisbrug. At jazzen ikke er hende fremmed høres i sambaen 'Na gangorra' ('På vippen'). I den varme hyldest til Gud 'Maior é Deus' ('Størst er Gud') glider hun helt naturligt fra samba over i forró.

Mariana Aydars fortolkninger og arrangementer virker så lette og selvfølgelige, men der er en dybde og fornyelse i dem, der lover godt. Jeg glæder mig allerede til hendes næste album.

Jens Lohmann

DANIEL MELINGO:
'Maldito Tango'

Mañana / Naïve WN145147
www.bonnieramigo.dk/www.danielmelingo.com
www.mananamusic.com/www.naive.fr
47 minutter

OOOO

Tango. Fusion. Argentina. Han er en gadens søn, en utæmmet hankat, der vandrer rundt i Buenos Aires gader ved nattetid. Han ser de stjålne kys, bristede drømme og flygtige blikke. Han fortæller verden om nattens skæbner, de dansende, de fulde og de ensomme. Daniel Melingo er en gammel kending på den argentinske kulturscene. Han har lavet totalteater, politisk arbejde og spillet rockmusik, men har på sine senere år etableret sig som en slags argentinsk Leonard Cohen eller Tom Waits. Han er dog helt sin egen, blandt andet fordi hans udgangspunkt altid er tangoen og milongaen. På dette hans femte udspil lugter sangene af tobak, sved og vin. Daniel Melingo er en eminent historiefortæller med en forkærlighed for de fortabte. Hver af hans sange er små fortællinger, der præcist og poetisk indkredser et lille stykke liv. Han arbejder primært med en enkel instrumentbesætning – guitar, violin og bandoneón, som går i perfekt spænd med hans nøgne og hæse croonerstemme.

På 'A Lo Magdalena' møder vi den unge Cristóbal Repetto, der med sin nasale klang sender tankerne direkte tilbage til tangoens stamfader, Carlitos Gardel. Og på 'Julepe En La Tierra' ændres tangorytmens 2/4-dele til den legende folkloristiske taktart chamamé.

Daniel Melingo har heldigvis bevaret sin analoge og unikke lyd på det meste af pladen. Dog forsøger han sig med forskellige elektroniske indslag på et par af sangene, hvilket han slipper ret godt af sted med. På trods af ovenstående savner jeg lidt mere variation i det musiske. Flere af numrene på 'Maldito Tango' lyder som om de kunne være skåret over samme melodiske kam, hvilket er ærgerligt, fordi både hans historier og hans fortolkninger er så ekvilibristiske.

Don Daniel er en kapacitet inden for sit felt. Så hvis du vil stifte bekendtskab med gadens (tango)stemme, der både stimulerer danseføddderne og hjertekulen, kan du med fordel investere i dette værk – eller lytte videre på myspace.com/melingo.

Kristoffer Kiørboe

ALCIONE:
'Marrom Revisitada'
Dubas / Universal AA2000
Dist: www.brasilatino.dk
44 minutter

Samba. Brasil. Solid mainstream samba med en af Brasiliens mest populære samba-sangerinder, Alcione Nazaré, også kendt som Marrom, 'Brune'. CDen er en opsamling af flere af succeserne fra hendes glansperiode 1975–1981. En smuk varm stemme, pakket ind i til tider prætentiøse arrangementer. Bedst i de mere 'rå' og 'enkle' sambaer, hvor hun rigtig folder sig ud.

Jens Lohmann

UMALALI:
'Umalali –
The Garifuna Women's Project'
Cumbancha CMB-CD-6 www.cumbancha.com
stonetreerecords.com
38 minutter + 11 video indslag

Belize.Guatemala.Nicaragua.Honduras. Umalali betyder 'stemme' og Garifuna er en etnisk gruppe på godt 300.000, der stammer fra skibbrudne slaver, som fik efterkommere med især arawak indianere fra de nævnte lande ud mod Det Caribiske Hav. Kvinderne er kulturbærere, når det drejer sig om sang og sangenes historier. CDen præsenterer tre generationer af kvinder, som synger personlige historier om glæde og sorg i hverdagen, fra fødsel til død. Albummet har 11 video-indslag med musik og interviews på engelsk, men uden undertekster.

Peter Krog

FELIX BALOY Y SU CUBAN SON ALL STARS:
'Un Solo Amor'
Tumi Records Tumi 154
www.bonnieramigo.com
61 minutter

Son.Salsa. Cuba. Siden gennembruddet med Afro-Cuban All Stars i de sene 1990ere har Baloy slået sit navn som en glimrende sonero fast. En sanger, som lige netop kan den sikre balancegang mellem traditionel son og så en nyere, mere energisk bigband lyd. Det er ikke store nyskabende musikalske landvindinger, vi taler om, men et udspil så stil- og driftsikkert som en Rolls Royce motor. Potent og swingende, og med en håndfuld af de bedste musikere. For fans af stilen er der ingen vej uden om pladeforretningen.

Jørgen Schaarup Hansen

VARIOUS ARTISTS:
'The Rough Guide to Calypso Gold'
World Music Network. RGNET1213C
www.worldmusic.net/booklets/RGNET1213
62 minutter

Trinidad. Calypso. Tyvet klassiske calypsoer fra cirka 1925–1955. Ikke alle er i originalindspilningen. Lord Invaders 'Rum And Coca Cola' høres i en nyere version med Calypso Rose og Roaring Lions 'Ugly Woman' er i en sympatisk version med The Mighty Bomber. 'Shame and Scandal in de Family' er med Sir Lancelot, der skrev melodien sammen med Lord Melody. Flere numre er hentet fra den roste dokumentarfilm 'Calypso at Dirty Jim's'. Desuden er der klassisk calypso med Lord Pretender, King Radio, Lord Kitchener og andre. Rene guldklumper.

Peter Krog

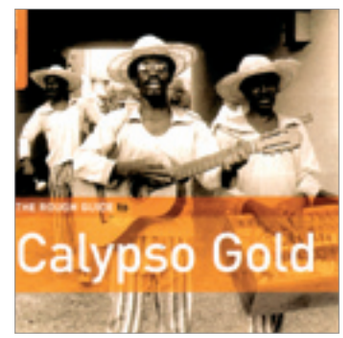

VARIOUS ARTISTS:
'Riba Dempel – Popular Dance Music of Curaçao1950–1954'
Otrabanda Records & Music OTB 03

Dist: www.bonnieramigo.dk
www.otrabandarecords.com
72 minutter

OOOOO

Merengue. Tumba. Danza. Curaçao. Forestil dig et kreolsk køkken med en krydret gumbo af afrikanske, europæiske og lokale caribiske retter. Sådan er dansemusikken her. Sammensat af især heftig tipico merengue fra Den Dominikanske Republik, blød bolero, montuno og guaracha fra Cuba, calypso fra Trinidad, samt vals, danza og den lokale tumba, som er en afro-caribisk blandingsform, der ligger tæt op ad meringue fra Haiti.
Riba Dempel er navnet på den centrale markedsplads i Willemstad, hovedstaden på øen Curaçao, der er den ene af De Nederlandske Antiller, de såkaldte ABC øer – Aruba, Bonaire og Curaçao, nord for Venezuela. Sproget, der tales og synges på, hedder papiamento. Under Anden Verdenskrig skabtes et manifest, der opfordrede lokalbefolkningen til at både skrive, tale og synge i det lokale sprog i stedet for det officielle hollandsk. Det fyldige teksthæfte giver en god introduktion til både musik, musikere, komponister, sprog og området ved det travle havneområde og handelscentrum Riba Dempel. Alle sangtekster er gengivet på papiamento og engelsk og CDen har udførlige oplysninger om hver indspilning.
Denne udgivelse bør for alvor sætte Curaçao på det musikalske landkort. Det er en flot samling af kompetent lokal dansemusik fra en tid, der var præget af god handelsøkonomi og politisk stabilitet. De tætte og dynamiske arrangementer lægger vægt på især trompet og blæsere, klaver, harmonika, percussion, vokal og kor. Solisternes og gruppernes navne er stort set ukendte for mig, men de 24 skæringer vil stå højt på min caribiske hitliste de kommende år. Musikken blev optaget af lokale erhvervsdrivende, der interesserede sig for projektet, i primitive lokaler og på et transportabelt indspilningsudstyr, der viste sig at have en overraskende god akustisk og teknisk kvalitet. Alle CDens skæringer stammer fra fint restaurerede 78ere af høj musikalsk og musikhistorisk kvalitet. En forfriskende og livsglad caribisk perle.

PeterKrog

BUSY SIGNAL:
'Loaded'

VP RECORDS • www.vprecords.com • Dist: www.vpreggae.com
53 minutter

OOOO

Dancehall. Jamaica. Den jamaicanske deejay Busy Signal har med det nye 'Loaded' udsendt sin længe ventede opfølgning til den lovende debut 'Step Out' fra 2006. Masser af fornyelse er der også at finde på det nye album, der med sine 15 skæringer er et af de bedste og mest innovative dancehall album i de senere år. Det dystre lydbillede og de hårdt synkoperede beats passer eminent til Busys storytelling om livet i et af verdens mest kriminelle lande, hvilket kommer til udtryk i numre som 'Knocking At Your Door', 'People So Evil', 'Murderer', 'Curfew' og 'Jail'. Produceret af tidens top producere Demarco og John John.

Henrik Bæk

TUFF LION:
'Ten Strings'

I Grade Records IGCD0019 • www.igraderecords.com • Dist: www.viroots.com
79 minutter

OOOO

Reggae. Instrumental. St. Croix. Instrumental reggae hører efterhånden til sjældenhederne, medmindre man regner den skæve og tunge dub med. Fra St. Croix kommer derfor en af årets overraskelser i skikkelse af guitaristen Tuff Lion, der med debutalbummet 'Ten Strings' oplagt spiller sig igennem albummets i alt 18 skæringer, der alle er indspillet med ægte instrumenter. Lyden er inspireret af jazz og blues, men alligevel dybt rodfæstet i reggaetraditionen med navne som Earl Chinna Smith og Ernest Ranglin. Guf for sjælen!

Henrik Bæk

SPAM ALLSTARS:
'Introducing Spam Allstars'

World Music Network INTROII0CD
73 minutter

OOOO

Latinfunk. USA. Latinfunk, som kan minde om en blanding af Herbie Hancock og de berømte cubanske Jam Sessions, kaldet Descargas. Med mindre vægt på jazzede improvisationer og meget mere vægt på det dansante. Der er stort set samme tempo i gennem hele udgivelsen. Selvom det er en skrabet besætning, er der masser af vitalitet og lækre små håndspillede raffinementer i musikstykkerne, og deres udtryk virker smittende på en særlig glad og uhøjtidelig måde. Ingen plads til patetisk alvor i deres holdning til deres glade dansemusik.

Jørgen Schaarup Hansen

NORDAMERIKA

KOKOLO:
'Love International'

Freestyle Records FSRCD022
www.kolokoonline.com
myspace.com/kokoloafrobeat
44 minutter

OOOO

Afrobeat. USA. Nigerianske Fela Kuti har absolut ikke levet forgæves. Musikstilen, som han udviklede i 1970erne som en slags fusion mellem vestafrikanske musik- og vokaltraditioner og amerikansk bigbandjazz, soul og funk, lever nu videre i mange andre af klodens metropoler. Et band som Kokolo fra New York tager med gruppens tredje studiealbum arven op på en måde, hvor de udviser genrens skaber og mester respekt samtidig med at de fører musikgenren ind i det 21. århundrede med en ny og frisk lyd med masser af live-feeling og danseenergi.

Mik Aidt

YAMI:
'Aloelela'

HM Música HM006CD • Dist: www.exlibris.dk
41 minutter

OO

Afro-pop. Angola. Portugal. Halvt angolaner, halvt portugisisk boltrer guitarist, sanger og sangskriver Yami sig på to kontinenter og sprog med velspændt sans for form, rytme og tone. Det bliver i hans univers til solbeskinnet smooth-pop, som han masserer med sin blide, insisterende positive stemme. Sine steder er det afbalanceret, men interessant når det ikke helt at blive. Det er sukkersød tøffelfunk, som egner sig til en sorgløs dag i solen, hvor man hygger sig og ikke hører alt for godt efter.

Lóa Stefánsdóttir

AFRIKA

AKIM EL SIKAMEYA:
'Introducing Akim El Sikameya'

Introducing/World Music Network INTRO113CD
Dist: www.bonnieramigo.dk/www,worldmusic.dk
44 minutter

OOOO

Nordafrikansk jazz-pop. Algeriet. Frankrig. Født i Algeriet og opfostret med den arabisk-andalusiske musiktradition, nu bosiddende i Frankrig, trækker El Sikameya på tradition og modernitet. Han fortæller en historie med selve melodien, fuld af nordafrikansk stemning og med arrangementet, som er velfunderet i sine rødder, samt i jazzen og poppen. Sprød violin og luftig guitar, der minder om de afrikanske vinde, der har varmet Andalusiens toner igennem tiderne. Hvis Amor var sanger, ville han lyde nogenlunde som El Sikameya – rund, blød, sød, glad og lys.

Lóa Stefánsdóttir

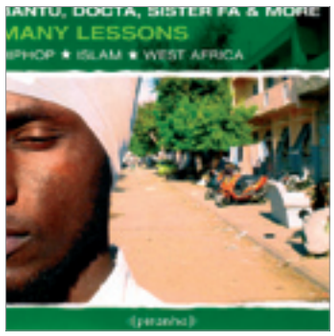

VARIOUS ARTISTS:
'Bantu, Docta, Sister Fa & More – Many Lessons'

Piranha CDPIR2112
Dist: www.bonnieramigo.dk
57 minutter

OOOO

Hip hop. Afrika. Denne opsamlingsplade er et glimrende eksempel på den urkraft og opfindsomhed, der findes i afrikansk hip hop. Måske har den gryende hip hop scene vendt blikket mod vest i form af musikken som middel, men indholdet er ultimativt afrikansk og islam-inspireret. Musikerne på pladen kommer fra først og fremmest fra Mali, Guinea og Senegal, og selvom enkelte tekster er på engelsk, er det meste franskproget – samt selvfølgelig de mange lokale sprog i områderne. Udtrykkene er både raffinerede og varierede, og selvom pladen har enkelte svipsere, byder den på dancehall, typisk New York Swingbeat, samt mange andre af hip hoppens stilarter. Alt sammen musikalsk flettet sammen på en meget afrikansk måde. Sandheden er vel også, at det man kunne kalde den kollektivistiske side af hip hop går fint i hånd med afrikanske musikeres tradition for at invitere andre musikere. Det musikalske fletværk er til tider originalt. Et nummer som 'Keur Gui's næsten arabisk klingende tunge beats brænder igennem, selvom jeg ikke fatter et ord af selve teksten. Man er heller ikke bange for at smide en ballade på, der minder om Youssou N'Dour eller et potentielt hit a la Orishas – eller vores egne Outlandish. CDen giver en kærkommen mulighed for at høre, hvad der foregår på den afrikanske hip hop scene. Både hip hop fans og tilhængere af afrikansk musik bør stikke øret til den her, trods de få føromtalte svipsere.

Jørgen Scharup Hansen

MELLEMØSTEN

BOOM PAM:
'Puerto Rican Nights'

Essay Recordings AYCD18
www.essayrecordings.com
www.boompam.org
45 minutter

OOOO

Ompa. Surf. Balkan. Israel. Det ville være løgn at påstå, at d'herrer i kvartetten Boom Pam er faldet af på den siden starten i 2003. Besætningen på trommer, tuba og guitarer og banjo er stadig spændt op til lir i en sjov cocktail, der kan minde om Zorbas dans i en israelsk spaghettiwestern med et soundtrack af Link Wray. Hvis du tændte på første udspil fra gruppen, er der ingen vej uden om 'Puerto Rican Nights'. 'Ani Rotse Lazuz' er skivens bud på et frækt dansehit – med funky tubabasføring og stramme vokaler på hebræisk.

Mikkel Hornnes

VARIOUS ARTISTS:
'Doublemoon Women'

Doublemoon DM0044
www.doublemoon.com.tr
www.myspace.com/doublemoon
55 minutter

OOOO

Kvinder. Mellemøsten. Inciterende ouder i selskab med hviskende, knitrende electro-pop og smukke, ondulerende kvindestemmer inviterer indenfor i et blødt, sensuelt univers med lige dele sandblæste ørkentoner og blinkende disco-kugler, længsler og ekstase. At electronica og orientalske toner er en taknemmelig kombination, har Natacha Atlas jo for længst overbevist os om, og på denne compilation er hun i frapperende selskab med sine medsøstre i alle aldre, der alle mestrer denne dejlige kunstart.

Lóa Stefánsdóttir

HASSAN ALBADRI & AMIR SAION:
'Tigris Nights'

Etnisk Musikklubb EM39 www.etniskmusikklubb.no
45 minutter

Folkemusik. Irak. Norge. De mødtes i en hårsalon i Norge i 2003. Nu har de to irakiske musikere fra Bagdad og Basrah skabt et album med traditionelle irakiske sange og melodier. De synger, spiller oud og darbuka-tromme, og af og til tages de arabiske melodistrofer under behandling af den norske saxofonist Øivind Stømer. Indspilningerne har en flot og meget sprød lyd. Har man et personligt forhold til netop de irakiske folkemusiktraditioner, vil et album som dette utvivlsomt give bedre resonans, end det gjorde hos mig.

Mik Aidt

VARIOUS ARTISTS:
'The Rough Guide to Australian Aboriginal Music'

WORLD MUSIC NETWORK RGNET 1207CD Dist
www.bonnieramigo.dkwww.worldmusic.dk
105 minutter

Aboriginal. Australien. Igen en totalt uharmonisk blanding af musikstykker fra WMNs Rough Guide serie. Men hvis ellers lytterens følsomme ører kan tåle de 16 pludselige genreskift, så vil man kunne underholdes her af de mange, ofte meget veludførte numre. De varierer fra sømandssang til stærk fusionsdidgeridoo over en australsk slægtning til stillehavsfolkesang med akkompagnerende folkeguitar, til rock og rap. Der er både ukendte navne med og kendte som Alan Dargin og gruppen Tiddas med dens tre sangerinder.

Jack Donen

DEBASHISH BHATTACHARYA:
'Calcutta Chronicles: Indian Slide-Guitar Odyssey'

Riverboat Records TUGCD1049
Dist: www.bonnieramigo.dk
www.worldmusic.dk
62 minutter

Slide-guitar. Indien. Hvem, der gjorde hvad for den indiske guitar – og hvad man kalder den – afhænger lidt af, hvem man spørger. Ifølge de sparsomme noter, der er med til den pre-release CD jeg er i besiddelse af, var det en musiker fra Hawaii, der i slutningen af 1920erne besøgte Calcutta. Han medbragte sin "steel-guitar" og startede en trend i byen med sit instrument. Senere begyndte Pandit Brij Bhushan Kabra at spille klassisk musik på den. Og det var ham, unge Debashish blev elev hos. Det var også ham, der i 1967 var med til at indspille den legendariske LP 'Call Of the Valley' på sin guitar.

På den forrige plade fra Debashish Bhattacharya, 'Calcutta Slide-Guitar', spillede han tre lange ragaer. 'Calcutta Chronicles...' består af ni mindre stykker, der er baseret på forskellige ragaer. Det ændrer jo ikke på musikkens kvalitet, men det giver et meget anderledes indtryk. Om man så foretrækker det ene eller det andet, er nok en smagssag. Foruden de tre forskellige typer af guitar – "Trinity of guitars" – han bruger undervejs, høres tabla og i baggrunden droneinstrumentet tanpura. Desuden er der i enkelte af numrene krydret med rytmeguitar, ektara og en swarmandal må det vist være. Som på forrige album spilles tabla af broderen Subhasis. Hvem der trakterer de andre instrumenter er tilsyneladende en hemmelighed. Det er alt sammen eminent flot spillet, og lige så flot optaget. Bravo!

Som antydet ovenfor, kan jeg godt selv lide de længere ragaer. Men det er alligevel spændende at høre denne musikalske rejse gennem ni små ragaer. De er ret forskellige i deres udtryk. Og så nærmer et par af dem sig jo alligevel noget, der ligner en 'rigtig' raga.

I nummeret 'Kolkata to Kanyakumari' (eng–elsk omskrivning: 'Journey of Vivekananda') leger han lidt med forskellen på nordindisk/hindustansk og sydindisk/karnatisk musikstil.

I 'Gypsy Anandi' er der kraftige musikalske hentydninger til Hawaii, Andalusien og roma musik. Det er også et af de numre, hvor der er lidt flere instrumenter i sving. Albummet kan absolut anbefales.

Niels Rønnest

VARIOUS ARTISTS:
'The Rough Guide To The Music Of Japan'

World Music Network RGNET1211 • Dist: www.bonnieramigo.dk/www.worldmusic.dk
73 minutter

OOOO

Japan. Som på flere andre lande-CDer fra Rough Guides er hovedvægten lagt på det traditionelle, og det, der har sine rødder dér. Sidstnævnte ofte blandet med elementer fra nær og fjern.
Blandt andet er *gagaku* – spillet af det kejserlige ensemble – musik, der har sin oprindelse samtidigt med første del af vikingetiden i Nordeuropa. I den mere folkelige ende er der et eksempel på *enka*. De var oprindeligt politiske protestsange sunget af gadesangere og udviklede sig senere til de sentimentale kærlighedssange, man i dag forbinder med genren.
I Japan har man tidligt importeret udenlandsk musik. Allerede i 1917 kunne japanerne høre jazz live. Fra starten af krigen i Stillehavet i 1940 blev engelsk og amerikansk musik forbudt, men så snart krigen var slut, vendte situationen totalt igen. Noget af det første musik, der kunne høres i radioen var 'Smoke Gets in Your Eyes'. Og det begyndte at smitte af på den lokale musik.
'Tokyo Bugi Ugi' fra 1948 med Shizuko Kasagi, "The Queen of Boogie", er næsten mere amerikansk end japansk, og med 'Apalachian Shamisen', i bluegrass stil, er vi godt på vej ud over prærien. Det sidste nummer på albummet må vist kaldes avantgarde, og her er det lidt sværere at lokalisere rødderne. En livlig lokal kilde til inspiration er Okinawa, hvor den lokale musikkultur i dag er usædvanligt velbevaret. Også selvom man stort set måtte starte forfra på at genskabe hele musikkulturen efter krigens ødelæggelser. En anden kilde er ainuernes musik fra den nordlige ende af landet. I nyere tid har vestlig pop- og rockmusik også her haft stor indflydelse, og senest er ungdommen begyndt at lytte til musik fra andre lande i Asien. Men det er en anden historie. CDen har også et "data-track", der i en PC eller Mac linker til mere info. Blandt andet er der lidt mere om *the Okinawan connection*. Endelig skal det lige nævnes, at albummet faktisk er anden udgave af én, der udkom for omkring ti år siden. Enkelte grupper er med igen – med andre numre. Et spændende album med en rigtig flot lyd.

Niels Rønnest

HANGGAI:
'Introducing Hanggai'

World Music Network INTRO 111CD
www.bonnieramigo.dk/www.worldmusic.dk
36 minutter

OOOO

Folkemusik i moderne indpakning. Mongoliet. Produceren Robin Haller – en vesterlænding, der bor i Beijing og arbejder for China Radio – virker lidenskabeligt optaget af at promovere kinesisk folkemusik – først og fremmest i selve Kina, men også, som her, til glæde for omverdenen. Han fortæller, at det ikke er let, da der ikke er et stort publikum til den slags i storbyen.
I Hanggai har han så fundet lyden af den mongolske steppe, i form af nogle unge musikere, der lever og arbejder midt inde i den kinesiske storby – unge, som har genfundet og synes ligeså lidenskabeligt optaget af at genoplive deres forfædres musik, som Robin Haller er af at promovere den.
Gruppens historie virker lidt som et dokument over den moderne Kina. Det fortælles, at Hanggais leder, Ilchi, havde et punkband i Beijing, indtil han opdagede sine forældres musik. På en rejse til det Indre Mongoliet efter materiale opsamlede han to musikstuderende, Hugejiltu og Bagen. De spiller begge *morin khuur* – hestehårsviolin – og Bagen synger overtonesang i kargiraa-stilen, den dybe sangstil, som mest er kendt i Vesten fra de tibetanske munke. Der høres også den mere sædvanlige, høje khoomei-overtonesang, og et andet centralt element i bandet er *tobshuur* – en to-strenget lut. Der er åbenbart passeret mange hyggelige timer, mens de 36 minutter blev optaget, på en to-spors maskine, over nogle uger i Hallers lejlighed. Numrene blevet optaget bid for bid, med forskellige grupperinger af instrumenter og lokale musikere. Til sidst har Haller sammen med den anden producer, Matteo Scumaci, mixet videre, finpudset og tilføjet percussion og forskellige elektroniske lyde. Resultatet er en imponerende samling vellyd, må man sige! Trods de primitive omstændigheder fremtræder lyden nemlig så klart, sprødt og fejlfrit, så velafbalanceret og fintunet, at man kan opleve musikken snarere som nydelig kammermusik end som den mere simple, oprindelige folkemusik, man ellers kender fra Asiens midte. Dog må det trods alt konstateres, at instrumenterne fremtræder en anelse spinkle, og ligeledes at man kan savne egentlig dybde i den rytme, der ellers præger folkemusikken fra området; rytmen af hestens trav på stepperne. Men manglerne hører man trods alt ikke, og musikken er bare nydelig og god.

Jack Donen

THE SABRI FAMILY:
'5 Ragas – Sarangis & Tabla'
ARC Music EUCD 2152
Dist: www.arcmusic.co.uk
56 minutter

Sarangi. Indien. Flere sarangier samtidigt er problematisk. Det kommer let til at lyde skingert og ujævnt, og albummets lange raga med tre sarangier er en lidt blandet fornøjelse at høre på. I de to kortere ragaer går det bedre med kun to sarangier. På det sidste nummer høres Ustad Sabri Khan alene. Det går meget godt – det meste af vejen – men optagelsen er ikke strålende.
Familien er vist de eneste, der spiller på denne måde, og der er da lyspunkter undervejs, men som helhed er det for ujævnt at høre på.

Niels Rønnest

JOANA AMENDOEIRA:
'À Flor da Pele'
HM Música 001CD
Dist: www.exlibris.dk
www.joanaamendoeira.com
35 minutter

PEDRO JÓIA:
'À Espera de Armandinho'
HM Música 003CD
Dist: www.exlibris.dk www.hmmusica.com
39 minutter

RICARDO PARREIRA:
'Nas Veias de Uma Guitarra'
HM Música 002CD Dist: www.exlibris.dk
www.hmmusica.com
39 minutter

Fado. Portugal. Tre udgivelser med unge solister fra samme pladeselskab. Den 26-årige vokalist Joana Amendoeira har en traditionel fado tilgang. Alligevel regnes hun for at være en del af den kommende fado generation og har allerede nu udgivet sit fjerde album. Hun har en teknisk overbevisende, lys, klar og følelsesfuld stemme. Besætningen er to portugisiske guitarer og en kontrabas. Der spilles eksemplarisk, korrekt og næsten klassisk, med flot lyd – ja, man savner faktisk fornemmelsen af autentisk atmosfære og det miljø, som musikken oprindeligt er skabt i.
Den kun 22-årige guitarist Ricardo Parreira regnes for et af de største talenter i Portugal. Titlen på dette debutalbum betyder nærmest 'i venerne af en guitar', som handler om, at når fado-genrens største navne dør, så dør deres guitar også. Den er en hyldest til guitaristen Fernando Alvim, der i over tyve år fulgte guitaristen og komponisten Carlos Paredes, der også blev kaldt manden med de tusinde fingre. Alvim medvirker sympatisk og kompetent på 11 numre.
Albummet oser af respekt for traditionen og især Paredes, som har skrevet fem af CDens 12 numre. Det er sanselig og billedskabende musik, der ofte siger mere end ord og poetiske tekster.
Grænsen mellem klassisk musik og fado er endnu tyndere på albummet 'À Espera de Armandinho' med 38-årige Pedro Jóia, der både mestrer flere strengeinstrumenter og genrer på den iberiske halvø. Han er den modne og umage sologuitarist der kaster sig over den virtuose guitarist og komponist Augusto Armando Freire (1891–1946), bedst kendt som 'Armandinho' og den portugisiske guitars fader. Pedro Jóia har sat sig grundigt ind i historien og materialet. Han fortolker Armandinho med en imponerende klarhed i artikulation, nuancer samt med fint brug af rubato, det vil sige den særlige teknik, hvor tempoet glider hurtigt op og ned uden at hans fingerspil viser usikkerhed eller rytmiske svagheder. Det er sjældent, at jeg falder på halen for teknisk ekvilibrisme, men denne gang er en undtagelse. Det er mageløst.

Peter Krog

JESSICA LOMBARDI:
'In Dote'

RadiciMusic Records RMR122
www.suoniearmonie.it
42 minutter

●●●●

Folkemusik. Avantgarde. Italien. Dette er en genindspilning af nogle 'etnisk italienske' folkemelodier fra Toscana-området, som blandt andet blev indspillet i 1960erne og senere udgivet på et etnomusikologisk album med titlen 'Folk Music of the Region of Arezza'. Jessica Lombardi tilfører mange af sangene en ny indpakning, hvor rytmiske beats mødes med sækkepibe, tværfløjte og korsang, og der skabes en række meget personlige, nostalgiske – af og til grænsende til bizarre – musikalske udtryk for den norditalienske sjæl og historie.

Mik Aidt

OJOS DE BRUJO:
'Techari Live'

PIAS Recordings www.ojodebrujo.com
77 minutter + DVD

●●

Latin. Flamenco. Pop. Spanien. Problemet med live udspil er, at efter bare et par numre sætter trætheden sig ind. Ikke i musikken, bevares, som bare pumper derudaf uden at se sig tilbage. Men i ideen. Materialet er efter min mening simpelthen for tyndt. Hvis man,
i modsætning til denne anmelder, er vild med spansk dansepop med lidt 'autentisk' lyd og krydret med hip hop, så gå frisk til den. Den vil givetvis fylde et dansegulv mere end én gang. Det er en stor fest, de har gang i, dernede i Barcelona.

Jørgen Schaarup Hansen

COSTEL VASILESCU:
'De Joc si Voie Buna'

Electrecord EDC 694
www.international-records.com
www.passiondiscs.co.uk
60 minutter

●●

Lautari. Roma. Rumænien. Vasilescu var en ener i sin tid, da han på trompet akkompagnerede store rumænske navne som Romica Puceanu og Toni Iordache på. Hans særlige *mutede* lyd er at finde på mange udgivelser.
I dag er han en ældre herre, og det er lidt trist at det statslige rumænske pladeselskab Electrecord først for ganske nylig kom på den idé at indspille en solo-plade med ham, akkompagneret af et mindre *taraf*. Trods livlige lyspunkter og kompetent set-up skinner det igennem, at Vasilescu ikke er på toppen længere, ligesom selve produktionen ikke lever op til fortidens stolte kvalitet.

Mikkel Hornnes

ROMICA PUCEANU:
'La casa cu trestioara. Comori ale muzicii lautaresti'

Electrecord EDC 802
www.international-records.com
www.passiondiscs.co.uk
69 minutter

●●●

Lautari. Roma. Rumænien. Romica var en levende legende i sin tid, en stjerne, og en stjerne med et hårdt liv præget af letsindig omgang med alkohol. Sin smerte formåede hun at synge ud i en sådan grad, at hendes ufattelige stemme vil klinge for eftertiden. Hendes stemme modnedes sågar med tiden, således at hendes stemme på hendes ældre dage var allerstørst. Denne udgivelse indeholder hendes tidligere indspilninger, og som blomst er hun endnu ikke sprunget helt ud endnu. Orkesteret virker også sjovt 'tæmmet' i forhold til senere indspilninger.

Mikkel Hornnes

FLOREA CIOACA:
'Vioara. Comori ale muzicii lautaresti'

Electrecord EDC 774
www.international-records.com
www.passiondiscs.co.uk
***** 64 minutter

Lautari. Roma. Rumænien. Værsgo! En skæppefuld guld taget direkte op af kisten fra dengang rigdommen virkelig sprudlede i Rumænien. Vi snakker godt nok en tid, hvor diktator Ceaucescu var Big Brother, og det frygtede sikkerhedspoliti Securitate spøgte i skyggen og holdt folk i skak og skræk. Det er som de næsten fornemmes i kulissen i det statslige Electrecord studie, som havde sin storhedstid i 1960erne og 1970erne. Om det skyldes selve udstyret eller nogle fænomenale lydteknikere ved jeg ikke, men der er god grund til et trip over lyden på de gamle Electrecord indspilninger. Den er tør, ren, klar, støvet, utroligt nærværende og intens. Mixet er fænomenalt. Og så var det altså på samme tid, at vi havde en række kolossale musikalske kapaciteter.
En af dem var violinisten Florea Cioaca. Han spillede fantastisk. Og i modsætning til mange af nutidens instrumentalister havde han slet ikke travlt med at bevise sig selv; ingen *show-off*. Bare en gnistrende musikalitet. En flot tone, en glimrende teknik, og et varieret spil. Han var også kendt for sin evne til at bruge buen kreativt og for at stemme violinen alternativt for at give anderledes effekter. Vi hører ham med det traditionelle lautari-orkester i lille format – kontrabas, akkordeon, 'hakkebræt' og flere violiner til melodi- og rytmespil.
Det er 99 procent Florea i front på alle numre, med enkelte afstikkere til lidt akkordeon-melodi. Her mangler man teoretisk set lidt tambal i front ind imellem, men i praksis savnes det alligevel ikke, da alt klinger så skønt i disse "elegante og lyriske fortolkninger af de traditionelle sigøjner-sange", som pressematerialet så rammende udtrykker det. Og det var netop dét, der foregik på disse statscensurerede indspilninger; musikken blev hevet op på et kunstnerisk tableau, hvor den blev mere 'sømmelig' og 'stueren' – og mindre 'sigøjneragtig', jævnfør eksempelvis Taraf de Haïdouks. Men gud ske tak og lov uden at gnist og nerve forsvandt, som man hørte det i flere af datidens omkringliggende kommunistiske samfund. Orkestret, og ikke mindst Cioaca selv, mestrer uden antydning af besvær hele paletten af lautari-genrerne, fra de drævende sange, der lyder som om de nærmest bliver strukket ud mellem takterne – en fantastisk effekt – over den herlige seks-delte *rustem* rytme til de lynhurtige horaer, der spæner adræt af sted over en rødglødende rytmisk bund.

Mikkel Hornnes

SHUKAR COLLECTIVE:
'Rromatek'

Eastblok EBM 009 www.eastblok.com
www.shukar-collective.net
73 minutter

Elect-rom. Rumænien. Anden udgivelse fra det rumænske sample-kollektiv. Der bliver skåret nogle til tider fine grooves, og i det hele taget er der godt styr på det elektroniske håndværk. Der veksles mellem nærmest drømmende landskaber og mere pumpede beats. Det, der så skulle få pladen til at skille sig ud, nemlig den rumænske roma-del, er dog for ofte nedkogt til en beskeden kryd–deriets effekt. Og dermed ender albummet i for høj grad med at blive 'en del af mængden'.

Mikkel Hornnes

DORANCE LORZA & SEXTETO CAFÉ:
'10 Years of Salsa'

International Records SLICD010
www.international-records.com
74 minutter

Salsa. England. Dorance Lorza, som er bosiddende i London, er en veteran i colombiansk salsa og har arbejdet med næsten gud og hver mand, samt diverse store orkestre i hjemlandet Colombia. Karrieren strækker sig over 30 år i Cali i særdeleshed. Sangeren har en forkærlighed for lyden af de store xylofondrevne orkestre fra 1950erne og 1960erne og nærmest cruiser gennem et blandet sæt af klassikere og egne kompositioner. Arrangementerne og vokaler er rigtig fine. En charmerende lyd og nok for fans af virkelig old school salsa.

Jørgen Schaarup Hansen

GABI LUNCA:
'Sounds of a Bygone Age vol. 5

tAsphalt Tango • Dist:
www.bonnieramigo.dk
www.asphalt-tango.de
45 minutter

○○○○

Roma. Lautari. Rumænien. Tyske Asphalt Tangos seneste to udspil i 'Sounds of a Bygone Age' er med to af de store giganter fra fordums tid; tambalspilleren Toni Iordache og sangerinden Gabi Lunca. Iordache, der dødssyg af diabetes forlod os i 1988, efterlod sig et ry som en af de allerstørste rumænske musikere overhovedet. Han fusionerede den traditionelle musik med lidt jazz, dog altid inden for rammerne, og inspirerede de kommende generationer af musikere på tambal – det rumænske hakkebræt – til også at tage solo-rollen, og ikke kun spille akkompagnement, som ellers var instrumentets mest almindelige skæbne.
Blandingen af Iordaches fantasi, talent og tekniske formåen gjorde ham til en aldeles strålende musiker, som altid var efterspurgt til bryllupper og som også turnerede rundt i den store verden med de statslige folklore-ensembler. Hans status forhindrede ham dog ikke i at ryge i fængsel blot for at have forsøgt at købe sin kone en pels med penge, han havde tjent udenlands. Indtil december 1989 var det en streng forbrydelse at be–sidde så meget som en enkelt dollar.

Dette album indeholder en mængde sprud lende skæringer, der viser legenden fra sine mange sider. Den vidunderlige sangerinde Romica Puceanu klager desuden sin hæse stemme gennem tre himmelske numre, ligesom Gabi Lunca medvirker på to. Jeg gentager gerne mig selv og siger endnu en gang: tak, tak! til Asphalt Tango for at sprede denne fantastiske musik længere ud i verden.
Gabi Lunca er en af de få rigtigt store legender fra 1960ernes Rumænien, som endnu er i live. Til manges sorg har hun dog valgt at lægge musikken fra sin karrieres storhed helt på hylden, og synger nu kun i Pinsebevægelsens kirke i Bucharest. På dette album kan vi dog mindes dengang, hun var kendt som 'silke-sigøjneren'. Omgærdet af upåklagelige ensembler i ægte analog Electrecord lyd, ægtemanden Ion Onorius let *phasede* akkordeon, Toni Iordaches allestedsnærværende hakkebræt og Costel Vasilescus mutede trompet. *Of, of, of*... Sikken en tid!
Som kuriosum er der på CDen en hora spillet af et mundharmonika-ensemble. Freaky!

Mikkel Hornnes

TONI IORDACHE:
'Sounds of a Bygone Age vol. 4'

Asphalt Tango CD-ATR1307
www.bonnieramigo.dk
www.asphalt-tango.de
51 minutter

○○○○

KÁLMÁN BALOGH:
'Master of the Gypsy Cimbalom'

ARC Music EUCD 2172
www.arcmusic.co.uk
www.balogh-kalman.fw.hu
56 minutter

○○

Roma. Cymbalom. Ungarn. Balogh er rent faktisk en mester på sit instrument, det ungarske hakkebræt. En mesters tilstedeværelse er dog ikke garanti for en vellykket pladeproduktion, som i dette tilfælde har været i engelske ARC Musics eget regi. Indspilningerne lyder nærmest som demo-produktioner, og tilmed swinger de ikke, hvilket bestemt ikke er, hvad man forventer fra en virtuos som Balogh. For en bedre introduktion til manden anbefaler jeg udgivelser med ham under navnet 'Kalmán Balogh & Gipsy Cimbalom Band'.

Mikkel Hornnes

SONEROS ALL STARS: 'La Timba Soy Yo!'

Soneros Records SASCD71
www.sonerosrecords.com
45 minutter

OOOO

Timba. Cuba. Sverige. Som titlen antyder lægger Soneros All Star sig tættere på den moderne og lidt mere agressive cubanske dansemusik, *timba*, end eksempelvis hans samtidige kolleger hos Felix Baloy & co. Orkestret spiller lidt ligesom Adalberto Alvarez og Maraca. De er samlet af den svenske musiker og manager Janne Bogdan og har fået fornemt selskab af den tidligere Los Van Van César 'pupy' Pedroso. Velsmurt og swingende cubansk big band son.

Jørgen Schaarup Hansen

EDYTA GEPPERT & KROKE: 'Spiewam zycie – I sing life'

Oriente Music RIENCD61 www.oriente.de
54 minutter

Polsk fusion. Et spændende og kunstnerisk forløst møde mellem den udtryksfulde polske sangerinde, Edyta Geppert, og trioen Kroke. Trioen, bestående af violinisten Tomasz Kukurba, accordionspilleren Jerzy Bawol og bassisten Tomasz Lato, er i denne sammenhæng udvidet med pianisten Krzysztof Herdzin, guitaristen Jacek Krolik og trommeslageren Tomasz Grochot.
Det levende og farverige udtryk favner en bred palet af europæisk influerede strømninger, der rummer så forskellige genrer som folkemusik, klassisk, tango, klezmer, balkan til pasticher over kabaret, satire og teater. I den virtuose udførelse skelnes der heller ikke småligt mellem leg og alvor, og musikken har sin helt egen og ubrydelige kunstneriske integritet. Der er plads til alle de kendte følelser, foruden et par ukendte.

OOOO

Det er én af musikkens særlige egenskaber, netop at åbne og udvide vores rummelighed for følelser, så vi kan mærke – og siden bedre forstå – "en større verden". Musikerne hudfletter teksternes indhold med stor opfindsomhed og et øre for sprogets fonetik. Det konsonantrige polske sprog giver afsæt for overraskende rytmisk synkoperede forløb med mange overrumplende temposkift. Edytas store stemme evner både at smelte sammen med – eller kontrastere – samtlige instrumenter. Både hun og musikerne behersker tilsyneladende næsten enhver genre. Rollerne mellem sangerinden og musikerne byttes rundt – alle akkompagnerer – eller river sig befriende løs fra hinanden i sprudlende improviserede soloforløb. I sandhed musik for livet – og titlen holder mere, end hvad den lover.

Omar Ingerslev

PASBORG'S ODESSA 5: 'Odessa 5'

STUNT RECORDS STUCD 08052
www.sundance.dk
myspace.com/pasborgsodessa5
46 minutter

OOOO

Balkan-Jazz. Danmark. En velspillet og levende cocktail af balkan-inspireret musik og jazz fra gruppen, der er anført af den groovy trommeslager Stefan Pasborg, som allerede er kendt i balkan-sammenhænge fra Fra De Varme Lande og Il Bastardo. Trommer, kornet, saxofon, trombone og tuba swinger sig igennem tre kvarters kreativt arrangeret musik med godt resultat. Især kornettist Jonas Müller spreder kulør på paletten. Puristerne vil måske savne mere 'autentiske' balkanelementer, men jeg siger gerne 'opa'.

Mikkel Hornnes

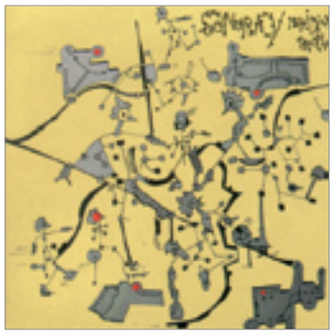

SONORA3 / MERIDIAN BROTHERS:
'Sonora3 feat. Meridian Brothers'
SON1
www.ladistritofonica.com
62 minutter

○○○○

Danmark. Colombia. Dette album er resultatet af et projekt, der virkelig fortjener opmærksomhed. Det er sjældent i en hæsblæsende musikverden, at man oplever så stor integritet og kompromisløshed i tilgangen til musik som i dette samarbejde. Sjældent i det hele taget, men vel endnu mere når man tænker på, at den ene halvdel – Sonora3 – består af danske musikere, mens den anden halvdel er colombiansk.
Ambitionerne rækker til, hvad man normalt ville se hos musikere med endnu større erfaring eller teknisk kunnen som eksempelvis den franske jazzklarinettist Luis Sclavis eller hans italienske kollega Gianluigi Trovesi. Musikken er svær at betegne, men den er mere end improvisationer i det, de selv kalder "et elektro-akustisk garageagtigt klangunivers i et surrealistisk storbyunivers". Sangen er bevidst skæv, slæbende, staccato og med en snert af Captain Beefheart, dog helt uden vibrato. Akkompagnementet er både underfundigt og søgende, måske med et stænk af føromtalte herres djævelsk rast-løse og frydefulde middelhavslyd. En sælsom cocktail, og i enkelte numre hører man endda næsten vores egen Else Marie Pade sidde ved knapperne på sine radioapparater dengang i 1950erne.
Selvom udspillet er både modigt og originalt, kunne man ønske en produktion, der var næsten ligeså herlig bizar som udtrykket i musikken. Især klarinetten lyder løsrevet
nogle gange. Det ville have været interessant at høre, hvad en større produktion kunne tilføre i finish. Når dét er sagt, lykkedes gruppen alligevel til fulde med en vision og stemning ud over det sædvanlige. Musikken er bestemt ikke mainstream, men vokser stille og kraftfuldt ved hver gennemlytning. Trioen fortjener stor ros for at flytte nogle grænser i et projekt, der er helt deres eget.

Jørgen Schaarup Hansen

FLUKT:
'Stille før stormen'
Etnisk Musikklubb EM45www.flukt.org
www.felespiller.no
44 minutter

○○○○○

Folkemusik. World. Norge. Vi er i særdeles oplagt selskab med de tre musikere Sturla Eide på violin og hardangerfele, Øivind Farmen på akkordeon og Håvard Sterten på percussion. Teknik og tradition har de for længst under huden og blot underbygget af en bas og enkelte gæsteindslag udnytter de tre deres virkemidler til fulde. Flukt er tro mod traditionen og sætter samtidig den norske musik i en bred, international sammenhæng på dette velproducerede og farverige album.
Hvis det her er "stilheden", må stormen være pokker til fest!

Mikkel Hornnes

BABYLOVE & THE VAN DANGOS:
'Lover's Choice'
Megalith Records
Dist:www.gateway.dmf.dk
www.myspace.com/babylovethevandangos
56 minutter

○○○

Ska. Danmark. 'Lover's Choice' byder på en oplagt cocktail af ska, reggae, rocksteady og dub med hovedvægten lagt på ska-musikken. Ska har altid været kendetegnet ved sit uptempo beat og sit glade musikalske udtryk, hvor den vandrende bas, de glade blæsere og reggaemusikkens traditionelle offbeat har gjort det svært for lytteren at sidde stille. Sådan er det også med 'Lover's Choice', der både overrasker og henrykker. Der synes dog at gå lige lovlig meget blues i numrene 'Stormy Weather' og 'The Hardlands'.

Henrik Bæk

JACOB ANDERSKOV & AIRTO MOREIRA:
'Ears to the ground'

Ilk Music ILK143CD www.ilkmusic.com
52 minutter

Nyt musikalsk land. Brasilien. Danmark. "Det minder mig om noget jeg aldrig har hørt før! ... " udbrød Arne Nordheim, som reaktion på en dansk kollegas banebrydende orkesterværk, men udtrykket har universel gyldighed og betegner ofte oplevelsen i forbindelse med nyskabende kunst.
Mødet mellem den danske pianist og komponist Jacob Anderskov og den brasilianske percussionist og sanger Airto Moreira er overraskende, både for dem selv og for deres publikum. Selvom man på forhånd kender de originale musikere fra andre sammenhænge, har man aldrig hørt dem på denne måde før. Deres aldrig svigtende professionalisme og virtuositet fremkalder følelsen af, at denne musik hele tiden har været her, som en urkraft mellem noder og linier, mellem musikere, instrumenter og publikum ... alt dette sammenfattes i Arne Nordheims herlige og paradoksale udbrud.
Jacob Anderskovs toner falder som kondenserede og fortættede dråber af ren musikalsk livseliksir. Toner, harmonier og rytmiske strukturer griber på én gang med et fast greb ud efter de klassiske rødder og ud mod det ukendte. Han har øre for klassisk -harmoniske og -melodiske strukturer, og for hele det abstrakte, ur- og u-kendte rum for musik. Det tilsvarende gælder naturligvis også Airto, med hans farverige og altfavnende univers af percussion og stemmer. Vi har aldrig hørt musik af denne art før... og dog, så hjemsøges lytteren af så mange tøjlesløse associationer til næsten alt, hvad der hidtil har været på spil i musikkens evigt udforskende og udviklende verden. Det er netop kendetegnende for et mesterværk.
Jacob Anderskov spiller noget af det mest originale og overraskende klaverspil, jeg længe har hørt. Det er yderst velfortjent, at han oplever en støt stigende interesse internationalt set. Gennem mange spændende projekter, som alle fortjener opmærksomhed, er han nået frem til dette udtryk. Airto Moreiras udvikling er lige så interessant. Intet ville være lettere end at læne sig selvtilfreds tilbage, med den internationale anerkendelse, han har nydt gennem flere årtier. Men disse søgende musikere deler livsvilkår, og deres næring ligger i den evige forandring og fornyelse, hvori selve musikkens sjæl lever og ånder.

Omar Ingerslev

NAKED RAIN:
'Wave'

Solnik Arts CD000109
www.nakedrain.dk
www.myspace.com/nakedrain.dk
54 minutter

Ambient. Danmark. I en gråvejrsverden af aggressive trafikanter og alles kamp mod uret kom Naked Rains 'Wave' uventet ind som en redning. På dette album åbner sig et paralleluniverse, hvor musikken kommunikerer til sin lytter på en helt anden og dyb bølgelængde. Som når naturen taler til én – her sker det blot i tonale metaforer og instrumentale collager – med budskaber om en verden fuld af muligheder. Sådan som kun musikken er i stand til at gøre det, når den vel af mærke skabes af dygtige musikere, der mestrer deres instrumenter og ved, hvad de i fællesskab søger at udtrykke gennem dem. Det er ikke nyskabende, men tidløst. Ordløst, men poetisk. Ikke en samling musikstykker, men en tilstand.
Bjørn Ringkjøbings trompet og Morten Vilhelm Kellers klavertangenter præger albummets melodiske udtryk, mens Ole Theills tabla-trommespil udstråler overskud og hans 20 års erfaring i en lang stribe danske jazz- og verdensmusikorkestre, kombineret med studier hos en lærer i Benares i Indien.
Cello, guitar, didgeridoo og jødeharpe holdes mere i baggrunden i et diset landskab af organiske, stemningsskabende klangflader fra keyboards og computer. Det er vævende og abstrakt. Nogle vil sige stillestående. Men med en overraskende forløsende kraft, når man som lytter kommer tæt på – hovedtelefoner anbefales! – og får stillet ind på bølgelængden. Dette er musik, som giver ilt, når omgivelserne er blevet iltfattige. Som giver lys, når mørket har sluttet sig om én.
'Wave' er Naked Rains andet album – efter deres anmelderroste debutalbum 'Thunderbird Suite' fra maj 2006. Gruppens primos motor, guitaristen og keyboardspilleren Morten Vilhelm Keller dannede gruppen i 2004. Han er også medlem af gruppen Banda Sonora og drivkraft i pladeselskabet Solnik Arts.
Naked Rain formår at arbejde med sin musik på en måde, så den forlader sine tekniske og fysiske rammer og bliver til andet og mere end musik. Inden for genren 'dansk ambient' er dette efter min mening en af årets mest berigede og berigende udgivelser.

Mik Aidt

PIERRE DØRGE, IRENE BECKER, MORTEN CARLSEN:

'The Skagen Concert'
TUTL HJF186
www.tult.com
www.newjungleorchestra.com/trio-dbc
56 minutter

OOOOO

World jazz. Danmark. Pierre Dørge, Irene Becker og Morten Carlsen har en fælles fortid i legendariske Thermænius – og i øvrigt i New Jungle Orchestra. Men det er rødderne i førstnævnte gruppe, der her tiltrækker sig opmærksomhed, for en del af repertoiret på Dørge, Becker og Carlsens nye live-album, 'The Skagen Concert', går tilbage til netop Thermænius og de sene 1970ere. Som dengang for over 30 år siden skaber pianisten Irene Becker her og nu en harmonisk, rytmisk bund med sine akkompagnementer, mens guitaristen Pierre Dørge og saxofonisten Morten Carlsen fabulerer rundt i kortere eller længere melodilinjer. Musikken er sammensat og alligevel fremstår albummet som et samlet hele, der har hentet inspiration i vesteuropæisk partiturmusik, i nordamerikansk jazz, i traditionel kinesisk musik, i traditionel afrikansk musik og i dansk visetradition – blandt andet. Det er dét – kludetæppet af inspirationskilder – der gør albummet så vidtfavnende og rigt. Nok er albummet optaget i Skagens lille kirke, men udsyn et derfra synes meget stort. Horisonten meget vid. Og det er dét, udsynet mere end noget andet, der gør trioen – og dens kapelmester Pierre Dørge – så bemærkelsesværdig. Trioens og kapelmesterens udsyn og især evne til at fordøje (ud)synsindtrykkene er så veludviklet, at man aftvinges den allerstørste respekt. At kunne aflytte, opsamle og nyskabe musik med så åbenlys en lethed, dét er en kunst i en globaliseret og dog sammensat verden. Stilen er sine steder sfærisk – det gælder for eksempel i et nummer som 'Skagen Sunset', hvor Morten Carlsen også spiller på taragot og Pierre Dørge på konkylie. I andre numre er stilen melodisk fremadskridende og let aflæselig. Det gælder for eksempel i et nummer som 'Five Steps To Uséz', hvor Morten Carlsens saxofon og Pierre Dørges guitar det ene øjeblik befinder sig i et parløb, det næste kæmper om placeringen i lydbilledet. Uanset stilen er der noget meditativt og alligevel intenst over musikken som helhed.

Ivan Rod

RUPA & THE APRIL FISHES:

'Extraordinary Rendition'
www.cumbancha.com
Cumbancha CMB-CD-7
53 minutter

OOOO

Frankrig. Debutanten Rupa er født i en multikulturel virkelighed af indiske forældre i USA og vokset op i Indien og Sydfrankrig. Det høres med al tydelighed i hendes musik, som er en blanding af stadig mere populær upbeat fransk chanson og sigøjnerinspiration. At hun har mere på hjerte end bare fest og ballade, viser hun da også på et par krybende ballader, der faktisk lægger et par alen til hendes sangtalent. Pladen er stemningsfuld, og hvis man kan forestille sig et scenarie med afdøde *femme fatale* mexicanske Amparo Ochoa og den franske elektroniske Nouvelle Chanson gruppe Lo-Fi som sigøjnerorkester, er man vel ikke langt fra dette albums udtryk.

Jørgen Schaarup Hansen

ANDRE NYE ALBUM

VARIOUS ARTISTS: 'Roots & Culture Mix 24'

Pow Pow Productionwww.powpow.de
www.myspace.com/powpowproduction
77 minutter

OOOO

Reggae. Jamaica. Et hæsblæsende nonstop one drop reggae mix med 44 numre med tidens bedste navne og de hotteste rytmer.

Henrik Bæk

VARIOUS ARTISTS:
'Jamaican Warriors'

One Drop Music
www.myspace.comspiritrevolutionmusic
www.spiritrevolution.fr
68 minutter

Reggae. Frankrig. To spændende nye one drop rytmer fra de franske reggaetroopers Spirit Revolution Band med titlerne Spirit Revolution og Straight Up.

Henrik Bæk

VARIOUS ARTISTS:
'Summer Kulcha Lovers Mix'

Unity Sound
www.myspace.com/unitysoundsystem
www.unitysounds.com

80 minutter

Reggae. Japan. Med base i Yokohama i Japan disker amerikanske Unity Sound System op med 80 minutters varm reggae i 'inna lover's mood'.

Henrik Bæk

TING QIU:
'Listening to Autumn'

Country & Eastern CE06 www.countryandeastern.se
79 minutter

Fårekyllinger. Soundscape. Kina. Sverige. En CD fyldt til bristepunktet med optagelser af fårekyllinger i mange rytmiske og akustiske variationer – egnet til både meditation, efter–ttt tanker og eksotisk baggrundslydtæppe.

Mikkel Hornnes

VARIOUS ARTISTS:
'BALKANBEATS Volume 3'

Eastblok Music EBM011www.easblokmusic.com
60 minutter

Balkan Beats. En times festlige party-balkan tracks i ny, urban stil – direkte til dansegulvet.

Mikkel Hornnes

NICKELSEN/STORAAS MJÅSETJOHANSEN:
'Excess Luggage'

Park Grammofon PGCD110
www.parkgrammofon.no
**** 51 minutter

Jazz. Groove. Norge. Anderledes trio-format; piano, Hammond B3, trommer – groover og swinger sig igennem en times åben og veloplagt jazz.

Mikkel Hornnes

VARIOUS ARTISTS:
'From The Closets To The Charts. Queer Noises 1961-1978'

Trikont US349 • www.trikont.com
76 minutter

Homo. Rock. Pop. Cabaret. Disco. USA. England. Perle på perle af vidunderlige bøsse–numre, aldeles ukendte for den almindelige lytter, hvor homoseksuelle mandlige artister – ofte med høj humørføring – giver deres seksualitet oprejsning.

Mikkel Hornnes

I SOUNI DEL POLLINO:
'Sonate Calabresi'

Radicimusic Records
www.radicimusic.com
48 minutter

Folkemusik. Italien. Drik fem glas grappa og gå i trance med denne italienske trios repetetive traditionelle melodier med slagtøj, guitar og sækkepibe med en hidsig drone.

Mikkel Hornnes

JPP:
'Artology'

Oart Music OARTCD4
www.thejpp.fi
www.myspace.com/thejppBand
49 minutter

Ny folk. World. Finland. Seneste album fra Finlands, hørt gennem mine ører, mest afsindigt virtuose og groovy strygeorkester, der helt ubesværet spiller, så hjertet krymper sig sammen.

Mikkel Hornnes

Islandsk melankoli

Islandske Tómas R. Einarsson er en innovativ komponist og musiker, der er interessant uanset lytterens kontinentale tilhørsforhold eller genremæssige præference. Han er et kraftværk, der kan tænde lys i hver en modtagelig pære. Hans seneste udgivelse, 'Romm Tomm Tomm', er indbegrebet af en hybrid – resultatet af et musikalsk møde mellem Island og Cuba.

.PROFIL ● Af Ivan Rod

På 'Romm Tomm Tomm' mødes syv islændinge og seks cubanere for – sammen med kapelmesteren, komponisten og kontrabassisten Tómas R. Einarsson – at forløse dennes originalmateriale, som rummer de islandske rødder, men også den dybeste respekt for latinjazzen.

Tómas R. Einarsson er – som udgivelsen afslører – en dygtig, vidtfavnende kunstner, der nok har sine musiske rødder i den islandske tradition, men også evner at an–vende adgangen til denne i sin omgang med moderne urban jazz, som har sine nyere rødder i Nordamerika. Selv når islændingen kaster sig over latinjazz, fornemmer man et gehør i kombinationen: nordisk melankoli, nordamerikansk rytmik og latinsk temperament. Og dét gehør placerer ham i sandhed i kategorien Sjælden musisk begavelse.

Skramlende dans på strenge

Han blev født i 1953 i Blönduós på Island. Købte sin første kontrabas i 1979 – året efter at han forlod sit hjemlands universitet med en BA i historie og spansk – og besluttede snart, at han ville være musiker. Først blev han undervist af Jón Sigurðsson (1. bassist i Islands Symfoni Orkester), siden af Johan Poulsen (1. bassist Det Kgl. Kapel i København) og endelig på et sommerkursus i Danmark af John Tchicai (dansk-congolesisk saxofonist, komponist og orkesterleder).

Bare få år efter, at han havde erhvervet sig sin første kontrabas, spillede han i sit hjemland med en række islandske jazzveteraner og i øvrigt med de gæstestjerner, som passerede den nordatlantiske ø, på vej til eller fra USA. Hvad gæsterne den gang tænkte eller mente om den unge islænding og hans evner som bassist, står ikke klart, men måske blev de – som senere generationer – optaget af hans uimponerede omgang med jazzen og hans fingres skramlende dans på strengene.

Tómas R. Einarsson har blandt andre spillet med Chet Baker, Kenny Drew, Ernie Wilkins, Ted Daniel, Doug Raney, Richard Boone, Tommy Smith, Mark Levine, Guy Barker og Charles McPherson.

Fra jazz & poetry til latinjazz

Hans første komposition var at høre på Nyja Kompaníiðs LP 'Kvölda tekur' i 1982. På gruppens opfølger, 'Þessi ófétis jazz' fra 1985, skrev han størstedelen af musikken. Og dermed var han etableret – i sin egen selvforståelse – som komponist.

Hovedparten af de mere end 100 kompositioner, han i dag har skrevet, kan man høre på hans eget bagkatalog, der består af 13 albumudgivelser, hvoraf især seks – efter nærværende skribents mening – bør fremhæves.

Tómas R. Einarsson har skrevet og udgivet jazz & poetry med Einar Már Gudmondsson, instrumental jazz à la Stan Getz, vokaljazz med blandt andre Kristjana Stefánsdottir og inden for de seneste år en bemærkelsesværdig triologi med cubansk-inspireret latinjazz. Den første med en helt igennem islandsk besætning, den anden med en helt igennem cubansk besætning (foruden kapelmesteren selv), den tredje med en blandet islandsk-cubansk besætning. Som noget helt usædvanligt – men også forståeligt – har trilogien solgt henved 10.000 eksemplarer

og cubansk temperament

i Island – et meget højt tal i et land, der kun har 300.000 indbyggere.

Det helt særlige ved triologien er, at Tómas R. Einarsson udviser et helt særligt gehør for kombinationen nordisk melankoli, nordamerikansk rytmik og latinsk temperament. Gehøret ligger implicit i de vidtfav-nende kompositioner, som rummer et udfoldelsespotentiale på alle poster og afspejler hans egen uimponerede omgang med latinjazzen, hans egen glæde ved det skramlende i musikken. ●

www.myspace.com/tomasreinarson
www.simnet.is/tomasreinarson

SEKS UDVALGTE SKIVER

TÓMAS R. EINARSSON:
'Í draumum var Þetta helst'
Mál og menning ML-021 (2000)
45 minutter
●●●●

Einar Már Gudmundsson – en af nutidens store nordiske forfattere – reciterer egne digte til Tómas R. Einarssons sært skramlende jazzakkompagnement, der i dette tilfælde har fået en snert af retro over sig. Hans kompositioner understøtter forfatterens messende tonløshed, den islandske sprogs syntaks og det melankolske sindelag, der synes at udgå fra teksterne. Albummet er upoleret jazz & poetry, musik og 'sang', der svier og svinger.

'Undir4'
Mál og menning ML-022 (2000)
45 minutter
●●●●

Dette Tómas R. Einarssons andet album fra 2000 vil med sikkerhed kunne genre-god–kendes af jazzpolitiet. Materialet er således 'rigtig', instrumental jazz – bas, trommer og klaver foruden tenorsax og trompet. Varm 'nordamerikansk' jazz med en iboende lyrisk tone. 'Undir4' er syv stemningsmættede, stilfærdige jazzballader, der det ene øjeblik sender tankerne i retningen af amerikanske Stan Getz, det næste i retningen af svenske Jan Johansson.

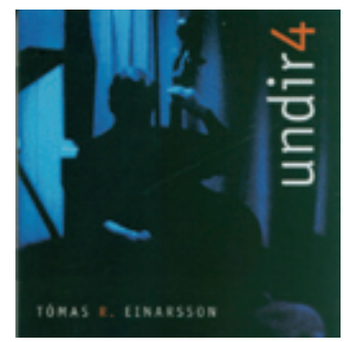

'Kubanska'
Òmi Jazz 009 (2002)
50 minutter
●●●●

Med 'Kubanska' påbegynder jazzbassisten og jazzkomponisten udgivelsen af sin islandsk-cubanske trilogi, der i øvrigt består af 'Havana' og 'Romm Tomm Tomm'.
'Kubanska' er nok indspillet med en islandsk besætning, men bærer alligevel præg af, at kapelmesteren har både hjerne og hjerte med sig under sit indtog i latinjazzen. Det er således en fryd at høre den etablerede jazzmusiker underlægge og underkaste sig den tone, der hersker i det caribiske.

'Havana'
Blánótt 002 (2004)
46 minutter

Hvor første album i Tómas R. Einarssons islandsk-cubanske triologi var indspillet med en islandsk besætning, er dette andet album i trilogien indspillet med en cubansk besætning. Måske er det heri, at forklaringen på, at 'Havana' har et tungere groove skal findes. Groovet og en gennemgående upoleret skramlen – som på 'Í draumum var Þetta helst' – gør 'Havana' til en sanselig nydelse. Albummet har velfortjent udløst flere priser.

'Let Jazz Be Bestowed On The Huts'
Blánótt 003 (2005)
47 minutter

'Let Jazz Be Bestowed On The Huts' er et ambitiøst vokaljazzalbum med fornemme gæsteoptrædener af blandt andre Frank Lacy, Þorvaldur Þorvaldsson og Kristjana Stefánsdottir. Især sidstnævnte gør et uudsletteligt indryk i nummeret 'Titómas', som i instrumental udgave også kan høres på 'Kubanska.' Albummet er som helhed godt produceret og gennemarbejdet. Tómas R. Einarsson demonstrerer stor forståelse for vokaljazzens virkemidler og væsen.

'Romm Tomm Tomm'
Blánótt 004 (2006)
50 minutter

Denne seneste udgivelse fra Tómas R. Einarssons side kan man i sandhed kalde en hybrid – resultatet af et åbenhjertigt musikalsk møde mellem Island og Cuba. På trilogiens sidste album mødes syv islændinge og seks cubanere således for – sammen med kapelmesteren og komponisten – at forløse originalmaterialet, som rummer den dybeste respekt for latinjazz som sådan, cubansk musik i særdeleshed. Konstellationens kunstneriske præstationsniveau er endog meget højt.

DVD

BORIS KOVAC & LADAABA ORCHEST:
'The Last Balkan Tango' &
'World after history'
Piranha DVD-PIR2231
Dist: www.bonnieramigo.dk
www.piranha.de
85 minutter

Balkan. De foreliggende liveoptagelser er fra to forskellige koncerter i 2003. Billedsiden gør det nu muligt at få den samlede oplevelse af dette fængslende og noget dekadente orkester med dets mange sceniske effekter. Selvom billedsiden formidler andre sider af Boris Kovac og hans farvestrålende orkester, virker det mere forstyrrende end befordrende. For mig er og btliver musikken dog det centrale. Boris Kovacs musik består af dybt længselsfulde spirituelle og stærkt emotionelle lyriske ballader, traditionel kammermusik for teatret og dansemusik i folkloristisk tradition. Denne musik står fint alene, og behøver ingen understøttende billedside. Begyndelsen er satirisk og ironisk, idet Boris Kovac i rollen som 1920er inspireret dekadent konferencier introducerer "forestillingen" med ordene: "Just imagine there is only one starry night left till the end of this world... What would we do?" Humor, satire og dyb melankolsk alvor skifter på en charmerende, lettere og såre naturlig manisk-depressiv måde. Musikalbummet 'The last balkan Tango' er anmeldt i tidsskriftet Djembe i 2001.

Omar Ingerslev

DU FORLADER NU ET PRØVENUMMER AF TIDSSKRIFTET CULTURES

GLÆD DIG til, at det første rigtige nummer af Cultures kommer på gaden – eller endnu bedre: i din postkasse. Tidsskriftet udkommer seks gange om året.

Tegn et abonnement ved at indsætte eller overføre følgende beløb på netbank reg.nr 1199 konto-nr 008717575

Privatperson: 360 kroner for seks blade – eller 600 kroner for 12 blade.
Institution: 420 kroner for seks blade – eller 720 kroner for 12 blade.
Bor du i udlandet, så må du betale 10 kroner ekstra per blad til dækning af portoen, hvis du bor i Europa.
Resten af verden: 23 kroner ekstra per blad.

Cultures sekretariat: info@cultures.dk
- tlf +45 3391 8009

KONKURRENCE
Vind en gypsy gavepakke!

Hvis du tegner abonnement inden den 31. december, deltager du automatisk i konkurrencen om tre gavepakker med
- To billetter til The Gypsy Queens and Kings koncerten i Amager Bio i København
- CDen 'Fanfare Ciocarlia – Queens and Kings' (Asphalt Tango Records, 2007)
- Hæftet 'The Gypsy Queens and Kings – a legendary show on tour' (Asphalt Tango Production)
- Garth Cartwrights anmelderroste bog 'Princes Amongst Men' (Serpent's Tail, 2005)
- CDen 'Princes Amongst Men – Journeys with the Gypsy, the Soundtrack to the Book' (Asphalt Tango Production)

Du kan også deltage i konkurrencen blot ved at svare rigtigt på dette spørgsmål: *Hvilken dato spiller The Gypsy Queens and Kings på Amager Bio?*
1. 18. januar
2. 18. februar
3. 18. marts

Send dit svar, sammen med din postadresse, til: info@cultures.dk senest den 31. december 2008. Vinderne modtager direkte besked.

NYHEDSBREV VIA EMAIL
Kalenderstof og korte nyheder om kommende arrangementer kan du læse om ved at tegne abonnement på Cultures e-nyhedsbrev, som udsendes hver anden torsdag. Send en email til info@cultures.dk med "tilmeld nyhedsbrev" i emne-feltet.

Tidsskriftet Cultures
Elmegade 5, 1.sal
2200 København N

Returneres ved varig adresseændring

VerdensKulturCentret

november/december 2008

2. november kl. 12:00 - De Dødes Dag

Vi fejrer De Dødes Dag med marked, udstilling, workshop og piñata for børn, historiefortælling, ritualer, mexicansk middag (reservation påkrævet), rocklatin koncert og meget, meget mere. Vi starter kl. 12:00 og fortsætter til kl. 20:30. Fri entré - Læs hele programmet på hjemmesiden.

25. november kl. 20:00 - Nordisk Viseaften

VerdensKulturCentret, Foreningen Norden og Norden i Fokus inviterer til en aften med progressive viser i selskab med Johan Piribauer fra Lapland & Per Warming fra København. Entré 40 kr. (det er kun muligt at købe billetter i døren)

26. november kl. 19:00 - Film

"Magten over Livet" - film og oplæg af Mette Rix
Vold er utilgiveligt, uretfærdigt og aldrig en løsning. Men vold er udbredt blandt titusinder af mennesker, der lever sammen. Efter filmen vil der være diskussion, hvor der er mulighed for at diskutere emnet for filmen. Fri entré

7. december - Dobbel Julebazar

Søndag d. 7. har du mulighed for at besøge to bazarer i VKC: Kvindebazar i salen kl. 12:00 - 17:00: Kvalitetsprodukter, kaffe, koncert og eksklusiv, god stemning!
Dansk-Cubansk Julebazar i caféen kl. 14:00: Dansk-Cubansk Venskabsforening holder igen i år den traditionsrige julebazar, hvor der bl.a. udloddes billetter til CUBA! under lotteriet.

LÆS FLERE OPLYSNINGER OG HOLD DIG OPDATERET MED MASSER AF ARRANGEMENTER PÅ HJEMMESIDEN!

VERDENSKULTURCENTRET
NØRRE ALLÉ 7

VERDENSKULTURCENTRET.DK :: NØRRE ALLÉ 7 :: 2200 KBH N :: 3536 0528